

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
ЕКОНОМІКИ ТА МЕНЕДЖМЕНТУ
Кафедра фінансів, обліку і аудиту**

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

**МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
КОНФЕРЕНЦІЯ**

**«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ І АУДИТУ В
СЬОГОДЕННІ»**

м. Київ

УДК 657(082)

Матеріали міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні проблеми бухгалтерського обліку і аудиту в сьогоденні». – К.: НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ, 2017. – 121 с.

Матеріали міжнародної науково-практичної конференції містять короткий зміст доповідей робіт студентів, аспірантів, докторантів і викладачів.

Розраховано на широке коло фахівців, студентів, аспірантів, докторантів і викладачів.

ГОЛОВНИЙ РЕДАКТОР

Гайдаржийська О.М., к.е.н., доцент, завідувач кафедри фінансів, обліку і аудиту Навчально-наукового інституту Економіки та менеджменту НАУ.

ВІДПОВІДАЛЬНИЙ ЗА ВИПУСК

Пілецька С.Т., д.е.н., доцент, професор кафедри фінансів, обліку і аудиту Навчально-наукового інституту Економіки та менеджменту НАУ.

© Національний авіаційний університет, 2017

КАЛЕНДАР РОБОТИ КОНФЕРЕНЦІЇ

21 грудня, четвер

13⁰⁰ – 13¹⁰ – Реєстрація учасників.

13¹⁰ – 13²⁰ – Відкриття конференції.

Виступ **Пілецької С.Т.** – доктора економічних наук, професора кафедри фінансів, обліку і аудиту Навчально-наукового інституту Економіки та менеджменту Національного авіаційного університету.

13²⁰ – 15⁰⁰ – Засідання тематичної секції.

15⁰⁰ – 15¹⁰ – Закриття конференції.

Тематичні напрямки конференції

1. Теоретичні засади організації фінансів підприємств
2. Напрями операційної, фінансової, інвестиційної діяльності підприємств
2. Інституціональні аспекти функціонування державних та місцевих фінансів
3. Фінансові аспекти місцевого самоврядування
4. Адміністрування податків та податкове регулювання
5. Державний контроль
6. Внутрішній та зовнішній контроль діяльності підприємств та комерційних банків
7. Банківська справа та організація фінансової роботи у комерційних банках
8. Функціонування банківської системи на різних рівнях
9. Розвиток фінансового ринку та управління якістю корпоративної власності
10. Фінансові операції на фондових, валютних біржах та на ринку фінансових послуг
11. Міжнародні валютні та зовнішньоекономічні відносини у функціонуванні Світової валютної системи
12. Страхова справа та розвиток страхового ринку
13. Банківський маркетинг та розвиток ринку фінансових послуг

Регламент:

Доповідь – до 10 хв.

Обговорення доповіді – до 10 хв.

Робочі мови: українська, російська, англійська, польська

ЗМІСТ

Апполонова О.І. ЧИ МОЖЕ БУТИ ЛЮДИНА АКТИВОМ?	9
Бессонова А.В. ОСОБЕННОСТИ ВЕДЕНИЯ БУХГАЛТЕРСКОГО УЧЕТА НА МАЛЫХ ПРЕДПРИЯТИЯХ В УКРАИНЕ	10
Біличенко М.М. ЕКОНОМІКО-МАТЕМАТИЧНЕ МОДЕЛЮВАННЯ ВПЛИВУ ДЕРЖАВНОГО БОРГУ НА ЕКОНОМІЧНЕ ЗРОСТАННЯ КРАЇН СВІТУ	11
Бондаренко О.М. КАДРОВИЙ ОБЛІК – ЗАПОРУКА ЕФЕКТИВНОГО ВЕДЕННЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ	13
Бондаренко О.М., Богословець Г.О. РОЗВИТОК ІНТЕРНЕТ-БАНКІНГА В УКРАЇНІ ТА У СВІТІ	15
Бондаренко О.М., Сторожук В.В. ВАГОМІТЬ СКЛАДАННЯ ФІНАСОВОЇ ЗВІТНОСТІ В СУЧАСНИХ УМОВАХ	16
Вірянська О. В. АКТУАЛЬНІСТЬ ЗВІТНОСТІ «ANNUAL REPORTS»	17
Войнівська М.І. ЗАСТОСУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ ВЕДЕННЯ ОБЛІКУ ГРОШОВИХ КОШТІВ	18
Гавриленко А.В. КОНТРОЛЬ ЯКОСТІ АУДИТОРСЬКИХ ПОСЛУГ	20
Гавриленко А.В., Деркач О.С. АУДИТ УКРАЇНСЬКИХ ДЕРЖАВНИХ ПІДПРИЄМСТВ	21
Гаврилко Т.О. СОЦІАЛЬНИЙ АУДИТ НА ПІДПРИЄМСТВАХ УКРАЇНИ	22
Гаврилко Т.О., Тігаренко А.Д. ПРОБЛЕМИ ВІТЧИЗНЯНОГО АУДИТУ	23
Гайдаржийська О.М. ДОСЛІДЖЕННЯ СУТНОСТІ, ПРОБЛЕМ ОРГАНІЗАЦІЇ, ЗДІЙСНЕННЯ ТА РОЗВИТКУ БЕЗГОТІВКОВИХ РОЗРАХУНКІВ	24
Гарнага Т.С. ПОДАТОВИЙ ОБЛІК: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ	25
Гудима В.Ю. ПОДАТОВИЙ ОБЛІК: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ	27
Джигир Ю.В. ОРГАНІЗАЦІЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ГОТІВКИ В ІНОЗЕМНІЙ ВАЛЮТІ	29

Драчук Ю.З., Сав'юк Л.О.	
ДОДАНА АКАДЕМІЧНА ВАРТІСТЬ ЯК ІНСТРУМЕНТ ДЕРЖАВНОГО СТИМУЛЮВАННЯ СУБ'ЄКТІВ РИНКУ ОСВІТНІХ ПОСЛУГ	31
Дубинюк І.О.	
ОСОБЛИВОСТІ ОПОДАТКУВАННЯ ПІДАКЦИЗНИХ ТОВАРІВ В УКРАЇНІ	33
Дубінчук В. В.	
ЗАСТОСУВАННЯ ХМАРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ОБЛІКОВИХ СИСТЕМАХ ПІДПРИЄМСТВ	35
Жебка В.В., Костюнік О.В.	
ПРОБЛЕМИ ОЦІНКИ КАПІТАЛУ КОМПАНІЇ В СЬОГОДЕННІ	37
Задерака Н.М., Желіба А.А.	
ДЕЯКІ ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ВИКОРИСТАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ В УКРАЇНІ	39
Задерака Н.М., Сухопер Я.І.	
ОРГАНІЗАЦІЯ ТА СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ ПОДАТКОВОГО АУДИТУ НА ПІДПРИЄМСТВАХ	41
Зайцев В.С.	
СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ОБЛІКУ ТА ОЦІНКИ НЕМАТЕРІАЛЬНИХ АКТИВІВ НА ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВАХ	42
Ковтуненко В.М., Пироженко Ю.В.	
ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ДЕРЖАВНОГО ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ В УКРАЇНІ	43
Козел А.М.	
ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ВЕДЕННЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ НА ПІДПРИЄМСТВАХ МАЛОГО БІЗНЕСУ	44
Кондратюк І.В.	
РОЛЬ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ОРГАНІЗАЦІЇ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ	46
Коритько Т.Ю.	
ФАКТОРІВ, ЩО ВПЛИВАЮТЬ НА РІВЕНЬ ПОТЕНЦІАЛУ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	48
Костюнік О.В.	
ОЦІНКА НЕОБОРОТНИХ АКТИВІВ ЯК ВАЖЛИВА СКЛАДОВА БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ	49
Кочешкова І.М., Трушкіна Н.В.	
ЩОДО ФІНАНСУВАННЯ СФЕРИ УПРАВЛІННЯ ВІДХОДАМИ	51
Кошик В.В.	
АНАЛІЗ РИНКУ ПРОГРАМНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЛЯ ОБЛІКУ ТА ЗВІТНОСТІ	53

Кравченко І.М. ДОСЛІДЖЕННЯ ТЕНДЕНЦІЙ РОЗВИТКУ ОПТОВОГО ТОВАРООБОРОТУ В УКРАЇНІ	54
Крук О.М., Лендел О.О. ОСНОВИ ПОБУДОВИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В БАНКАХ УКРАЇНИ	56
Лисогор А. І. ОСОБЛИВОСТІ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ МАЛИХ ПІДПРИЄМСТВ	59
Литвинець Ю.І. ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ ЗА МСФЗ: ПОРЯДОК ТА СТРОКИ ПЕРЕХОДУ	61
Лук'яненко О.В., Попович О.В. АНАЛІЗ ПОВНОТИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ЕЛЕКТРОННОГО КАБІНЕТУ ПЛАТНИКА ДЛЯ ПОДАННЯ ЗВІТНОСТІ ФІЗИЧНОЮ ОСОБОЮ – ПІДПРИЄМЦЕМ НА СПРОЩЕНІЙ СИСТЕМІ ОПОДАТКУВАННЯ, ЯКИЙ НЕ Є ПЛАТНИКОМ ПДВ	62
Маняха В.М. МІСЦЕ ОБЛІКУ ДЕРЖАВНОГО БОРГУ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНИМ БОРГОМ	64
Масюк І.І. ВИНИКНЕННЯ ПОДВІЙНОГО ЗАПИСУ – МІФИ І РЕАЛЬНІСТЬ	66
Михайличенко Н.Н., Полянская Д.А. ОСОБЕННОСТИ ВНЕДРЕНИЯ МЕЖДУНАРОДНЫХ СТАНДАРТОВ БУХГАЛТЕРСКОГО УЧЕТА В УКРАИНЕ	68
Мілошевський К.Ю. ОЦІНКА КРЕДИТОСПРОМОЖНОСТІ ПОЗИЧАЛЬНИКА БАНКУ	70
Мовчан Ю.В. НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ ДЕРЖАВНОГО ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ В УКРАЇНІ	71
Мокринська З.В., Сайко О.В. ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ МСФЗ ДЛЯ ОБЛІКУ ОРЕНДИ	73
Овчінкіна М.Е. ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ПРОГНОЗНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ В УКРАЇНІ	74
Онишко М.Р. СТРАХУВАННЯ ПОВІТРЯНОГО ТРАНСПОРТУ	76
Остапчук В. ДОГОВІРНІ ВІДНОСИНИ ПІДПРИЄМСТВА ТА РОЗРАХУНКИ З ПОСТАЧАЛЬНИКАМИ ТА ПІДРЯДНИКАМИ	77
Отрошко В.П. ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ АУДИТОРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ	78

Панасюк В.К.	
ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ В КОНТЕКСТІ НАЦІОНАЛЬНИХ ТА МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ	79
Пілецька С.Т., Пімжина М.С.	
ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ	81
Пономаренко Д.О.	
ОЦІНКА Й ОБЛІК ІННОВАЦІЙ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО ХАРАКТЕРУ	82
Попович О.В., Захарчук М.В.	
ПЕРЕОЦІНКА ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ, ЯК ЕЛЕМЕНТ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ ПІДПРИЄМСТВА	84
Порхачов М.О.	
ПРОБЛЕМИ ФІНАНСОВОГО АНАЛІЗУ ПІДПРИЄМСТВА	85
Потапенко А.С.	
ЗАСТОСУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В УПРАВЛІННІ ДЕБІТОРСЬКОЮ ЗАБОРГОВАНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА	87
П'ятецька Б.М.	
ЛІЗИНГ ЯК ЕФЕКТИВНИЙ ІНСТРУМЕНТ РОЗВИТКУ АВІАЦІЙНОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ	89
Рекачинська К.В.	
ВВЕДЕННЯ ПОДАТКУ НА ВИВЕДЕНИЙ КАПІТАЛ ЯК ПЕРЕДУМОВА ЗМІН В ЕКОНОМІЦІ УКРАЇНИ	91
Рибак О.М., Шуба Ю.О.	
ПРОБЛЕМИ ЗДІЙСНЕННЯ РОЗРАХУНКОВИХ ОПЕРАЦІЙ ФІЗИЧНИМИ ОСОБАМИ В УКРАЇНІ	92
Сєдов О.М.	
ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО МАКСИМАЛЬНОЇ МОТИВАЦІЇ ПРАЦІВНИКІВ ЗАРОБІТНОЮ ПЛАТОЮ	93
Сигай А.В.	
АДАПТАЦІЯ МЕЖДУНАРОДНИХ СТАНДАРТОВ АУДИТА В РЕСПУБЛІКЕ БЕЛАРУСЬ	94
Сиротенко А.О.	
ПЕРСПЕКТИВИ І ПРОБЛЕМИ ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В АВТОМАТИЗАЦІЇ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ	96
Сліпак І. Р.	
МІНІМАЛЬНА ЗАРОБІТНА ПЛАТА В УКРАЇНІ	98
Соловей Н.В., Шульгіна Н.	
ОБЛІК ТА АНАЛІЗ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ПІДПРИЄМСТВА – ОСНОВОПОЛОЖНІ ПРИНЦИПИ	100

Судак Н.В.	
КЛАСИФІКАЦІЯ НЕОБОРОТНИХ АКТИВІВ	101
Тарасенко Г.Л.	
ОСОБЛИВОСТІ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ В ГОСПОДАРСЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ	103
Ткаченко А.Є.	
ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В УКРАЇНІ ТА ШЛЯХИ ЇХ ПОДОЛАННЯ	104
Турова Л.Л.	
ОРГАНІЗАЦІЯ ОПЛАТИ ПРАЦІ НА ПІДПРИЄМСТВІ В СУЧАСНИХ УМОВАХ	105
Усова К.В.	
ОРГАНИЗАЦИЯ БУХГАЛТЕРСКОГО УЧЕТА СУБЪЕКТАМИ МАЛОГО ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВА В РЕСПУБЛИКЕ БЕЛАРУСЬ	106
Федоренко І.В.	
ПРОБЛЕМИ ОБЛІКУ НЕЛІКВІДНИХ ЗАПАСІВ ПІДПРИЄМСТВА	108
Філонова Д.І.	
ЗНАЧЕННЯ ТА РОЛЬ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ТА ЇЇ АНАЛІЗУ В УПРАВЛІННІ ПІДПРИЄМСТВОМ	110
Чайковська Т.С.	
ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ	111
Шевандо О.А.	
ФИНАНСОВАЯ ОТЧЕТНОСТЬ СУБЪЕКТОВ ХОЗЯЙСТВОВАНИЯ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ	113
Щепіна Т.Г.	
СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ОЦІНКИ ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ ПОЗИЧАЛЬНИКА	115
Cersosimo Francesco	
MANAGEMENT OF INNOVATIVE DEVELOPMENT	117
Woźniak Leszek	
TAXATION IN POLAND	119

ЧИ МОЖЕ БУТИ ЛЮДИНА АКТИВОМ?

Найважливішим активом будь-якої компанії є не обладнання чи грошові кошти, не технології або нематеріальні активи. Найціннішою частиною компанії є люди - людський капітал, і будь-які плани щодо змін у бізнесі мають початись саме з людини.

Більш ніж коли-небудь, підприємства та організації повинні визнати важливість людського капіталу як найважливішого першого кроку у застосуванні невизнаного потенціалу. Активи - це ресурси контрольовані підприємством, які можуть принести економічну вигоду. Працівники також можуть принести економічну вигоду, для організації. Якщо люди насправді є найважливішим активом компанії, то дивно, що більшість компаній роблять так мало зусиль, щоб стежити, розуміти і користуватися всіма можливостями щодо їх подальшого кваліфікаційного розвитку. Окрім таких показників як кількість працівників, витрати на заробітну плату сьогодні, нажаль, для оцінки інтелектуального капіталу організації немає достатньої інформації. Проте є велика кількість даних для управління капітальним обладнанням, патентами, запасами та іншими матеріальними активами.

Багато управлінців бачать свою роботу саме як тренера та наставника. Вони розуміють організаційні потреби та визнають важливість розвитку людей. Але як це зазвичай відображається у фінансовій звітності організації? Нажаль, для більшості підприємств та організацій люди, як правило, розглядаються як витрати, які потрібно скорочувати.

Потрібно, щоб люди стали не тільки витратами для компанії, при їх періодичній неефективності. Зокрема, відпусткові дні, можна розглянути, як важливі інвестиції, які допоможуть нашим найважливішим активам стати ще більш продуктивними. Працівники не будуть розглядатися як витрати, які потрібно скоротити, а будуть активи, які ми можемо інвестувати та чекати, що отримаємо прибуток з точки зору вищої продуктивності, нових продуктів, кращої якості та безліч інших можливостей, які ми ще не розпочали ідентифікувати

Основною проблемою є не те, що компанії не цінують своїх людей. Орієнтація людей полягає не просто на придбанні додаткового обладнання та програмного забезпечення для "управління активами" – що більш поширене та розповсюджене. Це частина корпоративної культури, повільний і неспинний процес. Для того, щоб оцінити людей, компанії повинні вийти за межі поняття людських ресурсів і перейти до розуміння людського капіталу.

Науковий керівник: к.е.н., доцент Мокринська З.В.

ОСОБЕННОСТИ ВЕДЕНИЯ БУХГАЛТЕРСКОГО УЧЕТА НА МАЛЫХ ПРЕДПРИЯТИЯХ В УКРАИНЕ

Организация бухгалтерского учета на малом предприятии требует налаженной, четкой системы учета, контроля и финансовой отчетности. Однако малые формы хозяйствования требуют применения ряда специфических методов бухгалтерского учета.

Согласно законодательству Украины, малым считается предприятие, объем выручки от реализации продукции (работ, услуг) которого не превышает 1 млн. грн. и количество работников не выше пятидесяти человек. Всю ответственность за ведение бухгалтерского учета на предприятии несет его руководитель. Допускается ведение учета одним бухгалтером, отделом бухгалтерии или специализированной организацией. Ведение бухгалтерского учета на предприятии и его документооборот должны соответствовать "Положению о документальном обеспечении записей в бухгалтерском учете", утвержденном приказом Министерства финансов №88 от 24.05.1995 г. В работе разрешается использовать любые регистры учета, соответствующие специфике деятельности предприятия, однако они должны соответствовать ряду требований:

- использование метода двойной записи;
- взаимосвязь данных синтетического и аналитического учета;
- сбор и систематизация данных первичных документов для целей управления и контроля;
- составление и своевременное предоставление финансовой отчетности и декларации по налогу на прибыль.

Также предприятия имеют право перейти на упрощенную систему учета при условии, что им присущ простой технологический процесс производства, то есть в месяц осуществляется не более 100 хозяйственных операций, не связанных с крупными материальными затратами. При использовании упрощенной системы учета на предприятии регистрация первичных документов, определение себестоимости и финансового результата ведутся в едином реестре «Книга учета хозяйственных операций» по форме № К-1. В Книге учета хозяйственных операций содержатся все бухгалтерские счета, применяемые на предприятии. Она является комбинированным регистром одновременно синтетического и аналитического учета. Также для учета операций по оплате труда и расчетам с бюджетом малое предприятие ведет «Ведомость учета по заработной плате», заполняемую по форме № В-8.

Данные о финансово-хозяйственной деятельности малого предприятия из всех учетных регистров переносятся в шахматную Ведомость формы №9, на основании которой составляются оборотная ведомость и баланс [1].

Главный бухгалтер или лицо, на которое возложена ответственность за ведение бухгалтерского учета на предприятии:

- обеспечивает соблюдение предприятием установленных законодательством единых принципов бухгалтерского учета, составление и своевременное предоставление отчетности;
- организует контроль отражения всех хозяйственных операций на счетах бухгалтерского учета;
- обеспечивает проверку состояния бухгалтерского учета в отдельных подразделениях предприятия.

В свою очередь, руководитель предприятия обязан создать необходимые условия для правильного ведения бухгалтерского учета, а также обязательное выполнение требований бухгалтера по соблюдению порядка и правильности оформления регистров первичного учета всеми службами, отделениями или работниками, причастными к бухгалтерскому учету [2].

Таким образом, именно от профессионализма руководителя и бухгалтерии предприятия зависят организация сбора и обработки учетной информации, составление и предоставление в установленные сроки финансовой отчетности и финансово-хозяйственная деятельность предприятия в целом.

Литература:

1. Информационный портал «Парус Интернет-консультант» [Электронный ресурс]. – Режим доступа:
http://cons.parus.ua/_d.asp?r=006UT46b7643b70dda3384cfb6f8860f70221
2. Студенческая библиотека онлайн «Studbooks» [Электронный ресурс]. – Режим доступа:
http://studbooks.net/31902/buhgalterskiy_uchet_i_audit/buhgalterskiy_uchet_s_ukbektov_malogo_predprinimatelstva#48

Научный руководитель: к.э.н., доцент Бессонова С.И.

**Біличенко М.М., студент
Київський національний університет імені Т.Шевченка**

ЕКОНОМІКО-МАТЕМАТИЧНЕ МОДЕЛЮВАННЯ ВПЛИВУ ДЕРЖАВНОГО БОРГУ НА ЕКОНОМІЧНЕ ЗРОСТАННЯ КРАЇН СВІТУ

Суверенний борг традиційно отримав велику увагу як найважливіший компонент макроекономічної і фінансової політики країни. Дійсно, минулі фінансові кризи були в більшості випадків саме борговими. Останнім часом підвищена увага до суверенного ризику з боку політиків і

фінансових ринків пов'язане з усвідомленням того, що управління заборгованістю значно впливає на надійність і платоспроможність загального балансу державного сектора. Різке збільшення рівня заборгованості в розвинених країнах та високий рівень зовнішньої заборгованості в країнах, що розвиваються, посилили це сприйняття.

Нинішня криза суверенного боргу з її епіцентром в Єврозоні рішуче оживила обговорення в області економіки і політики щодо економічних наслідків державного боргу. Проблеми ринку, пов'язані з фінансовою стійкістю в уразливих країнах зони євро, вирости і поширилися на інші країни, посилюючи стурбованість тим, що високий рівень державного боргу завдає шкоди економічному зростанню.

З теоретичної точки зору моделі неокласичного і ендогенного зростання вказують на те, що державний борг негативно впливає на довгострокове зростання за рахунок стандартного ефекту витіснення. Проте, емпіричних досліджень цієї теми досить мало, і тільки в небагатьох дослідженнях використовується нелінійний аналіз впливу боргу на економічне зростання.

В цьому дослідженні було поєднано методологію порогових панельних регресії та характеристики стабільності боргу для дослідження впливу боргу на короткострокове економічне зростання. Тобто було проаналізовано, чи є несприятливі боргові відносини вище і/або нижче певного боргового порогу, значення якого буде найбільш значущим для даної вибірки 15 країн ЄС. Також, більшість досліджень застосовували вибірку докризового періоду. В цій роботі було проаналізовано вплив боргу протягом 1990-2015 року, що дозволило простежити можливі зміни у наслідках стабільності та нестабільності боргу на короткострокове зростання з використанням різних порогових значень.

Базова збалансована нединамічна панельна модель, що використовувалась у роботі, може бути записана у вигляді:

$$y_{i,t+1} = u_i + \alpha X_{it} + \beta_1 d_{it}^{sat} + \beta_2 d_{it}^{nsat} + \beta_3 d_{it}^{sbt} + \beta_4 d_{it}^{nsbt} + \varepsilon_{it}$$

де $y_{i,t+1}$ - залежна змінна, яка позначає економічне зростання, тобто ріст ВВП,

u_i - фіксовані ефекти для кожної країни,

X - набір пояснювальних змінних,

d_{it}^{sat} , d_{it}^{nsat} , d_{it}^{sbt} , d_{it}^{nsbt} - змінні, що позначають режим стабільного чи нестабільного співвідношення боргу до ВВП.

Оцінка моделі здійснюється за допомогою підходу, запропонованого Хансеном.

В якості пояснювальних змінних було обрано: валове нагромадження основного капіталу у відсотках до ВВП, темпи зростання населення,

державний дефіцит/профіцит бюджету для контролю впливу податково-бюджетної політики, довгострокова реальна процентна ставка для контролю впливу фінансово-грошової політики, сальдо поточного платіжного балансу.

Для розвинутих країн було встановлено, що порогове значення співвідношення боргу до ВВП, після якого відбувається сповільнення економічного росту країни, складає 65-70%. Цей результат підтверджує рекомендації МВФ щодо значення відповідного показника для більшості країн. До того ж було показано, що саме стабільний борг нижче порогового значення забезпечує найбільше економічне зростання. Також важливим результатом цієї роботи є те, що зміни впливу боргу на економічне зростання відбулись у кризовий та після кризовий період.

Застосування методу Хансена не дало значимих результатів для України, тому було використано квадратичну залежність боргу та економічного росту. Так було знайдено, що перевищення зовнішнього боргу 86% порогу до ВВП веде до спадного ефекту на економічне зростання. До того ж, на основі цієї моделі було зроблено прогнози економічного росту України, що є трохи нижчими за прогнозовані значення МВФ. Це може бути важливо в контексті формування майбутньої боргової політики та приведення обсягу боргу до такої норми, що забезпечить максимальний ріст української економіки.

Наукова новизна роботи полягає в удосконаленні останніх підходів до моделювання впливу боргу на економічний ріст в контексті різних країн світу, а також спроба застосувати ці підходи для економіки України.

Результати цієї роботи можуть бути використані урядом країни для визначення оптимального розміру запозичень, які зможуть забезпечити максимальний економічний ріст країни, а також спрогнозувати можливе падіння економіки за умови накопичення більших обсягів боргу.

Науковий керівник: к.е.н., доцент Ставицький А.В.

**Бондаренко О.М., к.е.н., доцент
Національний авіаційний університет**

КАДРОВИЙ ОБЛІК – ЗАПОРУКА ЕФЕКТИВНОГО ВЕДЕННЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

Існує велика кількість законів та положень, які регулюють характер відносин між працівником та підприємством. Але це не зменшує подання судових позовів, порушених працівниками проти їх підприємств. І найпоширенішими позовами є неправомірне припинення трудового договору та звільнення. В сучасних умовах господарювання мінімізувати

судові позови та непорозуміння між працівником та роботодавцем допоможе організований належним чином кадровий облік. Постановка і ведення кадрового діловодства є обов'язковою умовою ефективного управління будь-якого підприємства в Україні. Дотримання вимог до документів з кадрів та особовому складу вимагає чинне цивільне, податкове і трудове законодавство. Згідно діючої нормативно-законодавчої бази кадровий облік - це комплекс дій спрямованих на формування кадрової документації відповідно до вимог законодавства України незалежно від форми власності, виду діяльності, кількості персоналу чи фінансового обороту підприємства. Кадрова документація регламентує порядок використання роботодавцем найманої праці, реєстри обліку робочого часу, документи, що відображають факти прийняття на роботу, звільнення з роботи, надання відпустки, направлення у відрядження тощо. В основному трудове законодавство орієнтоване на юридичних осіб, проте, поширюється і на фізичних осіб – підприємців (ФОП), оскільки відповідно до ст 21 КЗпП України вони мають право укладати трудові договори з найманими працівниками. Тому і юридичні особи та ФОП – зобов'язані вести кадрову документацію.

Під час проведеного дослідження було встановлено, що постановка і ведення кадрового обліку є обов'язковим напрямком роботи будь-якого підприємства, але часто роботодавець не приділяє цьому особливу увагу, що може привести до штрафів під час перевірок. Особливу увагу слід приділити моніторингу ризиків, пов'язаних з фінансовими санкціями та кримінальною відповідальністю за невиконання трудового законодавства. Слід зазначити, що дані кадрового обліку є підставою для правильного розрахунку заробітної плати і впливає на повноту і своєчасність її виплати. Тому ведення кадрового обліку потребує особливої уваги для нарахування фонду оплати праці. В Україні перевірку правильності ведення кадрового діловодства та дотримання трудового законодавства здійснює ряд наглядових органів: центр зайнятості, фонд соціального страхування, інспекції з охорони праці і т.і. Тому, не дотримання трудового законодавства призводить до матеріальної, адміністративної та кримінальної відповідальності. Так, з 1 січня 2017 року юридичні та фізичні особи - підприємці, які використовують найману працю, несуть відповідальність у вигляді великих штрафів за виявлення під час перевірки порушення в трудовому законодавстві, а саме в разі фактичного допуску працівника до роботи без оформлення трудового договору 96000,00 грн.; якщо після недопущення до перевірки контролери виявили фактичний допуск до роботи без оформлення - 320000 грн. Таким чином, правильне кадрове діловодство захистить підприємство від штрафних санкцій.

РОЗВИТОК ІНТЕРНЕТ-БАНКІНГА В УКРАЇНІ ТА У СВІТІ

Для збільшення конкурентоспроможності банківської діяльності та для покращення обслуговування своїх клієнтів в сфері банківських послуг банки України під час своєї діяльності використовують систему інтернет-банкінг. Слід зазначити, що дана система дозволила провідним банкам світу надавати свої послуги клієнтам по всьому світу.

Завдяки інтернет-банкінгу з'являється можливість оперативного доступу клієнтів фінансової інформації, яку буде надано банком в режимі он-лайн. Також інтернет-банкінг надає такі послуги як:

1. Надання інформації про рахунки та діяльність банку, стан клієнтського рахунку, а також фінансова інформація.
2. Відкриття та закриття короткострокових вкладів.
3. Робота з готівковими коштами на відстані
4. Передача клієнтів по каналах зв'язку розпорядження банку
5. Підготовка документів клієнтів до сплати і заявки на конвертацію валюти

Під час роботи в інтернет-банкінг система повинна надавати користувачам умови комфорту і безпеки. А саме, користувач системи працює на захищеному банківському інтерфейсі і саме в ньому здійснює транзакції. На підставі проведених досліджень нами було з'ясовано, що в сучасних умовах технології, які використовуються в сфері інтернет-платежів, дозволяють зробити систему дистанційного банківського обслуговування (ДБО) дуже функціональною.

Класичний варіант системи інтернет-банкінгу виконує набір всіх банківських операцій, що надають клієнтам – юридичним та фізичним особам в відділеннях банків. В 1995 році, коли Інтернет не був популярним, банки надавали віддалений доступ до рахунків через систему «Клієнт-банк». Щоб встановити цей зв'язок потрібно було – на сторінці клієнта встановити спеціальну програму, і обмін інформації з банком, проходив через модемне з'єднання. Такий спосіб застосовувався до корпоративних клієнтів. На сьогодні Захід модернізував цю систему до рівня клієнта-Інтернет-банк. Розвиток інтернет-банкінгу призводить до того, що банк як фізичний об'єкт може не існувати. У свою чергу – це призводить до зменшення операційних витрат, зниження вартості послуг та збільшення прибутку самого банку. Тому в США та Європі з 1995 по 2000 почали вводити «Віртуальні банки» в яких не було жодного офісу. Всі операції здійснювалися тільки через інтернет.

За даними Міжнародного Банку, послуга інтернет-банкінга найбільш поширена в таких країнах як: Австрія, Фінляндія, Корея, Сінгапур, Іспанія, Швеція. Таким чином, система інтернет-банкінг стрімко розвивається та набирає свої обороти як в Україні так і в світі.

ВАГОМІТЬ СКЛАДАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

В сучасних умовах господарювання метою кожного підприємства є його динамічне функціонування, здобуття економічних вигід та досягнення прибутку господарюючого суб'єкта. Будь яка отримана інформація щодо роботи (бізнесу) іншого підприємства є важливою, так як надає можливість впливати на розвиток руху капіталу на ринку і залучати фінансові ресурси для розвитку свого підприємства. Саме для цього необхідне висвітлення повної, достовірної та правдивої інформації щодо узагальнення даних роботи підприємства в системі фінансового обліку для зовнішніх і внутрішніх користувачів. Цьому слугує фінансова звітність підприємства.

На підставі пункту 3 Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку № 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» (НП(С)БО 1), під фінансовою звітністю розуміють бухгалтерську звітність, що містить інформацію про фінансовий стан, результати діяльності та рух грошових коштів підприємства за звітний період. Зазначена інформація дає можливість керівному складу підприємства обирати правильні управлінські рішення для проведення подальшої роботи господарюючого суб'єкта або ж до процесу його подальшого інвестування. Це пов'язано з тим, що всі учасники економічного процесу постійно керуються економічною доцільністю та ефективністю у прийнятті тих чи інших управлінських рішень на підставі доступної для них інформації.

Складання фінансової звітності повинно відповідати чітко визначеним вимогам. Основні вимоги для формування фінансової звітності наведено у ст. 11 – 14 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність» та у НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», де розглядаються склад та елементи фінансової звітності, її якісні характеристики, принципи підготовки та порядок розкриття інформації в ній. В сьогоденні, де панує конкуренція та високий рівень управління дуже важливо надати таку інформацію користувачеві, яка призведе до отримання максимального прибутку у майбутньому.

Під час проведеного дослідження, нами було встановлено, що фінансова звітність є основою при плануванні, прогнозуванні, управлінні та контролі роботи господарюючого суб'єкта і тому виконує відповідні функції, що допомагають підприємствам функціонувати та здійснювати ефективну діяльність на світових ринках. Крім того, слід зазначити, що звітність - завершальна стадія облікового процесу, яка відображає діяльність підприємства і залежить від рівня організації фінансового обліку господарюючого суб'єкта.

Отже, фінансова звітність підприємств є основним джерелом і важливим елементом інформаційного забезпечення для проведення аналізу фінансового стану підприємства, а також становить вагоме місце в сучасних умовах розвитку підприємницької діяльності.

АКТУАЛЬНІСТЬ ЗВІТНОСТІ «ANNUAL REPORTS»

Спочатку в світовій практиці терміном «Annual Report» (з англ. - річний звіт) називали звіт для акціонерів про фінансову діяльність підприємства за минулий рік. Вперше подібний документ був опублікований в 1903 році компанією U.S. Steel. Приблизно 40 років тому вперше виникла ідея створювати звіти і про нефінансової діяльності - з'явилися так звані звіти про корпоративну відповідальність (КСВ). Згодом елементи нефінансової звітності почали мігрувати в Annual Report. Останні роки набирає популярність інтегрована звітність, що включає дані як про фінансові результати, так і про стратегію, управління, ефективності, а також коротко-, середньо- та довгострокових перспективах, які створюють цінність. Annual Report в результаті перетворився на багатофункціональний документ, який надає інформацію про різні сфери діяльності компанії, а не тільки про фінансову. Такий звіт дає комплексний і, як наслідок, найбільш повне бачення поточного стану бізнесу та його перспектив.

До стандартного пакету фінансової звітності, підготовленої за МСФЗ, практично кожен раз були потрібні пояснення для інвесторів про річні результати, управлінських показниках, маркетинговому положенні, стратегії розвитку. Клієнтам необхідно було довести своїм бізнес-партнерам і інвесторам, що вони - сильний, життєздатний і надійний партнер. Виходило? Так.

Вся необхідна інформація дуже вдало упаковується в річний корпоративний звіт - Annual Report. Якщо ваша компанія не публічна, і не потрапляє під вплив регулятора, то нема чого боятися розкривати комерційну інформацію. Annual Report презентуватиметься тільки узгодженим зацікавленим сторонам.

Звітність, складена в форматі Annual Report, в західних країнах вже давно стала звичайною справою. Там розробляють рекомендації, формують принципи, задають моду. В Україні ж цінність Annual Report тільки починають усвідомлювати. Компанії намагаються ввести в свою практику використання даного багатофункціонального інструменту, але часто при цьому не здатні вловити тенденції щодо її складання, і тим більше розібратися, які з цих тенденцій можна застосувати й доречно в їх бізнесі.

Все частіше при складанні Annual Report використовують кейси і особисті історії, що робить звіт цікавішим. Використовується інформація з «внутрішньої кухні» компанії, емоційні історії співробітників, клієнтів, яким продукція компанії покращує життя. Навіть фото менеджменту компанії все частіше представлені не в форматі «на паспорт», а з емоціями, які мали до діалогу.

Зовнішня форма Annual Report повинна підкреслювати силу бренду і репутацію компанії, але при цьому - побічно підтримувати основну концепцію звіту. Якщо діяльність компанії пов'язана з креативністю і стоїть завдання

добитися впізнавасності, то дизайн документа повинен бути сміливим, яскравим, оригінальним.

Основна мета - спочатку підштовхнути читача відкрити звіт, потім - утримати його увагу, і в ідеалі - вплинути на його думку, спонукати зробити якийсь крок.

Науковий керівник: д.е.н., професор Пілецька С. Т.

**Войнівська М.І., студентка
ВП НУБіП України «Ірпінський економічний коледж»**

ЗАСТОСУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ ВЕДЕННЯ ОБЛІКУ ГРОШОВИХ КОШТІВ

У ринкових умовах значно збільшуються потреби в оперативній, якісній і повній обліковій інформації, як для системи управління підприємством, так і для користувачів різних категорій. Важливим чинником, який сприяє своєчасному забезпеченню обліковою інформацією власників, бухгалтерів, інвесторів та інших користувачів є впровадження автоматизованих інформаційних систем обліку (АІСО) на базі комп'ютеризації.

Сьогодні популярними бухгалтерськими програмами є: «1С: Бухгалтерія 8 для України», «ІТ-Enterprise.Бухгалтерія», SAP, «Акцент», «Інфо-бухгалтер», «Парус - Підприємство», «FinExpert», «Бест Звіт Плюс» та багато інших.

Початком автоматизованого ведення бухгалтерського обліку можна вважати момент виокремлення комп'ютерної форми ведення обліку або автоматизованої. Загалом в останні роки приділяється багато уваги проблемі впровадження в практику підприємств інформаційних технологій, комп'ютерних програм для організації та ведення бухгалтерського обліку та аналізу на підприємствах.

Сучасне програмне забезпечення дає змогу повністю автоматизувати обліковий процес, який починається від моменту введення початкових залишків та даних з первинних документів, включаючи автоматизоване формування проводок, заповнення відповідних реєстрів обліку та формування звітних форм документів. Можна сказати, що сучасний бухгалтер лише вводить інформацію з первинних документів – початкові дані і отримує результат – інший потрібний документ чи звіт, а все інше виконує спеціальна комп'ютерна програма, що суттєво полегшує та прискорює обліковий процес.

Грошові кошти – це ресурс, який усі підприємства повинні вміти раціонально розподіляти і використовувати. Для цього потрібно отримувати інформацію про їх залишки, джерела та напрями використання.

Автоматизована форма обліку руху грошових коштів і розрахунків дозволяє отримати: оперативні дані про потік коштів, інформацію про матеріальний потік, пов'язаний із фінансовим потоком, і зведену інформацію

для аналізу за минулі періоди стандартними засобами, зменшити витрати часу і праці на підтримку стандартного документообігу.

Основними елементами обліку банківських і касових операцій, які здійснюються в комп'ютерному середовищі є:

1) складання первинних документів за касовими операціями: прибуткових та видаткових ордерів, авансових звітів та ін.;

2) ведення Касової книги;

3) складання платіжних доручень з поданням їх до банку (з використанням програми «Клієнт - Банк»);

4) отримання банківських виписок про стан рахунку та операції, що були здійснені;

5) відображення операцій у бухгалтерських реєстрах «Банк», «Каса» і Головної книги.

В автоматизованому варіанті ведення обліку аналітичні відомості, звіт касира, головна книга, оборотна відомість, баланс і інші форми звітності заповнюються автоматично на підставі проведених документів, що відносяться до заданого звітного періоду.

Найтиповішими помилками в прибуткових і видаткових касових ордерах є відсутність наступних реквізитів: назва організації, дата здійснення операції; кореспондуючий рахунок, субрахунок, підстава, що підтверджує здійснення операції, підписи керівника і головного бухгалтера, відсутні номери касових ордерів або вони проставлені неправильно, відсутні суми прописом. Невиправлені помилки спричиняють невідповідність і неточності бухгалтерського обліку, що, відповідно, призводить до здійснення помилок при прийнятті управлінських рішень, недоплати податків, штрафних санкцій. Допущені помилки потрібно своєчасно виявити і якомога швидше виправити.

При веденні операцій з грошовими коштами в автоматизованих системах необхідно дотримуватися чотирьох умов для забезпечення безпомилковості та відсутності збоїв: 1) наявність правильно оформлених первинних документів; 2) забезпечення безперебійності та безпечності роботи інформаційної системи; 3) безпомилкове перенесення інформації у програму, правильне відображення касових і банківських операцій у Журналі операцій та проведення; 4) забезпечення перевірки введеної інформації.

На мою думку, автоматизація бухгалтерського обліку являє собою комплекс організаційно-технічних заходів, спрямованих на зниження трудомісткості та прискорення процесу обробки первинних облікових документів, які є основними носіями економічної інформації, що використовується в управлінні. Важливим етапом комп'ютеризації бухгалтерського обліку є застосування інформаційних технологій для ведення обліку грошових коштів, як однієї з найбільш важливих ділянок ведення обліку на сучасному підприємстві.

Науковий керівник: викладач Кошик В.В.

КОНТРОЛЬ ЯКОСТІ АУДИТОРСЬКИХ ПОСЛУГ

Особливості функціонування вітчизняних суб'єктів господарювання визначають наростаючу потребу в професійних аудиторських послугах.

Враховуючи, що аудит в нашій країні завершив етап становлення, забезпечення якості аудиторських послуг, досконалість системи контролю якості аудиторських підприємств є нагальною проблемою.

Визначення якості аудиту вирізняється достатнім різноманіттям, але в будь-якому разі мова повинна йти про його відповідність вимогам аудиторських стандартів і іншим нормативним актам. Окрім цього, якість аудиту не може обмежуватись лише слідуванням аудитором формальним процедурам, але і повинна передбачати наявність досвіду аудитора в конкретній галузі, до якої належить підприємство, що перевіряється.

Беззаперечним є дотримання аудитором етичних вимог та відповідної моральної підготовки.

Аудиторською палатою України затверджене Положення про зовнішні перевірки системи контролю якості аудиторських послуг (30.10.2014 № 302/9), у відповідності до якого Комітет з контролю якості аудиторських послуг здійснює планові перевірки систем контролю якості аудиторських послуг суб'єктів аудиторської діяльності, виявляючи характерні порушення і надаючи практичну допомогу щодо подальших напрямів розвитку систем контролю якості та попередження ризиків функціонування цих систем у невідповідності до існуючих вимог.

План зовнішніх перевірок системи контролю якості на конкретний рік затверджується Аудиторською палатою України; наприклад, в 2016 році були проведені перевірки 103 суб'єктів аудиторської діяльності з використанням критеріїв «наявність» та «відповідність» системи контролю якості, а також з позиції виконання окремого завдання.

Оцінка наявності та відповідності системи контролю якості здійснювались відповідно до МСКЯ 1 «Контроль якості для фірм, що виконують аудити та огляди фінансової звітності, а також завдання з надання впевненості і супутні послуги». При оцінці якості виконання окремих завдань з аудиту були виявлені порушення вимог таких професійних стандартів як МСКЯ 1, ПНПКЯ 1, МСА 210, 220, 230, 300, 315, 450, 501, 505, 510, 530, 540, 550, 560, 570, 700, 705.

Очевидним є необхідність подальшого удосконалення аудиторської діяльності в руслі імплементації європейських стандартів здійснення аудиторської діяльності до українського законодавства. Підтвердженням націленості Аудиторської палати України на слідування даним шляхом є затвердження Концепції діяльності Аудиторської палати на 2016-2017 роки, в якій визначені основні пріоритети щодо еволюційного переходу до міжнародної системи регулювання аудиторської діяльності.

АУДИТ УКРАЇНСЬКИХ ДЕРЖАВНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Незалежний аудит державних підприємств – один із ключових кроків для підвищення прозорості державного сектору економіки. Кабінетом міністрів України у червні 2015 року була прийнята постанова №390, в якій приведені критерії відповідності аудиторських компаній, які можуть проводити аудит держпідприємств.

Постановою визначено критерії добору аудиторських фірм для двох типів державних підприємств: вартість активів яких перевищує 2 млрд. грн. (або розмір чистого доходу перевищує 1,5 млрд. грн. на рік) і тих, вартість активів яких перевищує 250 млн. грн. на рік.

Необхідними умовами проведення аудиторською фірмою аудиту державних компаній з активами понад 2 млрд. грн., повинно бути її включення до Реєстру аудиторських фірм та аудиторів, наявність не менш ніж 100 співробітників, безпосередньо залучених до проведення аудиту, серед яких не менше п'яти повинні мати український сертифікат, і не менше 15 – одну з міжнародних кваліфікацій.

Стосовно щорічного доходу такої аудиторської фірми, то він має становити не менше 30 млн. грн. Крім цього, аудиторська компанія повинна мати певний досвід надання послуг (виконати не менше двох аудиторських завдань для підприємств відповідної галузі упродовж останніх трьох років) і мати договір про страхування відповідальності перед третіми сторонами.

Як показує практика, державні підприємства не відрізняються особливим бажанням проходити фінансовий аудит, на відміну від компаній корпоративного сектору, які самі проявляють ініціативу для його здійснення.

По твердженню спеціалістів, це явище пояснюється наступними причинами:

1) відсутністю напрацьованого досвіду спілкування між представниками державних підприємств і аудиторами і настороженим відношенням до аудиторів, на відміну від корпоративних клієнтів, які відносяться до аудиторів як до партнерів; 2) недостатнім рівнем професійної підготовки відповідного персоналу державних підприємств щодо володіння Міжнародними стандартами фінансової звітності, що в багатьох випадках зумовлює низький рівень фінансової звітності підприємства; 3) необхідністю підготовки великого об'єму інформації для проведення аудиту; 4) упередженістю щодо проведення аудиту із-за наявності корупційних дій зі сторони керівництва підприємства.

Очевидно, що для найкрупніших державних підприємств лише проведення аудиту, особливо якщо мова йде про залучення для його проведення аудиторських компаній зі світовим ім'ям в умовах застосування прозорих та незалежних критеріїв, дасть можливість оцінити реальний стан менеджменту на підприємствах.

СОЦІАЛЬНИЙ АУДИТ НА ПІДПРИЄМСТВАХ УКРАЇНИ

Застосування соціального аудиту дає можливість урегульовувати соціоекономічні відносини шляхом виявлення загроз погіршення соціального клімату, діагностування проблемних ситуацій і визначення способів їх вирішення. Соціальний аудит має широкий спектр використання: на рівні підприємства, галузевому рівні, рівні регіону, національному рівні.

В процесі здійснення соціального аудиту на підприємстві оцінюється ефективність реалізованих планів, програм, угод щодо соціального розвитку колективу, рівень плінності кадрів, задоволеність працівників умовами праці і системами мотивування. За допомогою соціального аудиту можна виявити ступінь корпоративної соціальної відповідальності, формальні та неформальні правила поведінки працівників підприємства, відношення різних рівнів керівництва до проблем розвитку людського потенціалу.

Підприємством може проводитися внутрішній та зовнішній соціальний аудит. Внутрішній соціальний аудит, як складова управлінського обліку, дає можливість керівному складу підприємства одержувати відповідну аналітичну інформацію; зовнішній соціальний аудит здійснюється агентствами соціального аудиту і є джерелом інформації не тільки для менеджменту підприємства, а і для суб'єктів зовнішнього середовища, включаючи і соціальних партнерів.

Процес підготовки до проведення соціального аудиту і його практична реалізація передбачає здійснення ряду етапів: формулювання конкретної мети вивчення об'єкта дослідження; вибір методів одержання та аналізу необхідної інформації; організація процедур здійснення соціального аудиту на основі виявлених соціальних зв'язків та їх особливостей. Послідуючі дії включаються у порівнянні одержаних соціоекономічних показників з еталонними, аналізі цих показників з ціллю встановлення позитивної чи негативної тенденції, підготовці висновків та розроблення рекомендацій.

Високий рівень ефективності соціального аудиту може бути досягнутий за умови наявності стандартизованих методик соціального аудиту, які б включали не тільки сукупність показників оцінювання ситуації на підприємстві, а і розроблені стандарти соціальної відповідальності.

Що стосується соціальної відповідальності, то на даний час в нашій країні ще не створений механізм консолідації дій бізнес-спільноти, держави та суспільства; по великому рахунку, достатньо високий рівень активності щодо соціальної відповідальності в бізнес-колах властивий лише великим підприємствам, які усвідомили необхідність цієї діяльності як для забезпечення конкурентоспроможності на тривалий термін, так і для створення умов успішної взаємодії із зарубіжними партнерами.

Доцільним є вивчення досвіду розвитку соціального аудиту в зарубіжних країнах і на основі цього формування вітчизняної моделі соціального аудиту, з урахуванням характерних рис українського національного менталітету.

ПРОБЛЕМИ ВІТЧИЗНЯНОГО АУДИТУ

Практика здійснення офіційного аудиту в Україні вже перетнула двадцятилітній рубіж. Головним органом, що виконує регулюючі і контролюючі функції в сфері аудиту, є Аудиторська палата України.

Незважаючи на достатньо ємну діяльність Аудиторської палати стосовно сертифікації, контролю аудиторських фірм щодо виконання вимог щодо якості аудиторських послуг, існує цілий ряд проблем, які властиві сучасному вітчизняному аудиту: недосконала методична база щодо здійснення аудиторської діяльності; відсутність єдиного підходу до формування вартості аудиторських послуг; недостатній рівень кваліфікації аудиторського персоналу; низький рівень методичного забезпечення процесів комп'ютеризації аудиторських процедур.

Окреслені проблеми, підсилені кризовими явищами в економіці, корупцією в державній і підприємницьких сферах, зумовлюють необхідність підвищення дієвості аудиторської діяльності і, відповідно, аналізу зарубіжної практики аудиту.

Одним із шляхів одержання українськими аудиторськими фірмами міжнародного досвіду є участь в міжнародних аудиторських об'єднаннях. Міжнародні аудиторські об'єднання існують у вигляді міжнародних аудиторських мереж, міжнародних аудиторських асоціацій, міжнародних альянсів фірм.

Міжнародним аудиторським мережам властива спільна політика, методика і процедури проведення аудиту, дотримання яких є обов'язковою умовою для аудиторських фірм, що є членами відповідною міжнародної аудиторської мережі. За даними Міжнародної Федерації Бухгалтерів (МФБ), в 2016 році близько 11% всіх аудиторських та бухгалтерських фірм в світовому масштабі є членами міжнародних аудиторських мереж.

Особливостями міжнародних аудиторських асоціацій є надання можливості вільного вибору політик і процедур, виходячи із національної специфіки конкретної країни; загальні політики, методики та процедури аудиту пропонуються в якості рекомендацій. Відповідно до інформації, наданої МФБ, в 2016р. близько 10% аудиторських і бухгалтерських фірм є членами міжнародних аудиторських асоціацій.

В склад міжнародних альянсів фірм (7% аудиторських і бухгалтерських фірм світу є їх членами) входять не лише аудиторські і бухгалтерські фірми, а і юридичні, ріелторські, фінансові, довірчі, адвокатські та інші фірми, що відкриває унікальні можливості одержання комплексних послуг для фірм-членів альянсів.

Вивчення досвіду функціонування міжнародних аудиторських об'єднань і особливо участь в них є можливістю подальшого успішного розвитку аудиторської діяльності в Україні.

ДОСЛІДЖЕННЯ СУТНОСТІ, ПРОБЛЕМ ОРГАНІЗАЦІЇ, ЗДІЙСНЕННЯ ТА РОЗВИТКУ БЕЗГОТІВКОВИХ РОЗРАХУНКІВ

Розвиток фінансового ринку України, який характеризується появою новітніх інноваційних продуктів для здійснення розрахунків, вимагає постійного вдосконалення механізму безготівкових розрахунків. Безготівкові платежі є одним з основних способів розрахунків між підприємствами, організаціями та установами як в нашій країні, так і в інших країнах світу. Безготівкові розрахунки надають змогу значно скоротити кількість готівкових грошових коштів, що знаходяться в обігу в країні та частку ризику при розрахунках покупців з постачальниками, тобто є зручними та ефективними. Таким чином, адаптація суб'єктів господарювання до значних глобальних змін у всіх сферах економіки, які виникають внаслідок її розвитку, є не лише актуальною, а і необхідною.

Дослідження сутності, проблем організації, здійснення та розвитку безготівкових розрахунків присвячено багато наукових праць вітчизняних та зарубіжних авторів, таких як: А. Борисов, Д. Коваленко, Р. Дянів, І. Косарєв, О. Міняйло, В. Міщенко, М. Ніконова, О. Орлюк, М. Савлук, Н. Соловей, В. Котечков, Н. Бондаренко, О. Вовчак, В. Сухарський, А. Щетинін та інші. Однак, постійний розвиток технологій потребує удосконалення системи безготівкових розрахунків, тому можна стверджувати, що питання не є цілком розкриті.

Грошові розрахунки створюють грошовий обіг підприємства незалежно від його організаційно-правової форми і виду діяльності та здійснюються в готівковій та/або безготівковій формі. Відповідно до ст. 51 Закону України «Про банки і банківську діяльність» безготівкові розрахунки проводяться на підставі розрахункових документів на паперових носіях, або в електронному вигляді. Банки в Україні можуть використовувати як платіжні інструменти платіжні доручення, платіжні вимоги-доручення, векселі, чеки, банківські платіжні картки та інші дебетові і кредитові платіжні інструменти, що застосовуються у міжнародній банківській практиці. Готівкові та безготівкові грошові обороти завжди пов'язані один з одним, що зумовлюється переходом однієї форми в іншу. Сфера використання готівкових грошей в економіці менша порівняно з безготівковими розрахунками, і, зазвичай, саме готівкові розрахунки використовує населення. Так як зміст безготівкових розрахунків розкривається у платіжних документах, розрахунки у безготівковому вигляді дають можливість масштабного контролю виконання договірних обов'язків з боку як платників, так і одержувачів грошей, а в деяких випадках - з боку контролюючих та правоохоронних органів. Безготівкові розрахунки дозволяють суттєво знизити затрати обігу, пов'язані з грошовими платежами, мінімізувати кількість грошей, яка знаходиться в обігу, забезпечити

раціональне користування всіма тимчасово вільними коштами, значно прискорити розрахунки, в тому числі шляхом запровадження новітніх засобів електронного зв'язку.

Узагальнюючи вищезазначене, можна стверджувати не лише про актуальність дослідження сутності, проблем організації, здійснення та розвитку безготівкових розрахунків, а і про необхідність подальшого вивчення досліджуваного питання.

Гарнага Т.С., студент
Донбаська державна машинобудівна академія

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК АКТИВНИХ ОПЕРАЦІЙ В КОМЕРЦІЙНИХ БАНКАХ

Управління сучасними банками це одна з найскладніших сфер інтелектуальної діяльності людини. Ефективного управління можна досягти за умови наявності повної й достовірної інформації про формування ресурсів та їх розміщення, досягнутих фінансових результатів діяльності, можливих ризиків та загроз.

Згідно із Законом України «Про банки і банківську діяльність» (ст. 68) банки організовують бухгалтерський облік відповідно до внутрішньої облікової політики, розробленої на підставі правил, встановлених Національним банком України, відповідно до міжнародних стандартів бухгалтерського обліку. Система, яка надає таку інформацію, і є обліком.

Довгий час цю тему досліджували та розвивали такі вчені, як Л. Кіндрівська, П. Сеница, Г. Жигайло, Л. Кіндрівська, І. Волкова, О. Калініна та інші. Необхідно зауважити, що не присвячено жодного прикладного чи комплексного фундаментального дослідження в даній темі вітчизняними вченими.

Активні операції комерційних банків представляють собою операції з розміщення вільних грошових ресурсів банку.

Бухгалтерський облік є основною економічною ланкою економічної політики комерційного банку; важливим механізмом управління її виробничої господарської діяльністю, мета якого – збір, обробка та систематизація облікової інформації. Він повинен забезпечувати своєчасно повне відображення банківських операцій та надавати клієнтам достовірної інформації про стан активів і зобов'язань, а також зміни результатів фінансової діяльності.

Тобто активні операції комерційних банків та бухгалтерський облік взаємопов'язані тим, що бухгалтерський облік застосовується на кожному підприємстві, організації, а дані активних операцій необхідно в подальшому, при складанні бухгалтерського балансу, звіту про фінансові результати, зібрати і систематизувати.

Правильний, грамотно поставлений облік у банку допомагає йому вирішувати такі основні завдання: оптимальним чином виконувати свої обов'язки платника податків (маючи на увазі, що дані бухгалтерського і податкового обліку можуть розходитися); своєчасно подавати необхідні звіти та іншу необхідну інформацію про себе регулюючим органам і всім іншим користувачам такої інформації, демонструючи свою відкритість; забезпечувати керівні органи та особи банку матеріалом для прийняття обґрунтованих управлінських рішень.

Активні операції комерційних банків включають в себе: кредитування населення; придбання цінних паперів (акцій, векселів, облігацій, чеків, ощадних сертифікатів тощо); касову готівку; активи, що забезпечують функціонування банку (основні засоби, нематеріальні активи, матеріальні запаси).

Найбільшу частку в активних операціях комерційного банку займає надання кредиту (позик) населенню. Він надається на умовах повернення строковості, платності, можливо і забезпеченості. Обороти позикового капіталу для комерційних банків є основним джерелом отримання прибутку.

Синтетичний облік ведеться на активних позичкових балансових рахунках в залежності від правової структури позичальника. Банківська позичка пов'язана з акумулюванням тимчасово вільних грошових коштів в економіці та наданням їх на умовах повернення господарюючим суб'єктам. В рамках банківської позички розвиваються окремі види позик. Це залежить від безлічі ознак, що характеризують призначення, забезпечення, терміни, методи надання і погашення, об'єкти та суб'єкти кредитування. Під видами банківських позичок слід розуміти певну їх класифікацію, яка використовується в процесі кредитування банками юридичних і фізичних осіб. Існує безліч різних класифікацій банківських позик, побудованих на основі певних критеріїв.

Що стосовно інвестиційних операцій, то у процесі їх здійснення банк виступає в якості інвестора, вкладаючи ресурси в цінні папери або набуваючи права спільної господарської діяльності. Зазначені операції також приносять банку дохід допомогою прямої участі у створенні прибутку. Економічний призначення зазначених операцій, як правило, пов'язано з довгостроковим вкладенням коштів безпосередньо у виробництво.

До складу активів банку входять також основні засоби, нематеріальні активи, матеріальні запаси. Всі дії з ними є активними операціями банку, так як вони здатні приносити в майбутньому економічні вигоди кредитної організації. Бухгалтерський облік основних засобів в банку ведеться майже також, як і в інших організаціях.

Таким чином, в даній статті було розглянуто деякі активні операції комерційних банків та їх бухгалтерський облік. Останнє тісно взаємопов'язане з активними операціями комерційних банків, так як саме

бухгалтерський облік формує достовірну інформацію про дані банку і створює збір, обробку облікової інформації.

Література:

1 Сенищ П., Ричаківська В. Реформа, що за значущістю не поступається грошовій // Вісник НБУ. — 2007 — №11. — С. 3–7.

2 Жигайло Г. Без технічного інструментарію реалізувати масштабний проект було б неможливо // Вісник НБУ. — 2007 — №12. — С. 8–18.

3 Кіндрацька Л.М. Врахування вимог міжнародних стандартів при побудові методики обліку фінансових інструментів у банках України//Вісник НБУ. — 2006 — №8. — С. 38–46.

4 Волкова І., Калініна О. Бухгалтерський облік у банках// Навчальний посібник. — 2009 — С. 173

Науковий керівник: к.е.н., доцент Гетьманенко Ю.О.

**Гудима В.Ю., студентка
Національний авіаційний університет**

ПОДАТОВИЙ ОБЛІК: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Для нормального функціонування економіки на даній стадії розвитку України повинна налагоджено працювати податкова система. Головна задача податкового обліку полягає у формуванні правдивої та повної інформації про те, як враховуються для цілей оподаткування господарські операції та отримання зовнішніми та внутрішніми користувачами інформації щоб контролювати за нарахуванням податків до відповідних бюджетів. Перерахування податкових платежів до державної казни забезпечує можливість органам виконавчої влади реалізувати регулювати ті стимулювати економіку країни, втілювати внутрішню та зовнішню політику, фінансувати соціальні програми та ін.

У бухгалтерському та податковому обліках активи, витрати та зобов'язання оцінюються різними методиками та мають різні цілі, внаслідок чого отримуються різні результати. Саме через це й ускладнюється робота бухгалтера і контролюючих органів. Через це виникає необхідність у спрощенні податкового обліку та ідентифікуванні його показників до бухгалтерського обліку. Це може підвищити контроль фіксування господарських операцій та ухилення від сплати податків.

Частина облікових об'єктів податкового обліку формується в системі фінансового обліку. Головні задачі, які потрібно вирішити для побудови податкового обліку відносно цієї групи об'єктів:

- розробка порядку використання інформації фінансового обліку для забезпечення формування показників податкового обліку;
- внесення можливих змін у фінансовий облік перш за все, за рахунок поглиблення аналітичних рівнів та внесення правок до облікових регістрів, що застосовуються у фінансовому обліку.

Друга частина облікових об'єктів податкового обліку виникає поза межами фінансового обліку. До основних завдань побудови доцільної системи податкового обліку входять:

- визначення як та за рахунок чого формується інформація за обліковими об'єктами;
- організацію роботи бухгалтерської служби по веденню податкового обліку.

Головною проблемою ведення обліку можна вважати те, що податкового обліку має перевагу над бухгалтерським. Для уникнення цієї проблеми необхідно опрацювати теоретичні засади формування ефективної організації податкового обліку та його покращення (визначення мети, завдань, суті, предмету, функцій, облікових об'єктів).

Оскільки податковий облік це вид діяльності, тому проблемами є його організація, техніка та технологія ведення.

Підстава для виникнення податкового обліку має об'єктивний та суб'єктивний характер. Причинами є вплив

оподаткування на управлінські рішення по веденню та розвитку бізнесу; різні інтереси держави та підприємств в процесі оподаткування; недосконалість системи оподаткування та діючого законодавства, що регулює податковий та бухгалтерський облік).

Податковий облік виконує інформаційну, контрольну, аналітичну функції, які відрізняються від звичайних функцій бухгалтерського обліку своїм взаємозв'язком та змістом.

Мета бухгалтерського та податкового обліку відрізняється як часткове і загальне. Бухгалтерський облік охоплює всі проблеми, що пов'язані з господарською діяльністю, податковий лише одну сторону, а саме: взаємовідносини суб'єкта господарювання з державою з питань сплати податків.

Об'єктом пізнавальної діяльності при веденні різних видів обліку є господарська діяльність. Предмет податкового обліку задається нормативними документами, що регулює процес нарахування та сплати податків.

Науковий керівник: к.е.н., доцент Костюнік О.В.

ОРГАНІЗАЦІЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ГОТІВКИ В ІНОЗЕМНІЙ ВАЛЮТІ

В умовах євроінтеграції України до Європейського Союзу дедалі більше малих та середніх підприємства долучаються до зовнішньоекономічної діяльності. Відповідно і сфера застосування іноземної валюти у господарській діяльності таких підприємств стає невід'ємною частиною бухгалтерського обліку. Методологічні засади формування інформації про операції в іноземній валюті в бухгалтерському обліку визначено П(С)БО 21, тому, якщо у підприємства є експортно-імпортні операції, то йому необхідно привести облікову політику у відповідності із цим стандартом. З'ясуємо, які саме розрахунки підпадають під облік іноземної валюти.

Під операціями й обліком готівкової іноземної валюти можна вважати такі розрахунки:

- отримання й оприбуткування готівкової іноземної валюти;
- ліміт каси в іноземній валюті;
- видача готівкової іноземної валюти з каси підприємства;
- курсові різниці, що виникають щодо готівкової іноземної валюти

в касі;

- податковий облік іноземної валюти.

Відповідно, найчастіше готівкову іноземну валюту використовують як кошти на відрядження. Базуючись на п. 2.2 гл. 2 Правил № 200, аби зняти зі свого валютного рахунку гроші для забезпечення витрат у відрядженні за кордон, необхідно подати до банку:

- заяву на видачу готівки;
- доручення вповноваженій особі на одержання готівкової іноземної валюти в касі банку;
- лист-розрахунок, що містить прізвище, ім'я, по батькові (за наявності) осіб, які від'їжджають за кордон, і безпосередньо розрахунок витрат.

Невикористаний залишок готівкової іноземної валюти, що була отримана юридичною особою – резидентом або іноземним представництвом з поточного рахунку в іноземній валюті підлягає зарахуванню безпосередньо на поточний рахунок протягом п'яти банківських днів з часу його оприбуткування до каси юридичної особи – резидента або іноземного представництва.

Уповноважений банк установлює ліміт залишків іноземної валюти в касі суб'єктів підприємницької діяльності. Понадлімітні залишки готівкової іноземної валюти підлягають повній інкасації до

уповноваженого банку і зарахуванню на поточний рахунок в іноземній валюті.

Важливо відмітити, що в п. 3 ст. 9 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» чітко вказано, що операції в іноземній валюті відображають також у валюті розрахунків і платежів за кожною інвалютою окремо. До того ж, з метою організації бухгалтерського обліку, її слід перерахувати в національну валюту (оскільки фінансова звітність формується в гривнях). Тому ми рекомендуємо на кожную валюту завести окрему касову книгу (по примірнику для доларів, євро та ін.), у якій будуть фіксуватися суми в іноземній валюті, а також паралельно – в українському еквіваленті.

Щодо форм первинного обліку, то, на даний момент, законодавчо їх не визначено. Однак, ми пропонуємо вирішити проблему одним із двох шляхів:

1. Розробити бланки самостійно за порадами Державного комітету статистики України; при цьому існує обов'язкова умова – дотримуватися норм ст. 9 ЗУ «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні», а також п. 2.4 Положення №88;

2. Скористатися формами з Положення про касові операції.

Вважаємо, другий варіант є більш сприйнятливим, ніж перший. При цьому, у разі використання цих форм, облік валютної готівки слід документувати за тими самими правилами, які в Положенні про касові операції встановлено для відображення руху гривневої готівки.

Облік операцій по валютному рахунку здійснюється за платіжними банківськими документами, особливістю є те, що при переказу та отриманні коштів за кордон платіжні документи оформляються англійською мовою.

Облік коштів на валютному рахунку банк веде в двох грошових одиницях: в іноземній валюті, в якій здійснювалась операція, і в гривневому еквіваленті, перерахунок якого проводиться за курсом НБУ. Про всі здійсненні операції банк повідомляє власників шляхом видачі виписок з додаванням підтверджуючих документів.

У сучасних економічних умовах здійснення операцій в іноземній валюті супроводжується появою низки специфічних рис, які певним чином трансформують їхню сутність і потребують відповідної ідентифікації у визначеннях термінів.

**Науковий керівник: к.е.н., викладач ВП НУБіП України
«Ірпінський економічний коледж»
Литвинець Ю.І.**

ДОДАНА АКАДЕМІЧНА ВАРТІСТЬ ЯК ІНСТРУМЕНТ ДЕРЖАВНОГО СТИМУЛЮВАННЯ СУБ'ЄКТІВ РИНКУ ОСВІТНІХ ПОСЛУГ

Стабільність, економічне зростання, реформування та модернізація сфери промисловості незалежної української держави, в умовах загострення політичної і демографічної ситуації, невідривно пов'язані з ефективністю діяльності вищих навчальних закладів (ВНЗ), що повинні виступати повноцінним гравцем на ринку праці у якості підприємств по випуску якісного та конкурентоспроможного продукту, а саме, фахівців за найсучаснішими напрямками підготовки. В умовах світової глобалізації ВНЗ можна розглядати у якості суб'єктів ринкових відносин з переходом знань в категорію товару.

Інноваційні процеси у глобальному світовому суспільстві вивели сучасні університети із академічної та фундаментальної сфери підготовки фахівців до простору ринкових відносин та примусили зрозуміти керівництво ВНЗ, що наступили часи жорсткої конкуренції на ринку освітніх послуг, які повинні відповідати стандартам якості, вимогам транскордонної взаємодії та задовольняти потреби сучасного суспільства, держави, промисловості.

Інформаційний пошук результатів наукових досліджень у сфері управління діяльністю освітніх установ, їх пілотної апробації та практичної реалізації свідчить, що більшість відомих університетів у світі діють як навчально-науково-практичні комплекси, що дозволяє їм здійснювати активну інтеграцію у якості конкурентоспроможних гравців на регіональних і світових ринках освітніх послуг, знань і праці з переходом у розряд успішних підприємницьких установ.

Трансформаційні зміни сфери освітніх послуг, в умовах швидкої переорієнтації до суспільних потреб, спрямували відомих дослідників та науковців до поєднання зусиль з метою розробки інноваційних інструментів управління ВНЗ на основі ідей менеджменту, маркетингу та бізнес-підходів при збереженні найкращих фундаментальних та педагогічних основ її функціонування та розвитку. Слід відзначити, що дослідження останніх років ґрунтуються на таких фундаментальних поняттях як системний підхід до управління ВНЗ, визначення критеріїв оцінювання якості управлінської діяльності закладів та установ освіти, освітній менеджмент та академічна додана вартість. Всі ці дослідження викликані негайною потребою оптимізації вітчизняної системи вищої освіти в умовах жорсткої конкуренції на ринку освітніх послуг. Зрозуміло, що фінансову підтримку з боку держави повинні отримувати лише ті освітні установи, які відповідають потребам сучасного роботодавця.

Найбільш відомими методами оцінки конкурентоспроможності ВНЗ на сьогодні є [1]:

- метод експертних оцінок, заснований на узагальненні думок фахівців-експертів;

- метод опитування респондентів, який дозволяє отримати інформацію різних груп користувачів освітніх послуг та випускників ВНЗ;
- методи порівняльного, статистичного та економіко-математичного багатомірного аналізу, засновані на виділенні та оцінці найвагоміших факторів, які впливають на конкурентоспроможність ВНЗ;
- метод профілів, що дозволяє оцінити рівень конкурентоспроможності за допомогою інтегрального показника;
- метод рейтингових оцінок, який базується на визначенні і порівнянні показників ефективності діяльності ВНЗ.

Кожен із вказаних методів мають свої переваги, недоліки та обмеження у практичному застосуванні. Однак, до найбільш перспективних та інноваційних інструментів діагностики конкурентоспроможності ВНЗ слід віднести концепцію доданої академічної вартості, що відображає вплив зовнішніх факторів на рівень освітніх досягнень випускників, піднімаючи більш серйозні питання доступності та якості освіти в цілому.

Згідно з Оксфордським словником, додана вартість (у загальному) – це сума, на яку збільшується вартість товару на кожному етапі його виробництва, за винятком початкових витрат [2]. Таким чином, дана концепція змушує дослідників в галузі освіти переходити до оцінки результатів навчання, а не вхідних параметрів. При цьому, інтегральний показник доданої академічної вартості може слугувати інструментом оцінки ступеня посилення знань, навичок і здібностей студентів, наділення їх можливостями критичного мислення, рефлексії на події, здібностей навчатися протягом усього життя. Отримані на основі академічної доданої вартості результати надаватимуть можливості порівнювати якість освітніх установ, що володіють різним рівнем студентського контингенту.

Науковці відмічають, що в останні роки спостерігається все більший тиск на коледжі та університети у всьому світі, з метою організації ефективних заходів вимірювання, оцінки та оприлюднення значень вартості освітніх послуг, які вони надають своїм студентам та базуються на їх навчальних результатах із врахуванням різного рівня початкових академічних знань.

На сьогодні велика чисельність урядових установ США, Великобританії та інших країн світу використовують чи розглядають кількісні показники інституційної діяльності освітніх установ для стимулювання їх досягнень та цільового фінансування.

Література:

1. Різник Н.М. Підходи до оцінювання конкурентоспроможності ВНЗ / Н.М. Різник, О. М. Бачинська. // Економіка і регіон. – 2013. – №4. – С. 64–69.
2. Definition of Value Added [Електронний ресурс] // Oxford Dictionary – Режим доступу до ресурсу: <http://www.oxforddictionaries.com/definition/english/value-added>.

ОСОБЛИВОСТІ ОПОДАТКУВАННЯ ПІДАКЦИЗНИХ ТОВАРІВ В УКРАЇНІ

Розділ VI «Акцизний податок» Податкового кодексу України містить чинні на сьогодні норми щодо оподаткування підакцизних товарів (продукції) та ставки акцизного податку.

Зобов'язання зі сплати акцизного податку виникає, коли відбувається виробництво або реалізація підакцизних товарів (продукції). До них належать товари за кодами згідно з УКТ ЗЕД, на які встановлено ставки акцизного податку. ПКУ у ст. 215.1 визначає перелік підакцизних товарів:

- спирт етиловий та інші спиртові дистиляти, алкогольні напої, пиво;
- тютюнові вироби, тютюн та промислові заміники тютюну;
- пальне;
- автомобілі легкові, кузови до них, причепа та напівпричепа, мотоцикли, транспортні засоби, призначені для перевезення 10 осіб і більше, транспортні засоби для перевезення вантажів;
- електрична енергія.

Порівняно з 2016 роком, станом на 2017 рік Податковим кодексом змінено перелік об'єктів оподаткування акцизним податком та доповнено чинні норми.

Відтепер нарівні з операціями з реалізації вироблених в Україні та ввезення на митну територію України підакцизних товарів (продукції) є:

реалізація підакцизних товарів, увезених без сплати податку дипломатичними представництвами іноземних держав до закінчення визначеного законодавством строку;

реалізація конфіскованих підакцизних товарів та таких, що перейшли у власність держави;

обсяги та вартість втрачених підакцизних товарів з вини платника податку, що перевищують норми втрат.

Також розширено перелік операцій з підакцизними товарами, що не підлягають оподаткуванню.

Новація полягає в тому, що оподаткуванню не підлягає ввезення на митну територію України раніше експортованих підакцизних товарів (продукції), в яких виявлено недоліки, що перешкоджають реалізації цих товарів на митній території країни-імпортера, для їх повернення експортеру.

Статтею 226 Податкового кодексу встановлено, що порядок виготовлення, зберігання, продаж марок акцизного податку та маркування алкогольних напоїв і тютюнових виробів залишено на рівні чинного, і здійснюватиметься відповідно до положення, затвердженого Кабінетом Міністрів України.

Особливості в обліку акцизу має реалізація пального, так як щодо неї використовуються система електронного адміністрування реалізації пального (СЕАРП). В межах СЕАРП вводяться акцизні накладні, які діють аналогічно податковим накладним з ПДВ, складаються в електронному вигляді продавцями і надають покупцям.

На виконання норм Податкового кодексу з 01.01.2018 року підприємства, що здійснюють виробництво та обіг пального, мають бути обладнані витратомірами та рівнемірами-лічильниками.

Це дозволить скоротити об'єми тіньового обігу пального та забезпечить справедливі умови для всіх гравців на ринку.

Нещодавно Парламент прийняв Проект Закону «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень у 2018 році», зокрема це стосується й ставки акцизного податку на тютюнові вироби.

Отож, цим Проектом передбачається поступове (до 2025 року) підвищення специфічних ставок на тютюнові вироби і мінімального акцизного податкового зобов'язання зі сплати акцизного податку з тютюнових виробів, а саме: у 2018 році – з урахуванням прогнозного індексу споживчих цін та додаткового збільшення в цілому на 29,7%. Але це не є кінець зростання, так як в наступні роки ставка і надалі продовжить збільшуватися у 2019-2024 рр. щороку на 20%; з 1 січня 2025 р. ставка акцизного податку буде встановлена у еквіваленті 90 євро за 1000 штук.

Щодо акцизів на алкоголь, то поки що, незважаючи на спроби уряду, у законодавстві змін не передбачено, тобто ставки залишаються на рівні 2017р. Це ж саме стосується інших акцизів.

Звітним періодом подачі декларації є місяць, який зазначається на лицьовій стороні декларації. Декларація подається протягом 20 календарних днів після закінчення місяця. Так, для декларації за січень 2018 р. останнім днем буде 20 лютого 2018 р. Декларація подається в органи ДФС за основним місцем обліку.

Насьогодні діє форма декларації зі змінами у Порядку її заповнення та подання, які було внесено наказом Мінфіну України від 24.04.2017 р. № 451, що набрав чинності 06.06.2017 р. Схоже на те, що саме ця форма й переходить на 2018 рік.

Положення розділу VI «Акцизний податок» Податкового кодексу спрямовано на стимулювання виробництва та експорт підакцизних товарів, а також на ліквідацію існуючих прогалин у чинному податковому законодавстві та недопущення схем ухилення від оподаткування, які призводять до мінімізації податкових зобов'язань та зменшення податкових надходжень до бюджету України.

Науковий керівник: викладач Лісовська Н.В.

ЗАСТОСУВАННЯ ХМАРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ОБЛІКОВИХ СИСТЕМАХ ПІДПРИЄМСТВ

Завдяки інтенсивному розвитку інформаційних технологій виникло багато нових напрямків використання комп'ютерних ресурсів та різноманітних програм для автоматизації управління бізнес-процесами підприємства. Сьогодні актуальними є розробка та впровадження інформаційних систем бухгалтерського обліку, які сприяють покращенню обробки бухгалтерської інформації та дозволяють підвищити ефективність роботи підприємства. Проблема обліку великих обсягів інформації та їх обробка і зберігання є актуальною для вітчизняних підприємств.

Окремою проблемою є передача інформації з віддалених робочих місць до централізованої бухгалтерії. Така передача може відбуватися різними способами, зокрема, електронною поштою, факсом [3]. Однак ці методи обміну даними уповільнюють процес передачі повідомлення, що негативно впливає на подальшу централізовану обробку бухгалтерської інформації. Однією з причин, що викликає таку затримку є несправність або перевантаження серверів електронної пошти. Це займає надто багато часу для отримання, обробки та аналізу інформації бухгалтерського обліку, а від цієї інформації безпосередньо залежать прийняті управлінські рішення. Негативний вплив, спричинений такими проблемами, може стати фатальним для суб'єкта господарювання у ринковому середовищі, оскільки надзвичайно важливими вимогами для облікової інформації є його своєчасність та надійність.

Одним з шляхів вирішення цих проблем може бути впровадження так званих "хмарних технологій" в системи бухгалтерського обліку. В даний час хмарні технології вже знайшли своє застосування в багатьох сферах діяльності, пов'язаних з обробкою інформації. Використання хмарних технологій має певні переваги та недоліки. Зокрема, коли підприємство використовує хмарне обчислення, програмне забезпечення надається йому як Інтернет-сервіс. У цьому випадку користувач сервісу не може повністю керувати програмним забезпеченням та операційною системою. Відсутність повного контролю є значним недоліком системи бухгалтерського обліку підприємства. Але фірми які використовують хмарні технології, мають можливість зменшити витрати на підтримку ІТ-структури підприємства [2].

Завдяки хмарним технологіям такі бізнес-операції як обробка первинних документів, групування та сортування здійснюються легко та без затримки. Проте, хмарні технології для цілей бухгалтерського обліку залишаються не повністю розробленими. Основними недоліками є

невирішені питання обміну інформацією бухгалтерського обліку, узгодженості та автоматичної консолідації певних даних [3].

Тим не менше, в Україні хмарні технології поступово стають широко використовуваними в системах бухгалтерського обліку. Представленими в Україні видами хмарних обчислень є ITaaS – програмне забезпечення як послуга. Ця програма набуває популярності в Україні та використовується для потреб бухгалтерського обліку [4]. До найвідоміших програмних забезпечень хмарних облікових систем для підприємств, належать Xero, Kashoo, «Моё дело», «Эльба», впроваджені більш потужні ERP-системи – SAP Business All-in-One, «Простой бизнес» та ін. Зараз в Україні наявні власні SaaS-сервіси для бухгалтерії. Це – Flp.ua, WebЗвіт, БухСофт [1].

Вітчизняні IT-компанії пропонують своїм клієнтам онлайн-рішення для локальних завдань з бухгалтерського обліку, які зручні для малого та середнього бізнесу. Вони використовуються якщо підприємство вважає нерациональним використання стаціонарного програмного забезпечення. Таким чином, для вітчизняних підприємств відкриваються нові можливості для подальшого розвитку електронної обробки інформації. Таке використання хмарних технологій може бути однією з областей вдосконалення комп'ютерних систем обліку.

Таким чином, використання хмарних технологій для бухгалтерського обліку допоможе створити функціональну та ефективну основу для проведення бухгалтерських операцій та роботи бухгалтерії загалом. Це дає можливість автоматизувати роботу підприємства та своєчасно і точно використовувати бухгалтерські дані.

Література:

1. Адамик О. В. Інструменти «хмарних обчислень» як фактор удосконалення обліку в бюджетних установах // Економічний аналіз: зб. наук. праць. – Тернопіль, 2015. – Том 19. – № 2. – С. 179–184.
2. Віртуалізація економіки [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://modernbanking.org/virtualizaciya-ekonomiki/576/>.
3. Мачуга Р. І. Віртуалізація і хмарні технології в обліку: далеко майбутнє чи реальне сьогодення? // Ефективна економіка: Електронне наукове фахове видання. – 2013. – №5. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2008>
4. Фролов В. Впровадження «хмарних» технологій в практику бухгалтерського обліку // Бух. облік і аудит. – 2013. – № 12. – С. 45–49

Науковий керівник: викладач Сиротенко А.О.

ПРОБЛЕМИ ОЦІНКИ КАПІТАЛУ КОМПАНІЇ В СЬОГОДЕННІ

Фінансове становище компанії характеризується структурою капіталу. Питання управління структурою капіталу дебатовані давно. В межах прийнятих науково-практичних підходів відмінності полягають у визначенні ціни (вартості) капіталу при тому, що співвідношення між боргами (позиковим капіталом) і акціями (власним капіталом) постійно змінюється.

Основною проблемою співвідношення питомої ваги позикового і власного капіталів, є пошук її оптимальності — у першу чергу за ціною. Крім того, для підприємства однаково негативними є як нестача так і надмірний обсяг капіталу.

Наразі залишається теоретичною і практичною проблемою визначення ціни власного капіталу та вартості компаній.

За належністю підприємству розрізняють власний і позиковий капітал. Існують й інші класифікації капіталу, а саме: за цілями використання, за формами інвестування, за об'єктом інвестування, за знаходженням у кругообігу, за формами власності, за організаційно-правовими формами підприємства, за способом використання, за характером використання власниками.

Обсяг власного капіталу є основним при визначенні кредитоспроможності, фінансової незалежності та стабільності компанії.

При цьому, використанню власного капіталу властиві певні негативні чинники, а саме:

- обмежена можливість залучення для розширення виробничої і операційної діяльності;
- висока вартість у порівнянні з позиковими джерелами.

Компанія, що оперує тільки власним капіталом, має вищу фінансову стабільність, проте — зменшені темпи розвитку. Фінансування діяльності підприємства за рахунок власного капіталу є альтернативою до залучення позичкових коштів.

Основною ефективності управління капіталом є:

- робота з диверсифікованими джерелами його формування;
- інвестиційна політика та оцінка потенційних ризиків і ефективності інвестицій;
- планування фінансової діяльності, її аналіз та контроль.

Ефективність використання капіталу компанії характеризується 4 групами чинників:

1. оптимальність структури капіталу (власний і позиковий), довгострокові і короткострокові джерела їх фінансування;
2. загальний обсяг фінансування основних і обігових засобів;
3. розподіл коштів на перебування у сфері виробництва і сфері обігу;
4. оптимальність перебування засобів у грошовій і матеріальній формах.

Це вимагає розробки адекватної стану і стратегії компанії політики формування капіталу та узгодження її із заходами формування активів.

Визначення загальної потреби у капіталі може здійснюватися прямим і непрямим методами.

Для підприємства однаково негативними є як нестача так і надмірний обсяг капіталу. При визначенні потреби у капіталі для створюваного підприємства потрібно враховувати таке:

- сформованого капіталу має вистачити на доінвестиційні дослідження, проектно-конструкторські роботи, придбання майнових прав, маркетинг, будівництво, навчання, закупку і монтаж обладнання, тобто на всі витрати інвестиційного проекту, включаючи створення запасу обігових коштів;
- необхідно визначити мінімально достатню потребу в капіталі на старті господарської діяльності компанії;
- стартовий капітал повинен бути не меншим за мінімальний для статутного капіталу компанії.

Отже, оцінка капіталу компанії — це, в першу чергу, оцінка власного капіталу, адже вона надає інформацію для прийняття рішень керівництву та власникам компанії, контрагентам і потенційним інвесторам, оскільки його функціями є:

- відстежування інтересів інвесторів і кредиторів та захист їхніх прав (відповідальність компанії),
- довгострокове фінансування,
- компенсація можливих (потенційних) збитків,
- фінансування ризику,
- кредитоспроможність,
- розподіл активів (доходів і прибутків).

Таким чином, обсяг власного капіталу компанії характеризує ефективність її діяльності (виробничу, інвестиційну і фінансову), він гарантує фінансову стабільність і незалежність і є основою його активів.

ДЕЯКІ ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ВИКОРИСТАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ В УКРАЇНІ

Фінансова звітність підприємства є структурним відображенням фінансового стану та результатів діяльності господарюючого суб'єкта. Метою такої звітності є подання інформації про діяльність підприємства, результати діяльності, яку воно здійснює, з фінансової точки зору. Ця інформація знаходиться у відкритому доступі та є визначальною для внутрішніх та зовнішніх користувачів, відіграючи важливу роль при прийнятті економічних рішень.

Фінансова звітність показує, як управлінський персонал підприємства розпоряджається наявними в його розпорядженні ресурсами. Цей тип звітності відображає наступні дані про суб'єкт господарювання: активи, пасиви, власний капітал, доходи та витрати, грошові потоки, а також результат діяльності підприємства.

Фінансова звітність – це узагальнення даних бухгалтерського обліку на звітну дату. Вона складається з Балансу (Ф №1), Звіту про фінансові результати (Ф №2), Звіту про рух грошових коштів (Ф №3), Звіту про власний капітал (Ф №4), Приміток до фінансової звітності (Ф №5). При цьому річними є Ф №3, Ф №4, Примітки.

Характеристика фінансової звітності наведена в Національному положенні (стандарті) бухгалтерського обліку (П(С)БО) № 1:

- 1) інформація, що подається в фінансових звітах, повинна бути достовірною на досліджувану дату;
- 2) фінансова звітність повинна містити лише доречну інформацію, адже це впливає на рішення користувачів;
- 3) фінансова звітність повинна давати можливість користувачам порівнювати фінансову звітність підприємства за різні періоди та звіти різних підприємств між собою.

Фінансова звітність подається:

- у статистичні органи управління по місцю реєстрації підприємства;
- до вищих органів організації (власнику на вимогу);
- у банк, що обслуговує підприємство, при наявності непогашених кредитних ресурсів;
- у регіональний департамент Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку – підтверджену аудитором річну звітність до 1 травня для відкритих та закритих акціонерних товариств.

Квартальна звітність подається до 25 числа по закінченню звітного кварталу, річна – до 20 лютого після закінчення звітного року.

Звітним періодом для складання фінансової звітності є календарний рік. Перший звітний період новоствореного підприємства може бути меншим за 12 місяців, але не може бути більшим за 15 місяців. Звітним періодом підприємства, що ліквідується, є період з початку року до моменту ліквідації.

На сьогоднішній день в Україні діє Національна система бухгалтерського обліку, яка містить Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку. Ця система повністю відповідає принципам та вимогам Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку. Однак виникають проблеми адаптації Національної системи бухгалтерського обліку в Україні до Міжнародних стандартів, що зумовлює потребу в дослідженні та узагальненні європейського досвіду щодо їх вирішення.

Сьогодні Міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ) обов'язкові для всіх суб'єктів господарської діяльності – у 91 країні світу, для частини суб'єктів – в 6 країнах, дозволені до застосування поряд з національними стандартами – у 25 країнах. При цьому в більшості країн звітність відповідно до МСФЗ зобов'язані готувати публічні компанії, цінні папери яких обертаються на відкритих торгах.

Оскільки зараз в Україні нестабільні умови розвитку економічних процесів, то з'являється необхідність розробки нових додаткових Національних положень бухгалтерського обліку на основі МСФЗ, що дозволить зменшити відмінності застосування національних систем бухгалтерського обліку різних країн.

В Україні в умовах євроінтеграції з метою ефективного впровадження Міжнародних стандартів фінансової звітності як інструменту ринкової економіки має бути вирішена низка проблемних питань, серед яких, на нашу думку, слід виділити наступні:

- для ефективного впровадження Міжнародних стандартів фінансової звітності потрібно узгодити норми цих стандартів з національними стандартами в Україні;
- створити нормативну базу МСФЗ в Україні, щоб уникнути подвійної системи фінансової звітності;
- створити інструкції для переходу підприємств України на Міжнародні стандарти фінансової звітності;
- привести у відповідність загальноприйняті принципи бухгалтерського обліку України до міжнародних стандартів;
- розробити надійну систему управління для складання фінансових звітів за МСФЗ в Україні.

ОРГАНІЗАЦІЯ ТА СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ ПОДАТКОВОГО АУДИТУ НА ПІДПРИЄМСТВАХ

Стабільність підприємства безпосередньо пов'язана з обсягом податкових зобов'язань та ступенем податкових ризиків, які супроводжують діяльність суб'єкта господарювання. Це зумовлює зростання значення податкового аудиту в діяльності будь-якого підприємства.

Популярність послуг податкового аудиту серед підприємств, організацій різних видів та сфер діяльності зумовлюється такими факторами: часті зміни податкового законодавства, складність системи оподаткування, недостатня обізнаність та професіоналізм керівників бухгалтерської служби.

Актуальність теми сьогодні є очевидною, бо податковий аудит є частиною єдиного механізму податкової політики України і досить часто про існування помилок у веденні підприємницької діяльності керівник дізнається вже після податкової перевірки, коли виправити ці помилки вже неможливо.

Податковий аудит проводиться підприємством для того, щоб власник міг швидко оцінити діяльність свого підприємства, виявити та виправити помилки в обліку.

Одним з видів податкового аудиту є ініціативний аудит. Метою такого аудиту є виявлення всіх недоліків перед справжньою, обов'язковою перевіркою задля уникнення штрафів і конфліктних ситуацій з податковими органами та для того, щоб виправити всі помилки та неточності. Аудитор перевіряє правильність нарахування і сплати податків, пропонує механізми мінімізації податкових ризиків.

Податковий аудит діяльності підприємства включає такі сучасні технології:

- оптимізація оподаткування та планування;
- внесення пропозицій для покращення системи оподаткування підприємства;
- розроблення сучасних механізмів нарахування податків, враховуючи особливості підприємства;
- завчасний розрахунок податкових платежів;
- створення системи внутрішнього контролю за сплатою податків;
- аналіз існуючих та створення нових рекомендацій із застосування податкових пільг;
- консультування з питань норм податкового законодавства.

Отже, для підприємства податковий аудит має велике значення, адже саме через нього виявляються порушення вимог податкового законодавства. Відсутність чітких рамок податкової складової аудиту та відсутність самої методики проведення податкового аудиту визначає актуальність розробки сучасних способів проведення аудиту.

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ОБЛІКУ ТА ОЦІНКИ НЕМАТЕРІАЛЬНИХ АКТИВІВ НА ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

На сучасному етапі глобалізації та інтернаціоналізації економіки України проблеми обліку нематеріальних активів набувають стратегічного значення. Нематеріальні активи є важливим об'єктом бухгалтерського обліку за своїми характеристиками, своїм складом, за рівнем впливу на результати господарської діяльності та фінансовий стан підприємства. Використання нематеріальних активів економічними суб'єктами господарювання є необхідною умовою реалізації стратегії їх інноваційного розвитку, формування інвестиційної привабливості та забезпечення позицій на ринках капіталів. Методологічні основи формування інформації у бухгалтерському обліку про нематеріальні активи та розкриття даних про них у фінансовій звітності визначені Положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 8 «Нематеріальні активи», розробленим на базі Міжнародного стандарту фінансової звітності 38. Відповідно до п.4 П(С)БО 8 нематеріальним активом є «немонетарний актив, який не має матеріальної форми та може бути ідентифікований». У класичній моделі обліку актив капіталізується на основі оцінки, ґрунтованої на собівартості. Тобто проблема об'єктивної оцінки нематеріальних активів, що виступає основою визнання їх об'єктом обліку, є першочерговою.

Можливість капіталізації нематеріальних активів як передумова формалізації інтелектуального капіталу, визначається, передусім, їх ідентифікованістю. Нематеріальний актив вважається ідентифікованим у тому разі, коли його можна відділити чи виділити, продати, передати, ліцензувати, здати в оренду або обміняти окремо чи разом із пов'язаним із ним договором, активом або зобов'язанням. Дотримання таких вимог дає змогу відрізнити об'єкт нематеріального активу від гудвілу. Капіталізація інтелектуального капіталу в формі нематеріальних активів характеризується значним розривом у часовому періоді від моменту виникнення витрат. Саме тому вважається, що сучасна методологія не має у своєму арсеналі прийомів для перманентного виникнення таких об'єктів,

оскільки в системі подвійного запису необхідно, щоб в одному проведенні двом об'єктам (один у дебеті, інший у кредиті) присвоювались різні дати.

Вироблення єдиної методики оцінки нематеріальних активів, яка буде узгоджена з принципами подвійного запису дасть можливість формалізовано репрезентувати їх у публічній звітності підприємства.

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ДЕРЖАВНОГО ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ В УКРАЇНІ

У сучасні часи державний фінансовий контроль є важливим аспектом для стабілізації ситуації в країні. Фінансову систему держави контролюють відповідні органи. Ефективність розвитку економіки України напругу залежить від прозорості фінансової інформації.

Дані Державної аудиторської служби України свідчать про детальний нагляд, ревізію та контроль над підприємствами. Зокрема у 2016 року було проведено 2,4 тис. контрольних заходів в організаціях, установах і на підприємствах. Також було виконано більш, ніж 1700 доручень від Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України, Адміністрації Президента України та Міністерства фінансів України.

Незважаючи на зазначені позитивні тенденції є помітні істотні проблеми в Україні щодо державного фінансового контролю:

- великі обсяги бюджетно-фінансових зловживань та злочинів;
- недосконала система надходжень обов'язкових платежів до бюджету;
- незадовільний рівень фінансової дисципліни при використанні коштів держави;
- недовіра населення до державних органів країни;
- застаріла система показників контрольно-ревізійної діяльності;
- завищені податкові навантаження для малого бізнесу;
- відсутність відкритих якісних систем обліку, звітності кожної організації.

Протягом 2016 року було виявлено більше 1,9 тис. установ, що порушили норми, встановлені законодавством України. Така ситуація призвела до матеріальних та фінансових втрат на суму близько 2,5 млрд. грн. Варто відзначити, що незаконне витрачання ресурсів організаціями дорівнює 40,3 % від виявлених порушень при використанні ресурсів держави (979,5 млн грн.). Нецільове використання бюджетних коштів виявлено на суму 39,8 млн грн.

На нашу думку, основними шляхами вирішення зазначених проблем можуть стати:

- розвиток захищеності фінансово-економічних інтересів населення;
- збалансування місцевих та державного бюджетів;
- удосконалення нагляду та контролю над великим монопольними компаніями;
- справедливий розподіл податкових зборів між великим та малим бізнесом;

- підвищення публічності й прозорості фінансової інформації установ;
- створення єдиної бази з питань вдосконалення державного фінансового контролю.

Отже, в часи нестабільної ситуації в державі варто приділити ще більшу увагу фінансовому контролю. Бюджетні кошти повинні бути розподілені правильно, особливо це стосується безпеки країни. Державний фінансовий контроль України потребує доопрацювань. Вищезазначені заходи допоможуть швидше розвиватися у цьому напрямку.

**Козел А.М., студентка
Національний авіаційний університет**

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ВЕДЕННЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ НА ПІДПРИЄМСТВАХ МАЛОГО БІЗНЕСУ

Важливим напрямком ринкової трансформації в Україні є становлення і розвиток сектора малого бізнесу. Мале підприємництво є багатограним соціально-економічним явищем, в якому кожен з учасників, тобто безпосередньо підприємець або підприємство, має можливість знайти своє місце.

Для підтримки діяльності малих підприємств та врегулювання цивільно-правових відносин вийшли нормативні документи про підтримку малого бізнесу в Україні. Серед них: Указ Президента України «Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні» від 22 березня 2012 року.

Організація обліку на підприємствах малого бізнесу має відповідати всім вимогам обліку, тобто забезпечувати інформаційну, контрольну та аналітичну функції. Облік на малих підприємствах повинен бути максимально спрощений. Облікова політика на малих підприємствах повинна бути затверджена спеціальним наказом про облікову політику.

Головний бухгалтер здійснює формування облікової політики, відповідальним за зміст облікової політики визначено керівника підприємства. Зміни до наказу про облікову політику підприємства вносяться лише за обставинами, які передбачаються законодавством в додатки до облікової політики.

Малі підприємства самостійно здійснюють заходи щодо організації бухгалтерського обліку, що фіксуються в наказі. У наказі про організацію бухгалтерського обліку підприємство зазначає такі моменти: вибір форми організації бухгалтерського обліку; вибір форми ведення бухгалтерського обліку; встановлення правил документообігу і технології обробки облікової інформації; використання системи рахунків бухгалтерського обліку; встановлення системи та форми внутрішньогосподарського обліку, звітності та контролю господарських операцій; визначення прав працівників на

підписання бухгалтерських документів; виділення на окремий баланс філій, представництв, відділень та інших відокремлених підрозділів, зобов'язаних вести бухгалтерський облік, із подальшим включенням їх показників до фінансової звітності підприємства; встановлення порядку проведення інвентаризації активів і зобов'язань з метою забезпечення достовірності даних бухгалтерського обліку та фінансової звітності підприємства.

Відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» малі підприємства мають право самостійно обирати форму бухгалтерського обліку як певну систему регістрів обліку, порядку і способу реєстрації та узагальнення інформації в них. При цьому мають дотримуватися єдиних засад бухгалтерського обліку.

Вибір форми бухгалтерського обліку є одним із заходів щодо організації бухгалтерського обліку, тому були затверджені наказом Міністерства фінансів України «Методичні рекомендації із застосування регістрів бухгалтерського обліку малими підприємствами» від 25 червня 2003 р. № 422, які призначені для ведення регістрів бухгалтерського обліку юридичними особами.

Методичні рекомендації спрямовані на систематизацію в регістрах бухгалтерського обліку методом подвійного запису інформації про наявність і рух активів, капіталу, зобов'язань і факти фінансово-господарської діяльності малих підприємств з метою накопичення даних і складання фінансової звітності.

Регістри бухгалтерського обліку мають складатися малим підприємством щомісяця. Підставою для записів у регістрах є первинні документи про факти господарських операцій, що ведуться в тій сумі, яка зазначена у первинних документах, тобто в гривнях і копійках.

Господарські операції заносяться до регістру бухгалтерського обліку за той місяць, у якому вони відбулися. Дані регістрів бухгалтерського обліку використовуються для складання фінансової звітності, заповнення інших форм звітності.

Методичні рекомендації передбачають два варіанти ведення регістрів:

а) проста форма бухгалтерського обліку;

б) спрощена форма бухгалтерського обліку (форма бухгалтерського обліку з використанням (веденням) регістрів майна малого підприємства).

Проста форма бухгалтерського обліку передбачає використання Журналу обліку господарських операцій. Проста форма бухгалтерського обліку застосовується малими підприємствами з незначним документообігом, що здійснюють діяльність з виконання не матеріаломістких робіт і послуг.

Спрощена форма бухгалтерського обліку, що рекомендована для малих підприємств з більшим обсягом документообігом, а отже, і чисельністю працюючих, і обсягом реалізації, з виробництвом готової продукції, виконанням матеріаломістких робіт і послуг, передбачає використання п'яти відомостей та оборотно-сальдової відомості.

Основні принципи і методи ведення бухгалтерського обліку і складання фінансової звітності викладено в положеннях (стандартах) бухгалтерського обліку, які є нормативно-правовими актами, що затверджуються Міністерством фінансів України.

Бухгалтерський облік і фінансова звітність базуються на таких основних принципах: обачливість; повне висвітлення; автономність; послідовність; безперервність; нарахування і відповідність доходів; превалювання сутності над формою; історична (фактична) собівартість; єдиний грошовий вимірник; періодичність.

Науковий керівник: д.е.н., професор Касьянова Н. В.

**Кондратюк І.В., студент
ВП НУБіП України "Ірпінський економічний коледж"**

РОЛЬ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ОРГАНІЗАЦІЇ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

У вік інформатизації та комп'ютеризації інформаційні ресурси є такими самими ресурсами, як і трудові, матеріальні, енергетичні та інші ресурси.

У процесі управління підприємством найбільш важливу роль відіграє інформаційне забезпечення підприємства обліковими даними для оперативного прийняття управлінських рішень. Доказом цього є те, що інформація бухгалтерського обліку становить понад 70 % від усієї економічної інформації.

Здійснення управлінських рішень відбувається на трьох рівнях: стратегічному, тактичному і оперативному. Кожний з цих рівнів потребує відповідного інформаційного забезпечення, яке в умовах автоматизації діяльності підприємства реалізується засобами інформаційних технологій в обліку.

За досить короткий час система бухгалтерського обліку зазнала суттєвих змін. Важливим є факт усе ширшого застосування в бухгалтерському обліку інноваційних інформаційних технологій і систем. Саме тому в сучасних умовах швидкого розвитку ринкових відносин запорукою ефективності та успішності кожного підприємства є впровадження інформаційного забезпечення бухгалтерського обліку.

На сьогоднішній день серед найбільш відомих програмних продуктів у цій галузі слід назвати: «1С: Підприємство», «Парус», «Акцент», «Галактика», «Діасфорт», «Інфін», «Інфософт», «Омега» та інші.

Найбільш популярними програмними продуктами для ведення бухгалтерського і податкового обліку в Україні є «1С:Бухгалтерія для України» та «Парус-Бухгалтерія».

«Парус-Бухгалтерія» - простий, але повнофункціональний програмний продукт, який дозволяє автоматизувати бухгалтерський і податковий облік в організаціях малого та середнього бізнесу.

Цей програмний продукт здебільшого використовується малими та середніми підприємствами для автоматизації бухгалтерського та податкового обліку. «Парус-Бухгалтерія» дозволяє виконувати облік основних засобів, каси та банку, матеріальних цінностей, господарських операцій, податкового кредиту, податкових накладних та багато іншого.

"1С:Бухгалтерія для України" призначена для автоматизації бухгалтерського й податкового обліку, включно з підготовкою обов'язкової (регламентованої) звітності, в організаціях, що здійснюють будь-які види комерційної діяльності: гуртову й роздрібну торгівлю, комісійну торгівлю (включно з субкомісією), надання послуг, виробництво тощо. Бухгалтерський і податковий облік ведеться відповідно до чинного законодавства України.

Програмний продукт "1С:Бухгалтерія для України" має великий функціонал для автоматизації та ведення бухгалтерського обліку, а саме:

- Ведення обліку діяльності кількох організацій;
- Можливість синхронізації з іншими конфігураціями;
- Ведення обліку товарно-матеріальних цінностей, банківських і касових операцій, основних засобів, нематеріальних і малоцінних активів та ін.
- Можливість роботи і використання програми не на комп'ютері користувача, а через веб-браузер з сайту.

"1С:Бухгалтерія для України" використовується здебільшого великими та середніми підприємствами для автоматизації бухгалтерського та податкового обліку.

Тобто автоматизація бухгалтерського обліку дає такі результати:

1. Економічність бухгалтерського обліку досягається за рахунок оптимізації оподаткування;
2. Зменшується ризик виникнення різноманітних помилок;
3. Інформаційні потоки впорядковуються, адже при автоматизації обліку можна отримати будь-яку інформацію натисканням всього декількох клавіш;
4. Підвищується оперативність бухгалтерського обліку.

Отже, можна зробити висновок, що використання інформаційних технологій в бухгалтерському обліку підвищує ефективність та оперативність самого обліку, виключає можливість арифметичних помилок, а також дає широкі можливості для автоматичного відображення будь-яких документів і господарських операцій у бухгалтерському обліку за допомогою бухгалтерських проводок.

Науковий керівник: викладач Талько Т.В.

ФАКТОРІВ, ЩО ВПЛИВАЮТЬ НА РІВЕНЬ ПОТЕНЦІАЛУ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

В сучасних мовах актуальним для економіки є завдання збереження і зміцнення ринкових позицій підприємств, оскільки перетворення, які відбуваються в сучасному ринковому середовищі негативно впливають на діяльність більшості підприємств. Неконтрольовані фактори (політична ситуація, економічна криза, валютно-грошова політика, інфляція та ін.) змушують підприємства адаптуватися до нових реалій ринку за рахунок своїх конкурентних переваг. Забезпечення конкурентоспроможності можливо у разі проведення оцінки та класифікації факторів, процесів і сил які по-різному впливають на підприємства та перспективи їх розвитку.

У сучасній науці розглядається значна кількість чинників конкурентоспроможності підприємства, у зв'язку з чим виникає необхідність їх класифікації. Класифікація чинників конкурентоспроможності підприємства у різних авторів досить неоднорідна.

Слід зазначити, що за походженням всі автори поділяють фактори конкурентоспроможності підприємства на внутрішніх і зовнішніх. Внутрішні чинники, які за своїм походженням відносяться до самого підприємства, тобто вони управляються підприємством, їх реалізація можлива за рахунок ресурсів підприємства, і вони впливають тільки на конкурентоспроможність даного підприємства.

Дія зовнішніх чинників може значною мірою впливати на процеси, що відбуваються на підприємстві, хоча самі по собі ці фактори є слабо керованими, і підприємство здатне впливати на них досить незначним чином. Однак, слід зауважити, що фактори, які впливають на конкурентоспроможність підприємства на внутрішньому ринку можуть значно відрізнятися від факторів, що здійснюють вплив на зовнішньому ринку. Тому, при здійсненні інтеграції підприємства на ринок країн ЄС необхідно переглянути принципи систематизації та методи оцінки факторів конкурентоспроможності підприємств, оскільки інтеграційні процеси пов'язані зі змінами попиту, розривами між цінами на ринках, ступенем впливу держави на рівень конкурентоспроможності та ін.

Класифікація факторів потенціалу конкурентоспроможності указує на те, що будь-яке підприємство, що функціонує в середовищі і кожна їх дія можлива тільки за умови, як що середовище допускає її здійснення. Крім того, зовнішнє середовище при позитивній дії є джерелом, що забезпечує підприємства ресурсами, необхідними для підтримки відповідного рівня конкурентоспроможності, або, навпаки, при негативній дії здатна знижувати рівень конкурентоспроможності підприємства на ринку.

Для забезпечення відповідного рівня потенціалу конкурентоспроможності підприємства основними завданнями виступають визначення його положення на ринку, аналіз конкурентного оточення для визначення стратегії у коротко-, середньо- і довгостроковій перспективі.

Слід зазначити, що при проведенні аналізу чинників зовнішнього середовища макrorівня необхідно враховувати, що економіко-політична ситуація на ринку формує передумови для переорієнтації попиту на користь вітчизняної продукції на внутрішньому ринку.

Отже, виявлені особливості конкурентного середовища підприємств дозволили розробити класифікацію чинників зовнішнього і внутрішнього середовища, що роблять істотний вплив на зміну їх конкурентоспроможності. Саме облік даних чинників дозволить виявити інструменти, застосування яких сприяє підвищенню конкурентного рівня підприємств. До них відносимо товарно-збутову політику підприємства, імпортозаміщення, інновації, планування і організацію діяльності підприємства, диверсифікацію продукції і підприємства, управління витратами. Виділені фактори можуть по-різному впливати на конкурентоспроможність підприємства, тому вивчення їх впливу дозволяє виявити сильні і слабкі сторони підприємства, можливості та загрози його розвитку.

Костюнік О.В. к.е.н., доцент
Національний авіаційний університет

ОЦІНКА НЕОБОРОТНИХ АКТИВІВ ЯК ВАЖЛИВА СКЛАДОВА БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

На сьогодні вкрай важливим елементом методу бухгалтерського обліку є оцінка. Нині такий елемент обліку визначають за рахунок певних ознак: оцінка є інструментом обміну, а також інструментом відображення актів купівлі-продажу.

Упродовж багатьох років достовірність, прозорість, релевантність та об'єктивність є найважливішими вимогами до проведення бухгалтерського обліку, що в свою чергу забезпечують правильну оцінку необоротних активів підприємства.

Оцінка є одним з трьох елементів визнання об'єктів в обліку після їх визначення та класифікації. Дійсно, її види обумовлені різними цілями, що стоять перед користувачами інформації.

У разі коли існує можливість отримання прибутку або економічних вигод у майбутньому, при використанні необоротних активів їх оцінка обумовлена достовірністю визначення. Розкриття інформації у фінансовій звітності підприємства, а також прийняття управлінських рішень відіграють значну роль у відображенні прозорої інформації щодо необоротних активів. При цьому об'єктивність оцінки має суттєвий вплив на величину капіталу, що в

свою чергу є значимим чинником у процесі розрахунку показників, які визначають фінансовий стан.

Необоротні активи підлягають оцінці згідно з вимогами стандартів обліку, але її види та методи залежать від цілей обліку. При цьому в МСБО16 «Основні засоби» визначено, що оцінювати основні засоби необхідно:

- 1) під час їх визнання;
- 2) після визнання;
- 3) якщо відбувається припинення визнання.

Оцінка основних засобів за їх первісною вартістю, як вважає більшість науковців, призводить до низки проблем. Такі розвинені стандарти бухгалтерського обліку, як МСФЗ та GAAP, зосереджують свою увагу на справедливій вартості.

У пункті 29 МСБО 16 зазначено, що після визнання суб'єкт господарювання має обрати своєю обліковою політикою одну з моделей оцінки необоротних активів:

- а) модель собівартості;
- б) модель переоцінки.

При цьому йому слід застосовувати цю політику до всього класу основних засобів.

Оцінка необоротного активу після його визнання є основою для формування балансової вартості необоротного активу в балансі.

Найбільш поширеним методом вартісної оцінки основних засобів є оцінювання із застосуванням принципу справедливої вартості об'єкта. До недоліків визначення справедливої вартості, що обумовлені відсутністю практичного досвіду використання цього методу оцінки, можна віднести те, що справедлива вартість відображає не реальні угоди, які здійснює підприємство, а певну умовну суму, що могла б бути отримана у випадку, якщо необоротний актив був би проданий станом на певну дату. Проте очевидними є й переваги застосування цього методу, адже справедлива вартість: є найбільш придатною основою для порівняння інформації в процесі аналізу ефективності використання основних засобів; є ефективнішою базою для порівняння майбутніх грошових потоків з витратами, що є досить важливим для прийняття правильних управлінських рішень; найбільш придатна для використання у фінансовому менеджменті, що зорієнтований на реальну вартість активів та зобов'язань.

Отже, правильне застосування методів оцінки необоротних активів є дуже важливим для підприємства, оскільки неправильне їх використання може спотворити інформацію у фінансовій звітності, яку використовують зовнішні та внутрішні користувачі для прийняття управлінських рішень. Крім того, ці методи використовуються для розрахунку певних економічних показників, за допомогою яких можна прогнозувати свою подальшу господарську діяльність.

ЩОДО ФІНАНСУВАННЯ СФЕРИ УПРАВЛІННЯ ВІДХОДАМИ

У сучасних умовах нестабільного розвитку національної економіки проблемі охорони навколишнього природного середовища приділяється недостатньо уваги. Так, за даними Міністерства фінансів України, частка видатків бюджету на охорону навколишнього природного середовища у загальному обсязі видатків державного бюджету є незначною і становила в 2016 р. лише 0,7%, або 6255,4 млн грн. За цей період питома вага сукупних витрат на охорону навколишнього природного середовища у загальному обсязі ВВП несуттєва і становила лише 0,5%. Це не відповідає Стратегії сталого розвитку «Україна - 2020» та «Глобальним цілям сталого розвитку 2030», які визначено Організацією Об'єднаних Націй в Україні.

Це підтверджує й аналіз показників «зеленого зростання» в Україні. Так, валовий внутрішній продукт (у постійних цінах 2010 р.) зменшився за 2010-2016 рр. з 1079,3 до 984,0 млрд грн, або на 8,8%. При цьому ВВП (у постійних цінах 2010 р.) на одиницю утворених відходів зріс на 31,2%, або з 2534,2 до 3325,8 грн/т [1, с. 222, 223, 226].

За 2010-2016 рр. частка обсягу капітальних інвестицій збільшилася на 20,2%, або з 21 до 41,2% в обсязі сукупних витрат на охорону навколишнього природного середовища. Питома вага поточних витрат у загальному обсязі витрат на охорону навколишнього природного середовища, навпаки, зменшилася на 20,2%, або з 79 до 58,8%.

За цей період питома вага витрат на охорону навколишнього природного середовища за рахунок коштів державного бюджету знизилася з 8,7 до 2,8%, або на 5,9% в обсязі капітальних інвестицій, а у поточних витратах майже не змінилася і становила в 2016 р. 2,9%. Частка капітальних інвестицій на охорону навколишнього природного середовища за рахунок власних коштів підприємств скоротилася за 2010-2016 рр. на 48,6%, або з 77,7 до 29,1% загального обсягу капітальних інвестицій. Питома вага поточних витрат на охорону навколишнього природного середовища за рахунок власних коштів підприємств зменшилася на 1,1%, або з 96,3 до 95,2% загального обсягу поточних витрат [1, с. 201, 205, 226; 2, с. 199, 200].

За даними Державної служби статистики України, спостерігається тенденція зниження частки обсягу капітальних інвестицій у сферу управління відходами. Так, значення цього показника скоротилося за 2010-2016 рр. з 17,2 до 16,5% загального обсягу капітальних інвестицій на охорону навколишнього середовища. При цьому питома вага капітальних інвестицій в очищення зросла на 3,6%, або з 93,8 до 97,4%, а в інтегровані технології, навпаки, зменшилася на 2,7%, або з 5,2 до 2,5% обсягу капітальних інвестицій на поводження з

відходами. Як правило, за напрямами природоохоронних заходів у 2016 р. капітальні інвестиції у розмірі 2208,7 млн грн залучені на:

- спалювання, розміщення на полігоні (64,4% обсягу капітальних інвестицій на поводження з відходами);
- збирання і транспортування відходів (21,7%);
- оброблення, знешкодження, розміщення відходів (11,3%);
- запобігання утворенню відходів за допомогою внесення зміни у виробничий процес (2,5%).

За 2010-2016 рр. частка поточних витрат на поводження з відходами збільшилася на 10,1%, або з 25,1 до 35,2%. Спостерігається протилежна ситуація з фінансування природоохоронних заходів з управління відходами за рахунок поточних витрат. Так, у 2016 р. поточні витрати у розмірі 6719,6 млн грн спрямовані на:

- збирання і транспортування відходів (77,3% обсягу поточних витрат на поводження з відходами);
- оброблення, знешкодження, розміщення відходів (16,3%);
- запобігання утворенню відходів за допомогою внесення зміни у виробничий процес (4%);
- спалювання, розміщення на полігоні (2%);
- інші витрати, пов'язані із знешкодженням відходів (0,3%) [1, с. 191, 192, 194, 196, 197; 2, с. 199, 200].

Аналіз статистичних даних свідчить про зниження питомої ваги інвестицій на капітальний ремонт основних засобів природоохоронного призначення в загальному обсязі капітальних інвестицій. Так, цей показник зменшився в 2016 р. порівняно з 2010 р. на 13,4%, або з 18 до 4,6%. Питома вага інвестицій на поводження з відходами знизилася з 16,5 до 1,5%, або на 15% загального обсягу капітальних інвестицій на управління з відходами. При цьому частка інвестицій на поводження з відходами скоротилася за 2010-2016 рр. на 10,5%, або з 15,8 до 5,3% загального обсягу інвестицій на капітальний ремонт основних засобів природоохоронного призначення, а частка інвестицій на капітальний ремонт за рахунок власних коштів підприємств з 82,5 до 62,7%, або на 19,8% [1, с. 195, 203].

Скорочення обсягів фінансування природоохоронних заходів з управління відходами, безумовно, не тільки не сприяє покращанню сучасного стану довкілля, але певним чином призводить до зростання екологічного навантаження, екологічних ризиків і, як наслідок, зменшує рівень екологічної та національної безпеки України.

Література:

1. Довкілля України за 2016 рік: стат. зб. – К.: Держ. служба статистики України, 2017. – 226 с.
2. Статистичний щорічник України за 2016 рік. – К.: Держ. служба статистики України, 2017. – 611 с.

АНАЛІЗ РИНКУ ПРОГРАМНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЛЯ ОБЛІКУ ТА ЗВІТНОСТІ

Одна з важливих проблем у країні - це вдосконалення системи бухгалтерського обліку, звітності, контролю та аудиту, основним напрямом якого є застосування інформаційних систем та комп'ютерних технологій і відповідного програмного забезпечення.

Останніми роками пришвидшуються темпи розвитку інформаційних технологій бухгалтерського обліку. Кожен бухгалтер-практик працює на комп'ютері й не уявляє без нього своєї професійної діяльності. На сьогодні підприємства практично всіх розмірів, видів діяльності та форм власності використовують бухгалтерське програмне забезпечення.

Програмне забезпечення бухгалтерського обліку має задовольняти всі вимоги облікової політики підприємства та відповідати стандартам міжнародного бухгалтерського обліку.

Ефективна комп'ютерна система бухгалтерського обліку забезпечує: якість і повноту інформації для реалізації функцій управління; своєчасність надання інформації; безпеку інформації завдяки захисту від несанкціонованого доступу; зручність інтерфейсу; гнучкість щодо інформаційних потреб користувачів.

Програмні продукти, представлені в даний час на ринку, різні за функціональністю, принципами побудови, технологією ведення обліку, ціною політикою тощо.

Сьогодні популярними програмними продуктами є:

- 1) традиційні бухгалтерські системи (система «1С:Підприємство», «IT-Enterprise.Бухгалтерія», SAP, «Парус - Підприємство» та інші);
- 2) системи забезпечення подання електронної звітності та обміну електронними документами («М.Е.Дос», «Арт-Звіт Плюс» та інші);
- 3) програмні сервіси для ведення обліку на основі хмарних технологій («Облік SaaS», «iFin», «SMART бухгалтерія»).

Розвиток першої групи забезпечується стабільним положенням на ринку, досвідом та програмним забезпеченням, перевіреним роками використання. Програми цього напрямку являють собою універсальний „конструктор” (систему програм), який включає до себе всі необхідні елементи для побудови автоматизованої системи обліку на підприємствах різних форм власності; комплексне рішення задач автоматизації різних видів економічної діяльності підприємства. Гнучкість платформ дозволяє застосовувати системи для виконання найрізноманітніших функцій: автоматизація різних розділів обліку; ведення бухгалтерського обліку з декількома планами рахунків і довільними вимірами обліку; формування

регламентованої звітності; можливості для управлінського обліку і побудови аналітичної звітності; вирішення завдань планування, бюджетування і фінансового аналізу.

Друга група розвивається на основі вимог законодавства щодо забезпечення електронної звітності та електронного документообігу. Сучасні підприємства подають до контролюючих органів звітність в електронному вигляді. Для платників ПДВ також обов'язковим є реєстрація податкових накладних та обмін ними з контрагентами через сервер ДФС. Програмні продукти цієї групи призначені для підприємств різних сфер діяльності та систем оподаткування. До їх функцій належать: накладання електронного цифрового підпису (ЕЦП); подання електронної звітності до державних контролюючих органів; обмін електронними документами з контрагентами; контроль процесів документообігу на всіх етапах тощо.

Для повноцінної роботи сучасне підприємство сьогодні вимушене придбавати програмне забезпечення як першої, так і другої групи.

Третя група програмних продуктів розвивається в напрямку використання останніх досягнень мережових та Інтернет-технологій. Виробники пропонують не програмне забезпечення, а сервіс по використанню облікової програми, яка розміщена на сервері, тобто в «хмарі». Клієнтові забезпечується повний функціонал з ведення обліку та подачі електронної звітності. Єдине, що необхідно для роботи - стабільний канал інтернету. Дана технологія дозволяє організовувати ведення обліку з будь-якого місцезнаходження.

Отже, на сучасному етапі автоматизація бухгалтерського обліку є необхідністю і відіграє важливу роль як на підприємстві, так і в економіці в цілому, адже підвищується продуктивність праці бухгалтерів, скорочуються витрати для отримання необхідної інформації тощо.

Запровадження комп'ютерних систем надає можливість забезпечити автоматизацію обліку на підприємстві, зекономити час та кошти, своєчасно приймати ефективні управлінські рішення, вирішити інші (організаційні, кадрові, фінансові) задачі, які постають перед підприємством в процесі його діяльності.

Кравченко І.М., студент
Донбаська державна машинобудівна академія

ДОСЛІДЖЕННЯ ТЕНДЕНЦІЙ РОЗВИТКУ ОПТОВОГО ТОВАРООБОРОТУ В УКРАЇНІ

Останнім часом оптова торгівля в Україні перебуває під впливом кризових явищ. Фінансова та інвестиційна нестабільність у країні, що обумовлена політичними та економічними перетвореннями, призводить до

зниження попиту на товари, послуги та формування суттєвих диспропорцій на споживчому ринку України.

Відтак, дослідження тенденцій розвитку оптового товарообороту в Україні є надзвичайно актуальним.

Дослідження проблем розвитку внутрішньої торгівлі відноситься до сфери наукових інтересів провідних вітчизняних дослідників: С. Давиденко, Я. Жаліло, В. Лагутіна, А. Мазаракі, В. Точиліна, М. Якубовського та ін, які досліджували широке коло проблем теоретичного та прикладного характеру, пов'язаних із функціонуванням сфери торгівлі та внутрішнього ринку.

Оптова торгівля займає в структурі ВВП України більшу частку, ніж сільське господарство. Це при тому, що більше половини її оборотів припадає на компанії, частка яких на оптовому ринку становить лише 0,9%.

Оптовий ринок для української економіки - одна із найзначніших галузей. Торгівля займає, по даним Держстата за 2015 рік, 14,6% у структурі ВВП. Це більше, ніж частка сільського господарства, яке нині вважається одним з локомотивів економіки.

Тільки топ-50 найбільших компаній зі сфери торгівлі мають товарообіг майже 500 млрд грн, а всього в країні послуги оптової торгівлі надають майже 70 тисяч компаній. Це сама численна по кількості сфера українського бізнесу. Сьогодні в Україні, як, втім, і в Європі, найбільші оптові торговці - це частіше не самостійні компанії, а дистриб'ютори, створені при великих виробниках. Традиційно величезний оборот мали продавці палива. У топ-3 за підсумками 2014 року входили "Окко-Бізнес" (18,7 млрд грн), "Бнк-Україна" (11,5 млрд грн), "Тнк-Індастріз" (6,9 млрд грн). Слідом за ними йдуть фармацевтичні компанії. У більшу тройку таких компаній входять Бадм (14,9 млрд грн за 2014- й), "Оптіма-Фарм" (10,3 млрд грн) і "Вента" (5,2 млрд грн). З торговців металом найбільшими є оптові закупники "Метінвеста" (6,9 млрд грн), "Євраз" (3,3 млрд грн) і "АВ Метал груп" (2,6 млрд грн). У сфері торгівлі хімічною продукцією лідерами були "НФ Трейдинг" (8 млрд грн), "Еридон" (6,5 млрд грн) і "Сингента" (4,2 млрд грн).

Логічно, що серед найбільших оптовиків значаться й імпортери. З імпортерів - дистриб'ютерів лідерами були компанії при міжнародних корпораціях: "Самсунг Електронікс" (6,1 млрд грн), "Проктер енд Гембл" (6,1 млрд грн) і "Нестле Україна" (5,7 млрд грн). А з автоімпортерів найбільшими «гравцями» стали "Тойота-Україна" (4,1 млрд грн), "Порше Україна" (3,3 млрд грн) і "Віннер Імпорте" (2,6 млрд грн).

У цілому для ринку оптової торгівлі найбільш вагомими були частки компаній, які продають паливо (18,6%), їжу, напої і тютюнові вироби (15,3%), а також товари господарського призначення (12,3%). При цьому провідне місце в структурі оптового товарообігу займають непродовольчі товари (82%). Торік на 44,2% збільшилась оптова торгівля енергетичними матеріалами, на 30,2% зросла торгівля кормами для тварин і на 5,9% - шинами й гумовими камерами. У той же час в 2015 році менше торгували

побутовою технікою, зокрема пральними, сушильними машинами (на 63,4%), холодильниками і морозильними камерами (на 50,6%). Оптова торгівля автотранспортними засобами скоротилася на 49,2%.

Серед продовольчих товарів у порівнянні з минулим роком зменшився оптовий продаж харчової солі (на 48%), харчових масел і жирів (на 44%), шоколаду і кондитерських виробів (на 40,5%), пряностей (на 39,3%), свіжих фруктів і овочів (на 37,9%). У той же час розширився продаж сидру і вин (на 40,4%), кави (на 26,1%) і тютюнових виробів (на 17,9%).

Сукупно товарообіг підприємств, що займаються оптовою торгівлею, торік склав 1,2 трлн грн. Мова йде майже про 70 тис. підприємств, з яких найбільше компаній з оборотом від 1,1 млн грн до 10 млн грн (34,7%). Найменше компаній з оборотом 500 млн грн і вище - це 317 компаній (0,9%). Саме на частку цих торговців доводиться 59,5% від усього товарообігу оптових компаній України. Оптова торгівля займає 14,6% у структурі ВВП нашої країни, і це досить значний показник, який настановляє на думку про "чистоту" показаних сектором цифр.

Але при зіставленні української статистики з європейської ніякий «зради» не виявляється - ситуація в Європі схожа з українською, якщо говорити про значимість сектору для всього ВВП. За останніми даними Євростату (за 2012 рік), серед сфер діяльності нефінансового сектору економіки оптова торгівля для цілого ряду країн займає найбільшу частку в структурі ВВП. У Греції, Литві і Швейцарії вона перевищує 25%, у Бельгії, Болгарії, Іспанії, Кіпрі, Латвії, Нідерландах, Португалії і Словаччині - 20%.

В цілому в економіці Євросоюзу частка оптової торгівлі теж чимала - 11%. Обороти досягає 5,7 трлн євро, а задіяно на ринку 1,8 млн підприємств.

У той же час, на відміну від України, у трійці європейських країн, для яких оптова торгівля має найбільше значення (Греція, Литва і Швейцарія), найбільший відсоток припадає на малі і середні підприємства, тоді як в Україні більше половини обороту ринку дають великі торговці.

У кожному разі, незважаючи на загальну мізерність українського ВВП, його структура і, зокрема, вага оптового ринку нормальні.

Науковий керівник: к.е.н., доцент Дубинська О. С.

Крук О.М., к.е.н., доцент

Лендел О.О., студент

Донбаська державна машинобудівна академія

ОСНОВИ ПОБУДОВИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В БАНКАХ УКРАЇНИ

Банки організовують бухгалтерський облік відповідно до внутрішньої облікової політики, розробленої на підставі правил,

встановлених Національним банком України відповідно до міжнародних стандартів бухгалтерського обліку.

Бухгалтерський облік має забезпечувати своєчасне та повне відображення всіх банківських операцій та надання користувачам достовірної інформації про стан активів і зобов'язань, результати фінансової діяльності та їх зміни.

Банк зобов'язаний подавати Національному банку України фінансову і статистичну звітність щодо роботи банку, його операцій, ліквідності, платоспроможності, прибутковості, а також інформацію афілійованих осіб банку з метою оцінки фінансового стану банку.

Національний банк України має право вимагати подання інших періодичних звітів чи інформації від власників істотної участі в банку з метою здійснення нагляду за безпекою і надійністю фінансового стану банку та забезпечення дотримання положень цього Закону.

Банк зобов'язаний протягом місяця, наступного за звітним періодом, розповсюджувати на веб-сайті банку, а також розміщувати у приміщеннях банку, до яких мають доступ клієнти, у тому числі вкладники, квартальний баланс, звіт про фінансові результати банку та примітки до звітів, перелік яких визначається Національним банком України.

Банк зобов'язаний оприлюднювати аудиторський висновок та перевірені аудиторською фірмою річну фінансову звітність і річну консолідовану фінансову звітність в обсязі.

Голова правління та головний бухгалтер банку несуть відповідальність, установлену законодавством України, у разі оприлюднення недостовірної (неповної) фінансової звітності, а також недотримання порядку спростування такої звітності.

В комерційному банку об'єкти бухгалтерського обліку складаються з 4 груп:

- господарські засоби та їх розміщення: грошові кошти, матеріальні цінності, дебіторська заборгованість (видані кредити), відвернуті кошти;
- ресурси (джерела утворення) господарських коштів;
- функціональні обов'язки банку (статутна діяльність — процес здійснення послуг). Здійснення банком своїх функціональних обов'язків вимагає з боку банку витрат (видатків) з утримання будов, обладнання, з їх ремонту, утримання охорони, персоналу, витрат на рекламу, відрядні видатки тощо. Усі ці видатки є об'єктами бухгалтерського обліку;
- фінансові результати статутної діяльності. Вони дозволяють контролювати й аналізувати склад прибутків і збитків банку від основної діяльності, а також доходів і видатків, які одразу відносять до складу збитків або прибутків.

У бухгалтерському обліку кожному об'єкту відповідає рахунок. Рахунок — це основна одиниця зберігання інформації в

бухгалтерському обліку, інструмент, який реєструє, накопичує і зберігає інформацію, необхідну для прийняття управлінських рішень.

Реєстрування інформації в бухгалтерському обліку банку досягається шляхом застосування методу подвійного запису, що впливає з принципу подвійності. Згідно з методом подвійного запису кожен запис-реєстрація відображається за двома рахунками: за дебетом одного рахунку і одночасно за кредитом іншого. Сума записів за дебетом повинна дорівнювати сумі записів за кредитом.

Ключовим елементом національної системи бухгалтерського обліку є план рахунків, завдяки якому досягається систематизація бухгалтерських рахунків. План рахунків — це систематизований перелік рахунків бухгалтерського обліку, що використовується для реєстрації банківських операцій.

У Плані рахунків наведені номери та найменування синтетичних рахунків II, III, IV порядків, що забезпечують запис інформації про наявність і рух активів, зобов'язань, капіталу та результати від операційної, інвестиційної та фінансової діяльності банків. Першою цифрою номера визначено клас рахунків. План рахунків складається з дев'яти класів:

Клас 1. Казначейські та міжбанківські операції.

Клас 2. Операції з клієнтами.

Клас 3. Операції з цінними паперами та інші активи і зобов'язання.

Клас 4. Фінансові та капітальні інвестиції.

Клас 5. Капітал банку.

Клас 6. Доходи.

Клас 7. Витрати.

Клас 8. Управлінський облік.

Клас 9. Позабалансові рахунки.

Кожний клас розподілений на: рахунки II порядку (двозначні — розділ), рахунки III порядку (тризначні — група), рахунки IV порядку (чотиризначні — балансовий рахунок).

Особливості цього Плану рахунків такі: мультивалютність, наявність управлінського обліку, подвійний запис за позабалансовими рахунками.

На основі плану рахунків комерційні банки складають баланс. Баланс — це основна форма фінансової звітності. Бухгалтерський баланс — це звіт про фінансовий стан банку, який відображає його активи, пасиви та власний капітал у грошовому виразі на певну дату. Баланс є головним інструментом для вивчення діяльності банку. За його допомогою здійснюється систематизація бухгалтерської інформації за попередньо визначеними критеріями.

ОСОБЛИВОСТІ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ МАЛИХ ПІДПРИЄМСТВ

Актуальність дослідження фінансової звітності малих підприємств (МП) зумовлена їх особливою нішею в економіці України, розширенням соціальної верстви дрібних приватних власників, що може стати гарантом економічної та політичної стабільності і ринкових реформ. Водночас процес гармонізації фінансової звітності за вимогами МСФЗ і нерозробленість частини законодавчих вимог, які регулюють основи фінансової звітності МП в Україні вимагає диференційованого дослідницького підходу.

Фінансова звітність МП володіє певними особливостями, оскільки застосування ними традиційної системи бухгалтерського обліку і звітності на сьогодні є недоцільним внаслідок її громіздкості і трудомісткості.

Проблеми методики складання фінансової звітності малих підприємств присвячені дослідження багатьох науковців, серед яких слід відзначити Д. В. Долбнєву, А. А. Казарян, Г. М. Пузій та багатьох інших. Однак на сьогоднішній день недостатньо вивченими і неузгодженими лишається значна кількість питань щодо формування і використання фінансової звітності МП.

Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», зокрема, п. 3 ст. 11 встановлено, що малі підприємства можуть користуватися скороченою за показниками фінансовою звітністю, яка входить до складу балансу і звіту про фінансові результати (ЗФР) [0] відповідно до національних положень (стандартів).

На основі даної законодавчої норми Міністерством фінансів було розроблено додатковий стандарт П(С)БО 25, який передбачає, що фінансову звітність МП складають лише дві форми: баланс і ЗФР [2], які об'єднано під назвою «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва». Вони включають скорочену кількість фінансових показників. Це є головною відмінністю фінансової звітності малих від великих підприємств і одночасно позитивною рисою по спрощенню організації бухгалтерського обліку для малих підприємств.

Строки подання фінансової звітності для малих підприємств – квартал і рік, відповідно до 25 числа місяця після звітного кварталу і до 9 лютого року, який слідує за звітним.

Баланс ф. № 1-м (для малих підприємств) від звичайного Балансу ф. № 1 відрізняється відсутністю окремих рядків, що зумовлено його адаптацією до Спрощеного Плану рахунків, відповідно, у ньому міститься менша кількість реквізитів, дані яких є узагальненими.

Наступною відмінністю є спрощений ЗФР (форма ф. № 2-м), який представлений лише одним розділом. Його особливості визначаються оптимізацією і об'єднанням двох розділів основного звіту і в новим підходом до

формування показників доходів і витрат. Зокрема, у звіті ф. № 2-м насамперед вказується інформація щодо доходів, отримані від реалізації товарів, робіт і послуг, а лише після цього - про інші доходи, на основі чого обчислюється загальна сума чистого доходу. Інформація щодо витрат і корекція сум чистого прибутку або збитку на обсяг робіт з незавершеного виробництва залишків готової продукції відображається окремо [0].

Суб'єкти малого підприємництва користуються спрощеним Планом рахунків у випадку обрання ними фінансової звітності за вимогами П(С)БО 25, зберігаючи при цьому принципи і правила його оформлення і методи заповнення балансу. Слід зауважити, що методика використання Спрощеного Плану рахунків, який покладено в основу Балансу № 1-м, аналогічна загальному Плану рахунків. Записи за рахунками бухгалтерського обліку при використанні спрощеного Плану рахунків, а також за позабалансовими рахунками для узагальнення інформації щодо наявності і руху активів та капіталу, зобов'язань і доходів (витрат), фактів здійснення фінансово-господарських операцій здійснюються малими підприємствами згідно вимог Інструкції [4].

Отже, застосування суб'єктами малого підприємництва загальної системи фінансової звітності за сьогоdnішніх ринкових умов господарювання є недоцільним, оскільки потребує значних затрат часу і праці, що при незначній кількості операцій і обмеженій кількості працівників підприємства є неефективним і зайвим. Таким чином, слід наголосити на необхідності збереження права застосування малими підприємствами спрощених форм фінансової звітності, що дозволить їх керівникам скоротити затрати на бухгалтерський облік і звітність з одночасним здійсненням достатньо ефективного аналізу діяльності підприємства.

Література:

1. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 № 996-XIV, редакція від 11.06.2017 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/996-14>
2. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 25 «Фінансова звітність суб'єктів малого підприємництва» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0161-00>
3. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13/page>
4. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій від 30.11.1999 № 291 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99>

Науковий керівник: доцент, к.е.н. Чеботарьова Н.М.

ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ ЗА МСФЗ: ПОРЯДОК ТА СТРОКИ ПЕРЕХОДУ

Інтеграція вітчизняної системи бухгалтерського обліку у систему європейську, вимагала прийняття змін до основного нормативного документа з бухгалтерського обліку – Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні». У зв'язку з цим 5 жовтня 17 року був прийнятий Закон «Про внесення змін до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», який набирає чинності 1 січня 2018 року. Проте, дату переходу на нові норму Закону «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» не можна трактувати однозначно. Надзвичайно важливо з'ясувати питання про те, як саме слід застосовувати нові правила, для тих підприємств, які вперше потрапили до сфери обов'язкового застосування МСФЗ. З'ясуємо хто саме потрапив до цієї категорії підприємств.

Відповідно до нової редакції ст. 12 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» підприємства, що становлять суспільний інтерес, публічні акціонерні товариства, підприємства, які здійснюють діяльність із видобутку корисних копалин загальнодержавного значення, а також підприємства, які провадять господарську діяльність за видами, перелік яких визначається Кабінетом Міністрів України, складають фінансову звітність та консолідовану фінансову звітність за міжнародними стандартами.

У свою чергу, оновлена редакція ст. 1 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» надає визначення новій категорії: підприємства, що становлять суспільний інтерес, – підприємства – емітенти цінних паперів, цінні папери яких допущені до біржових торгів, банки, страхові компанії, недержавні пенсійні фонди, інші фінансові установи та підприємства, які, відповідно до зазначеного Закону, належить до великих підприємств.

Параметри великого підприємства визначені у ст. 2 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні». Так, до великих підприємств будуть належати ті, які не відповідають критеріям для середніх підприємств та показники яких на дату складання річної фінансової звітності за рік, що передує звітному, відповідають щонайменше, двом із таких критеріїв:

- балансова вартість активів – понад 20 мільйонів євро;
- чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) – понад 40 мільйонів євро;

- середня кількість працівників – понад 250 осіб.

Щодо строків переходу на Міжнародні стандарти фінансової звітності, то наразі тут може бути декілька варіантів:

1. Датою переходу на МСФЗ визначено 01.01.17р. В такому разі у фінансовій звітності за 2018 р. потрібно обов'язково навести порівняльну інформацію за 2017 р., трансформовану відповідно до МСФЗ. Для складання фінансової звітності за МСФЗ за 2017 р. і першої фінансової звітності за МСФЗ за 2018 р. потрібно застосовувати стандарти, чинні на 31.12.18 р. Крім того, перша фінансова звітність складена за МСФЗ, за 2018 рік повинна містити інформацію в балансах (станом на 01.01.17р., 31.12.17., 31.12.18 р) та звітах про фінансові результати, звітах про рух грошових коштів, звітах про зміни у власному капіталі за 2017 і 2018 роки, відповідні примітки, у тому числі порівняльну інформацію.

2. датою переходу на МСФЗ визначено 01.01.18р. У такому разі порядок переходу буде аналогічним попередньому, тільки з різницею в один рік.

Враховуючи неоднозначність законодавчих змін, підприємства, які під них підпадають, змушені чекати додаткових роз'яснень від Міністерства фінансів України. Незважаючи на зазначені недоліки, в цілому прийнятий Закон забезпечить удосконалення законодавчих засад ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності відповідно до положень європейського законодавства, а також підвищення рівня прозорості та зіставлення показників фінансової звітності вітчизняних компаній, що сприятиме покращанню інвестиційного клімату в Україні.

Лук'яненко О.В., фіз.особа, підприємець
Попович О.В., к.е.н., доцент
Національний авіаційний університет

**АНАЛІЗ ПОВНОТИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ЕЛЕКТРОННОГО
КАБІНЕТУ ПЛАТНИКА ДЛЯ ПОДАННЯ ЗВІТНОСТІ ФІЗИЧНОЮ
ОСОБОЮ – ПІДПРИЄМЦЕМ НА СПРОЩЕНІЙ СИТЕМІ
ОПОДАТКУВАННЯ, ЯКИЙ НЕ Є ПЛАТНИКОМ ПДВ**

Як і раніше на сьогоднішній день подання звітності завжди буде актуальним питанням, а можливість подання звітності в електронному вигляді з кожним днем все більше набирає популярності. Важливим рішенням, яке необхідно прийняти, це за допомогою якого програмного забезпечення подавати звітність, є великий вибір комерційних програм для подання звітності або програм з обмеженими

функціями, та зовсім мало інформації про безкоштовні програми, а саме Електронний кабінет платника.

Ми розглядаємо можливості Електронного кабінету платника на прикладі подання звітності Фізичною особою - підприємцем на спрощеній системі оподаткування, який не є платником ПДВ, а саме;

- Договір про визнання електронних документів;
- Податкова декларація платника єдиного податку – фізичної особи – підприємця;
- Звіт про суми нарахованого доходу застрахованих осіб та суми нарахованого єдиного внеску (Додаток 5);
- Звіт про суми нарахованої заробітної плати (доходу, грошового забезпечення, допомоги, компенсації) застрахованих осіб та суми нарахованого єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування до органів доходів і зборів (Додаток 4);
- Повідомлення про прийняття працівника на роботу;
- Податковий розрахунок сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь фізичних осіб, і сум утриманого з них податку (1ДФ);
- Декларація акцизного податку.

Проаналізувавши роботу Електронного кабінету платника, можна зробити висновок, що всі необхідні звіти, які потрібно подавати Фізичній особі – підприємцю, який не є платником ПДВ, є можливість сформувати (завантажити) та відправити до державних органів в Електронному кабінеті платника, але є недоліки в роботі, такі як:

- При складанні звітності немає можливості у звіті додати новий рядок (та при завантаженні готового звіту, такої помилки немає, всі данні відображаються коректно);

- Технічні роботи на сервері Електронного кабінету платника (такі роботи не дають змогу увійти до кабінету, що у свою чергу не дає змоги відправити звіт, зазвичай за декілька годин все починає працювати, та якщо такі роботи виникли на останній день подання звітності, це дає привід понервувати).

Література:

1. Електронний кабінет платника [Електронний ресурс].– Режим доступу: <https://cabinet.sfs.gov.ua>

МІСЦЕ ОБЛІКУ ДЕРЖАВНОГО БОРГУ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНИМ БОРГОМ

Актуальною проблемою сучасної фінансової системи України впродовж останніх років є критичне збільшення розміру державного боргу, що потребує прийняття відповідних управлінських заходів. Під час формування системи управління державним боргом виникає ряд проблем, що зменшує вірогідність достовірності прогнозу показників макроекономічної системи.

Теоретико-методологічні засади державного боргу достатньо висвітлені у працях вітчизняних вчених. Серед яких А.С. Гальчинський, Г.Н. Климко, О.Д. Василик, В.В. Корнєєв, О.В. Плотніков, І.Я. Софіщенко, В.М. Суторміна, В.О. Степаненко, та інших. Незначна увага приділяється дослідженням особливостей обліку державного боргу як елемента системи управління.

На сучасному етапі розмір державного боргу України має істотну тенденцію до збільшення та підвищує ризик порушення режиму економічної фінансової безпеки. За даними Міністерства фінансів та представництва ЄС в Україні, обсяг отриманої державою допомоги від МФ за роки незалежності складає 44 млрд дол. США та понад 15,6 млрд євро.

За результатами проведеного обліку та аналізу боргу протягом останніх років встановлено зростаючу тенденцію обсягу державного боргу України, при цьому розмір його приросту (у національній та в іноземній валюті) у декілька разів перевищували розмір бюджетного дефіциту. В 2016 році розмір покриття дефіциту державного бюджету за борговими операціям становив 117,5 млрд грн. Зниження темпів економічного зростання в 2017 році призводить до значних погіршень первинного балансу та до зростання дефіциту державного бюджету. Та, як наслідок, відношення державного боргу до ВВП у 2018 році може скласти 117 %. Отже, загострення проблеми збільшення боргового зобов'язання України вимагає невідкладних відповідних заходів. Збільшення вартості реструктуризованих боргових інструментів до 7,75% та виплати за новими цінними паперами до темпів зростання ВВП сприятимуть збільшенню боргу у довгостроковому періоді: замість встановлених 3,6 млрд дол. уряд виплачуватиме кредиторам 15 або 40 % номінального приросту ВВП впродовж 20 років, за умови що темпи зростання реального ВВП перевищуватимуть відповідно 3% або 4 %.

Встановлене зростання державного боргу сприятиме зростанню відсоткових ставок на ринку капіталу, підвищення ставки оподаткування суб'єктів господарювання, скороченню обсягу виробничого споживання, падінню інвестицій, зменшенню сукупних валютних резервів країни, зниження рівня життя населення.

Обліку державного боргу відведено важливе місце в системі управління державним боргом (рис.1). А саме:

- 1) борговий облік дозволяє визначити обсяги фактичних надходжень і платежів державного бюджету;
- 2) визначає розмір емітованих боргових зобов'язань та їх структуру, сприяє встановленню термінів їх виплати;
- 3) забезпечує укладання графіку виплати основної суми боргу та відсотків.

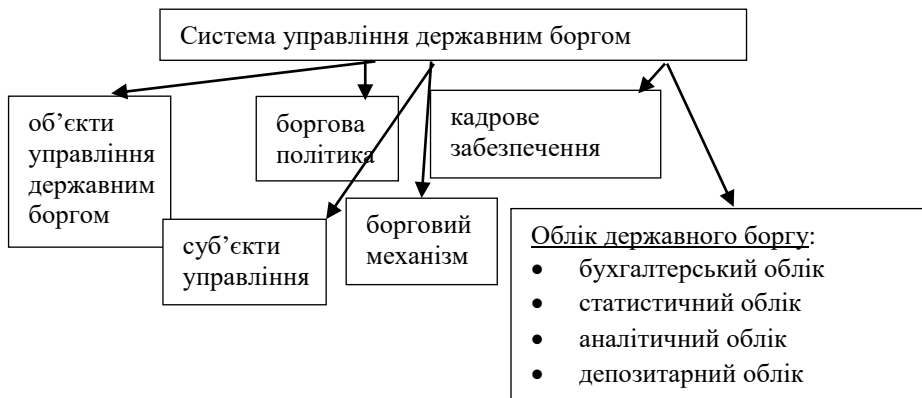

Рис. 1. Складові елементи системи управління державним боргом

Джерело: складено автором.

Отже, облік заборгованості держави за гарантованими позиками відображає рух потоків фінансових ресурсів, боргових зобов'язань та здійснення розрахунків з метою формування відповідної інформаційної бази, на основі якої формуються заходи державної політики щодо управління державним боргом.

З метою підвищення ефективності управління державним боргом України, виникає необхідність розробки та законодавчого закріплення стратегії державного регулювання борговими зобов'язаннями країни, серед основних напрямів якої, на ряду з розвитком внутрішнього фінансового ринку, наданням переваги довгостроковому залученню позик, законодавчим встановленням лімітів на обсяги позик, плануванням державної заборгованості та іншими напрямками слід передбачити підвищення ефективності боргового обігу та якості супровідних розрахунків.

Література:

1. Офіційний сайт Міністерства фінансів України [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua>
2. Офіційний сайт Державної казначейської служби України [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.treasury.gov.ua>

Науковий керівник: к.е.н., доцент Федько Я.В

ВИНИКНЕННЯ ПОДВІЙНОГО ЗАПISУ – МІФИ І РЕАЛЬНІСТЬ

Деякий час вважалося, що подвійний запис винайшов францисканський чернець, друг Леонардо да Вінчі Лука Пачолі. Останні двадцять років облікове об'єднання майже одноосібно вважає, що Лука Пачолі не є тим, хто винайшов подвійний запис, а був лише першим, хто надрукував працю на цю тематику.

Дані про подвійний запис знаходиться в одинадцятому трактаті «Про рахунки і записи» дев'ятого розділу твору «Сума арифметики, геометрії, вчення про пропорції і відносини». Згодом система отримала назву «староіталійської». Трактат з'явився лише на два роки раніше за відкриття Колумбом Америки. Отже, зміна епохи в історії обліку збігається за часом зі зміною епох в Європі від Середньовіччя до Нового часу. Тривалий час цей трактат вважали першим з таких, що вивчає подвійний запис, а Луку Пачолі – його новатором.

На сьогодні є факти, що перша праця, яка мала опис системи подвійного запису, це книга Бенедетто Котрульї «Про торгівлю і сучасного купця», написана від руки в 1458 р., та видана до друку в 1573 р. Через це праця Луки Пачолі визнається усіма істориками-науковцями як перша друкована робота, що започаткувала початок розвитку нової системи бухгалтерії підприємства. У трактаті «Про рахунки і записи» Лука Пачолі аналізує господарські операції і вже існуючі способи ведення книг – меморіалу, журналу, Головної та інвентарної книг – розписав закон подвійного запису і зазначив, що, опираючись на нього, в будь-якому підприємстві можливо збудувати достовірну систему рахунків і книг. Проте існує багато думок стосовно питання, хто є справжнім автором одинадцятого трактату «Про рахунки і записи». Відомий італійський теоретик та історик Фабіо Беста назвав дійсного, як він вважав, автора трактату – Трайло ді Канцеляріуса, який згрунтував подвійну бухгалтерію за венеціанським способом в одній із комерційних шкіл Венеції. Пачолі, на думку Ф. Бести, вміщує до складу «Суми» закінчений конспект лекцій даного викладача. Інші два історики, Оллот Р. і Стевелінк Е., оголошують ім'я іншого лектора – ді Б'янчі. Дані фахівці з обліку були звичайними викладачами, що викладали ази «староіталійської» венеціанської школи обліку бухгалтерії.

У праці розписаний «венеціанський спосіб» – полегшений варіант подвійної бухгалтерії. Спрощеність трактується тим, що «венеціанський» спосіб не передбачав в майбутньому того, що є метою сучасного бухгалтерського обліку – формування бухгалтерської звітності. Через спрощеність «венеціанський» варіант широко застосовувався серед малих і середніх торговельних підприємств і також викладався разом з математикою у навчальних закладах поселень Північної Італії. «Венеціанський» спосіб подвійної бухгалтерії мав конкурентів на той час. У переліку масштабних торговельно-банківських підприємств Флоренції ще до того як з'явився трактат впроваджувалася подвійна бухгалтерія незвичайно високого рівня. Уже в XIV столітті бухгалтери даних підприємств

весь час користувалися майже усіма відомими сучасними методами складення обліку, постійно ввели бухгалтерську звітність. Обліковці знали як остаточно вірно рішити найскладніше завдання для працівників бухгалтерії – обчислювати фінансовий результат і також диференціювати його за видами діяльності.

Незручність бухгалтерії Франческо ді Мазко Датіні, в тому, що, у централізованому відділенні Флоренції, було створено шість відділень у Венеції, Генуї, Авіньйоні, Барселоні, Валенсії і Мальорці. Майже кожне з цих відділень займалося торговельною і банківською діяльністю. Підприємства постійно надавали звіт керівництву про свою діяльність. З архівів переглядаємо, що звітність, наприклад, барселонського відділення, містить бухгалтерський баланс та звіт про збитки і прибутки, що остаточно погоджується між собою. Ще можемо переглянути, що позаоборотні активи в балансі відділені від оборотних і на них нараховується амортизація, що в звітності існують такі статті, як витрати майбутніх періодів і резерви з неоплачених податків і непередбачених витрат. У бухгалтерії Нового часу всі ці визначення та відповідні їм рахунки почали появлятися тільки в другій половині XIX століття. Особливістю є те, що прибуток від торговельної діяльності відокремлений від прибутку з валютних (банківських) операцій. Окремо визначаються і витрати, загальні для обох видів діяльності.

Дана інформація дозволяє зробити підсумок: облік у підприємстві Датіні майже не мав відмінностей від сучасного. Проте деяка достовірна інформація свідчить, що Датіні не створював свою системи обліку. Вона запозичена ним іззовні. Так, у період 1367-1383 рр. в підприємстві Датіні вели не подвійну, а просту бухгалтерію, при цьому вона була дуже застаріла і незручна. Дебет усіх рахунків розташовувався в першій половині Головної книги, а кредити таких самих рахунків – у другій. У період 1383-1386 рр. відбувся перехід до зручнішої двосторонньої форми рахунку, коли дебет і кредит його розміщувалися поряд, на лівій і правій сторінках розгорненого паперу (фоліо). Одночасно в Головній книзі появляються і результатні рахунки. І лише після 1390 р. в компанії з'являється сучасна подвійна бухгалтерія, що в точності співпадає із наведеними вище критеріями.

Із XV століття подвійний запис стає важливою частиною бухгалтерського обліку, змінив усю бухгалтерію на зручну систему, що покращує контролювати як збереження цінностей, так і за управлінням ними. Наступний етап розвитку історії бухгалтерського обліку була розумним продовженням і розвитком саме «староіталійської» школи. Наукові діячі та практики-аудитори Нового часу дійсно були винахідниками, так би мовити, першовинахідниками на шляху створення сучасного обліку. Але також можна говорити, що бухгалтерський облік не те щоб «народжувався вперше», а скоріше, переживав своє друге народження, адже його практикували уже в сучасному вигляді у XIII – XIV століттях.

Науковий керівник: к.е.н., доцент Костюнік О.В.

Михайличенко Н.Н., к.э.н, доцент
Полянская Д.А., магистрант
Донбасская государственная машиностроительная академия

ОСОБЕННОСТИ ВНЕДРЕНИЯ МЕЖДУНАРОДНЫХ СТАНДАРТОВ БУХГАЛТЕРСКОГО УЧЕТА В УКРАИНЕ

На сегодняшний день особенно важной для нашего государства является поддержка международных экономических отношений. При этом Украине как торговому партнеру остро необходимо реформировать бухгалтерский учет. В связи с этим возникает необходимость внедрения международных стандартов бухгалтерского учета для осуществления прозрачной деятельности отечественных предприятий.

Данная тема чрезвычайно актуальна сегодня, поскольку внедрение международных стандартов бухгалтерского учета (МСБУ) даст возможность получать достоверную информацию из системы бухгалтерского учета для принятия экономически обоснованных решений. МСБУ важны для деятельности транснациональных корпораций, для внешней торговли, для глобализации финансовых рынков. Поэтому, для вхождения Украины в мировое экономическое пространство необходимо переходить на международные стандарты бухгалтерского учета.

Данную проблематику рассматривали отечественные и зарубежные ученые-экономисты, такие как: Бутинец Ф.Ф., Литвин Н.Б., Нищенко Л.П., Кандраков Н.П., Пучкова С.И. и многие другие, тем не менее публикаций все еще не достаточно.

Целью доклада является анализ особенностей международных стандартов бухгалтерского учета, а также рассмотрение основных мероприятий для эффективного их внедрения.

В Украине бухгалтерский учет организован с соблюдением общепринятых принципов международной практики и национального законодательства. Бухгалтерский учет на отечественных предприятиях должен регулироваться более серьезно и жестко в сравнении с управленческим учетом (на предприятии управленческий учет организывают самостоятельно в зависимости от структуры и потребностей управления). При этом бухгалтерский учет на предприятиях должен осуществляться по единой методологии, с использованием единых способов и приемов согласно действующему законодательству.

Бухгалтер должен принимать решения согласно общепринятым принципам, которые направлены на предоставление объективной информации о состоянии результатов деятельности предприятия как по расходам, так и по доходам за определенный период времени.

МСБУ применяют для гармонизации стандартов бухгалтерского учета и учетной политики, которые используют в различных странах, а также для сравнения результатов деятельности с другими предприятиями. Главными

достоинствами МСБУ являются: свободный и быстрый доступ к международным рынкам капитала; высокое доверие к финансовой отчетности; гармонизация стандартов и повышение сопоставимости форм отчетности.

Применение единых международных стандартов на предприятиях будет способствовать вхождению отечественных предприятий на международные рынки капиталов, поскольку бухгалтерская отчетность будет составляться по принципам МСБУ, которая обеспечит достоверность и полноту всей предоставленной информации. Основным преимуществом МСБУ является повышение прозрачности бухгалтерской отчетности отечественных предприятий, что позволит вывести экономику из теневого сектора.

Применяя международные стандарты бухгалтерского учета в Украине, необходимо придерживаться основных принципов, а именно: непрерывность деятельности и непрерывности начисления.

Что касается первого принципа, то предполагается что предприятие будет продолжать свою хозяйственную деятельность в будущем более одного года. Из этого следует, что предприятие не будет иметь намерения сокращать либо ликвидировать свою деятельность, при этом его активы отображаются без учета ликвидационных расходов по первоначальной стоимости.

Принцип непрерывного начисления предполагает отображение расходов компании не по мере фактического получения или выплаты денежных средств, а по мере их возникновения.

Для эффективного внедрения международных стандартов бухгалтерского учета как одного из важных инструментов рыночной экономики, целесообразно проводить следующие мероприятия: создание методических рекомендаций по использованию международных стандартов бухгалтерского учета; подготовка и переподготовка специалистов в сфере бухгалтерского учета; согласование налогового законодательства с положениями бухгалтерского учета для взаимосвязи системы бухгалтерского учета и системы налогообложения; координация действий органов государственной власти, которые регулируют методику и организацию бухгалтерского учета.

Итак, внедрение международных стандартов бухгалтерского учета позволит расширить экспортные возможности нашего государства, сотрудничество с ведущими влиятельными странами мира, а также с зарубежными предприятиями. Результатом будет снижение безработицы, появление возможности выхода из кризиса, что позволит в будущем обеспечение устойчивого развития экономики Украины. Переход на международные стандарты бухгалтерского учета послужит важным шагом для Украины, но при этом потребует значительных организационных, человеческих и финансовых ресурсов.

ОЦІНКА КРЕДИТОСПРОМОЖНОСТІ ПОЗИЧАЛЬНИКА БАНКУ

На сучасний стан в Україні немає передумов для збільшення обсягів надання кредитів, комерційні банки змушені утримувати високий курс на процентну ставку. Такий відсоток регулює високий рівень інфляції, що спонукає у ще більшому залученні ресурсів у такій сфері. Головною проблемою є – ризик кредитних операцій, в тій ситуації, якій, при реалізації кредитного ризику, з'являється проблема заборгованості, яка робить нижче показники якості кредитного портфеля банку, що в одно час впливає на прибутковість операцій.

Підприємствам обійти потребу в кредитуванні, майже не можливо. Неплатоспроможних клієнтів стає все більше, тому ризики що банку не повернуть позики, дуже високі. Виходячи з цього, банки дуже відповідально ставляться до правильного вибору оцінки кредитоспроможності позичальника.

Кожен банк, встановлює самостійно критерії оцінювання позичальника, внутрішніми положеннями щодо виконання активних операцій та методикою проведення оцінки фінансового стану позичальника (контрагента банку). Розроблена банком методика оцінки фінансового стану позичальника, є головним додатком до внутрішньо банківського положення про кредитування.

Додаткові критерії оцінки фінансового стану позичальників, банківські установи мають право встановлювати самостійно, що збільшують вимоги до показників з метою відповідної оцінки кредитних ризиків та належним контролем за ними. Індивідуально визначається вагомість кожного показника, залежно від групи позичальників, особливостей клієнта (оборотність коштів, галузь економіки, сезонність виробництва), ліквідності балансу, становищу на ринку, та від кредитної політики банку. На підставі основних показників, визначається клас фінансового стану позичальника, та коригується з урахуванням додаткових (суб'єктивних показників).

Отже, методика оцінки фінансового стану позичальника залучає поєднання об'єктивних даних, спідставлених на базі бухгалтерської звітності, та суб'єктивних даних, які визначаються на підставі інформації, якою банк уже володіє, та перелік документів, які подають позичальники, для того щоб отримати кредит.

Ведення банком оцінки фінансового стану позичальника є важливим не тільки перед наданням йому позики, але і в майбутньому, щоквартально, для контролю за діяльністю позичальника, та визначення обсягу відрахувань до резерву банку.

Науковий керівник: к.е.н., доцент Горбачова О.М.

НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ ДЕРЖАВНОГО ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ В УКРАЇНІ

Сьогодні Україна взяла курс на євроінтеграцію, що вимагає істотних змін у сфері економіки через адаптацію чинного законодавства до міжнародних стандартів. Це стосується безпосередньо й сфери фінансового контролю та аудиту, який вже пройшов певний етап розвитку в нашій країні.

Фінансовий контроль – це один із видів фінансової діяльності держави з перевірки суб'єктів господарювання всіх форм власності шляхом застосування встановлених чинним законодавством методів контрольної діяльності для виявлення недоліків у фінансовій звітності у процесі створення, розподілу, використання грошових фондів. Це також інструмент боротьби зі злочинами у сфері фінансових відносин, спосіб збереження державного майна і коштів.

Проте на сьогодні система фінансового контролю та аудиту в Україні не може забезпечити на високому рівні фінансово-бюджетну дисципліну в державі. Це зумовлено існуванням значної кількості проблем, які призводять до зростання обсягів фінансових порушень.

Система державного фінансового контролю в Україні функціонує згідно з Конституцією та чинним законодавством України, регламентується підзаконними актами. Ці норми часто мають суперечливий характер, не охоплюють потрібні сфери, не розмежовують функції та повноваження контрольних органів, що призводить до того, що система не має цілісності і дієвості.

Напрями вдосконалення системи державного фінансового контролю полягають у гармонійному розвитку усіх складових елементів та усуненні диспропорцій і деформацій у системі державного фінансового контролю.

Основні заходи щодо вдосконалення системи державного фінансового контролю в Україні повинні здійснюватися як в довгостроковому періоді на основі врахування стратегії розвитку фінансової системи в Україні, так і в поточній діяльності контролюючих органів.

Стратегічні напрями розвитку системи державного фінансового контролю повинні охоплювати організаційні та нормативно-правові зміни щодо:

- розробки стратегії системи державного фінансового контролю шляхом перетворення сучасних наукових здобутків теоретико-методологічного дослідження системи державного фінансового контролю на інституційні засади державних фінансів для гармонізації чинного нормативно-правового середовища;
- подальшого розвитку теоретико-методологічних засад цілісності системи державного фінансового контролю шляхом визначення її формотворчих елементів і структурних зв'язків та ієрархічних сполучень між ними;

- інституційного розвитку державних фінансів, що полягає в гармонізації чинного нормативно-правового середовища;
- стандартизації системи державного фінансового контролю у відповідності до міжнародних стандартів у зв'язку з глобалізацією економіки та переходом на міжнародні стандарти обліку та звітності, формування системи єдиних процедур контролю для зовнішнього і внутрішнього державного (регіонального) контролю;
- створення вищим органом контролю єдиної для всіх органів контролю інтегрованої бази даних, пов'язаної з паспортизацією результатів контрольних заходів.

В діяльності органів державного фінансового контролю слід вдосконалити такі напрями роботи:

1. Ширше впроваджувати ризикоорієнтований підхід проведення дистанційного аудиту бюджетної ефективності, що спрямований на організацію фінансового контролю не за всіма об'єктами, а за найбільш ризикованими.
2. Посилити кадровий склад органів фінансового контролю, розробку навчальних програм та програм сертифікації працівників за міжнародними зразками.
3. Важливим фактором забезпечення ефективності внутрішнього фінансового контролю є незалежність експерта. Оцінюючи ефективність використання бюджетних коштів він повинен мати можливість вже на етапі прийняття управлінського рішення вказати на ймовірні фінансові наслідки.
4. Покращення матеріально-технічного і фінансового забезпечення функціонування системи державного фінансового контролю.
5. Врегулювання питання належного відшкодування фінансових ресурсів за вчинені фінансові порушення, у тому числі за розтрату державних коштів.
6. Задля посилення в Україні результативності державного фінансового контролю необхідно активізувати співробітництво з міжнародними спеціалізованими організаціями в цій сфері, запозичуючи й адаптуючи кращі світові напрацювання.

Таким чином, реформування системи державного фінансового контролю в Україні має на меті підвищення рівня фінансової дисципліни завдяки кардинальному посиленню контролю за витрачанням бюджетних коштів, державного майна, узгодження законодавчої бази, удосконалення ефективної діяльності контрольних органів та забезпечення їх належного кадрового забезпечення.

Слід враховувати, що функціонування ефективної системи державного фінансового контролю та забезпечення високого рівня фінансової дисципліни у нашій країні можна буде досягти лише за умови комплексної реалізації наведених вище заходів.

Науковий керівник: викладач Черненко Л.Б.

ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ МСФЗ ДЛЯ ОБЛІКУ ОРЕНДИ

Міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ) у різних країнах являються основним елементом бухгалтерської практики. Не є виключенням і Україна, зокрема в процесі глобалізації обліку вітчизняним підприємствам, перелік яких визначено законом, доводиться застосовувати для формування звітності МСФЗ.

У 2016 році Рада з МСФЗ оприлюднила новий МСФЗ 16 «Оренда» здійснивши розробку механізму відображення орендарями договорів оренди у звіті про фінансовий стан підприємства.

МСФЗ 16 – це результат реалізації проекту, ініційованого Радою з МСФЗ спільно з американськими колегами – Радою з стандартам фінансового обліку США. Мета даного стандарту – вирішення проблем для користувачів фінансової звітності, щодо її обмеженості, що виникає через різниці в методах обліку операційної і фінансової оренди, а також однобічне представлення інформації про операційну оренду і виникнення ризиків, пов'язаних з договорами оренди.

Компанії з біржовим лістингом, які застосовують МСФЗ або US GAAP, мають на сьогодні лізингових угод загальною вартістю понад 3,3 трильйонів доларів, і більше 85% цієї вартості не знаходить відображення фінансовій звітності. Що є наслідком класифікації оренди або як фінансової (яка відображається в активі балансу), або як операційної (інформацію про яку розкривають лише в примітках до звітності). Новий стандарт дозволив вирішити дану проблему, зобов'язавши орендовані активи відображати тільки на балансі в якості активів і зобов'язань.

Відповідно до МСФЗ 16, оренда – це договір або частина договору, що передає право на використання активу протягом певного періоду часу в обмін на орендні платежі.

Необхідно зауважити, що на сьогодні оренда для деяких підприємств є основним видом діяльності, а для інших – можливість отримання додаткового доходу. В умовах динамічного розвитку орендних послуг важливим є створення єдиної системи обліку та складання фінансової звітності для всіх учасників орендних відносин з використанням єдиної моделі обліку, основною якої є МСФЗ, в яких зазначається, що вся інформація повинна буди доречною для користувачів фінансової звітності та допомагати їм при прийнятті управлінських рішень.

Отже, очікуємо офіційного оприлюднення нового стандарту на сайті Міністерства фінансів України та сподіваємося, що зміни в міжнародних підходах до бухгалтерського обліку оренди будуть використані і вітчизняними бухгалтерами.

ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ПРОГНОЗНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ В УКРАЇНІ

В сучасних умовах ефективність ведення господарської діяльності на підприємствах перш за все залежить від ефективності управлінських рішень та стратегічних цілей, що ґрунтуються на результатах оцінювання перспектив майбутнього розвитку підприємств та прогнозах їх фінансової діяльності. Під час визначення стратегічних цілей інформаційною базою виступає стратегічна фінансова звітність, яка враховує статистичні дані за минулий та сучасний період. Аналітичне оцінювання фінансової звітності надає можливість передбачити негативні фінансові події, що є важливим етапом в управлінні діяльністю підприємств. При складанні фінансових звітів існує багато проблем, без вирішення яких фінансова звітність не буде відображати дійсне фінансове становище та фінансові результати діяльності підприємств України.

Дослідженням та вирішенню проблем, пов'язаними зі складом та особливостями формування фінансової звітності, займалися наступні вчені: Белоглазова Г. Н., Кроливецька Л. П., Лукасевич І. Я., Нікіфорова О. В., Шуклов Л. В., Землякова С. М., Федорович Т. В., С.І. Лебедевич та інші.

На сьогодні не існує єдиної точки зору відповідно системи складових прогнозної фінансової звітності, що передбачає наявність всієї необхідної інформації, за допомогою якої можливе складання фінансових прогнозів розвитку підприємств. Згідно з результатами досліджень науковців, структура та склад прогнозної фінансової звітності залежить від потреб користувачів, мети управлінських рішень та практики складання фінансової звітності в країні (рис.1).

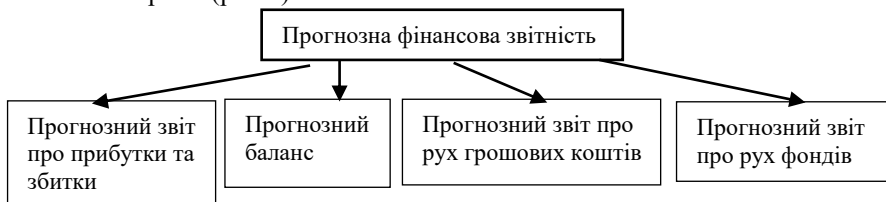

Рис. 1. Основні складові елементи прогнозної фінансової звітності підприємств.

Особливістю визначення структури прогнозної фінансової звітності є відокремлення прогнозного звіту про рух грошових коштів та бюджету грошових коштів. Відмінністю між ними є рівень деталізації статей вхідних та вихідних грошових потоків.

Після того, як вся необхідна інформація щодо прогнозування зібрана, необхідно забезпечити їх відповідність, бо використання різних методик під час прогнозування різних форм інколи призводить до отримання різних результатів [1, с.164-195].

Більшість підприємств не мають історії аудиторських перевірок фінансової звітності, тому достовірність таких фінансових даних гарантувати не можна. Підприємства не здійснюють аудит фінансової звітності, тому що обов'язковість його проведення не передбачена законодавством. В Україні лише на 183 підприємствах існує аудит фінансової звітності, бо вони мають державну форму власності та є публічними акціонерними товариствами. Брак інформації дуже значний. Наприклад, із зареєстрованих 3 350 підприємств 1 102 ідентифіковані як непрацюючі, а 415 взагалі за останні роки не надавали фінансової інформації. Тому це дуже велика проблема на сучасному етапі. І вона потребує вирішення [2].

Аналіз наукової літератури дозволяє визначити наступні проблеми формування та надання прогнозної фінансової звітності:

- суб'єктивність прогнозної фінансової звітності через неможливість спрогнозувати вплив передбачуваних чинників;
- проблема комплексного групування інформації;
- проблема відсутності облікової інформації, яка з'являється у майбутньому;
- проблема ідентифікації прибутку у майбутньому;
- відсутність повноти даних через форс-мажорні обставини.

У науковій літературі існують відповідні пропозиції вирішення зазначених проблем. Всі вони спрямовані на підвищення якості прогнозної фінансової звітності. Таким чином, вирішення проблем прогнозної фінансової звітності ґрунтується на підвищенні якості фінансової звітності. В свою чергу, підвищення якості прогнозної фінансової звітності передбачає застосування засобів та методів відповідно до підвищення якості кожної складової прогнозної фінансової звітності.

Література:

1. Корягін М.В., Куцик П.О. Проблеми та перспективи розвитку бухгалтерської звітності [Текст]: монографія / М. В. Корягін, П. О. Куцик. – Київ: Інтерсервіс, 2016.-276 с.
2. Фінансова звітність підприємств. Міністерство економічного розвитку і торгівлі України.[Електронний ресурс].Режим доступу: <http://me.gov.ua/Documents/List?lang=uk-UA&tag=FinanovaZvitnistPidprimstv&pageNumber=3>

Науковий керівник: к.е.н., доцент Федько Я.В.

СТРАХУВАННЯ ПОВІТРЯНОГО ТРАНСПОРТУ

Повітряний транспорт (ПТ) на сьогоднішній день є найдорожчим та найшвидшим видом транспорту. Основне призначення застосування повітряного транспорту є пасажирські перевезення між містами, країнами та навіть континентами. Вантажні перевезення здійснюються аналогічно, але кількість їх дуже незначна. Останнім часом нещасні випадки почастішали, які пов'язані з авіацією, неминуче тягнуть за собою не тільки людські жертви, а й багатомільйонні збитки як власників повітряних суден, так і третіх осіб. Захист майнових інтересів і відшкодування збитків, що виникають у зв'язку з експлуатацією повітряних суден, пропонує багато компаній, які здійснюють страхування всіх типів вітчизняних і зарубіжних повітряних суден, а також всі види обов'язкового страхування цивільної відповідальності експлуатантів на рівні міжнародних стандартів.

Надійний захист майнових інтересів і відшкодування збитків, що виникають у зв'язку з експлуатацією повітряних суден, пропонує багато компаній, які здійснюють страхування всіх типів вітчизняних і зарубіжних повітряних суден, а також всі види обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності експлуатантів на рівні міжнародних стандартів.

Страхування засобів повітряного транспорту передбачає договір у якому при настанні страхового випадку буде проведено відшкодування страховиком збитку застрахованому майну страхувальника при настанні страхового випадку. Ціль цієї угоди відновити фінансовий стан страхувальника після настання страхового випадку, але не покращити його, в момент укладення договору страхування в якому він знаходився. При страхуванні повітряного транспорту "від усіх ризиків" страховиком виплачується страхове відшкодування не тільки при знищенні судна, а й при його пошкодженнях, що виникли з будь-яких причин, крім деяких винятків які встановлені в страховому договорі.

Страховим ризиком є певна подія, на випадок настання якої проводиться страхування, а саме збитки від повного або часткового знищення повітряного судна під час польоту, рулювання, перебування на землі або на воді; пожежа на аеродромі, на якому повітряне судно знаходилося в момент його виникнення; зіткнення повітряного судна з наземним (надводним) перешкодою, чужорідними тілами в атмосфері; відмова двигуна (двигунів), а також виключення двигуна (двигунів), не передбачене польотною завдання (в тому числі і вимикання внаслідок появи помилкового сигналу про його відмову); зіткнення повітряного судна з птахами і так далі.

Страхова сума повинна бути встановлена в розмірі, що не перевищує його страхової вартості, тобто справжньої вартості транспорту на момент укладення договору про страхування.

Отже авіаперевезення завжди пов'язане з ризиком заподіяння шкоди майну або здоров'ю пасажирів і подальшого відшкодування збитків. Саме тому в усьому світі прийнято страхувати відповідальність авіаперевізників. Страховий поліс великої надійної страхової компанії - це гарантія того, що врегулювання претензій і вирішення спірних ситуацій візьме на себе страховик.

Науковий керівник: к.е.н., доцент Горбачова О.М.

**Остапчук В., студентка
Національний авіаційний університет**

ДОГОВІРНІ ВІДНОСИНИ ПІДПРИЄМСТВА ТА РОЗРАХУНКИ З ПОСТАЧАЛЬНИКАМИ ТА ПІДРЯДНИКАМИ

Постачальник – це юридична або фізична особа, яка здійснює поставку товарно-матеріальних цінностей (сировини, палива, матеріалів, товарів), надання послуг (газу, води, пари тощо), виконання робіт.

Договори, угоди, контракти – основні документи, які передбачають права й обов'язки сторін. Вони є підставами для зобов'язань. Якщо боржник не виконує своїх обов'язків то до нього можуть застосовуватися певні санкції шляхом подання кредитором позову до суду.

Основним джерелом даних для контролю розрахункових відносин за товарними операціями є первинні документи з обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками. Під час купівлі товарів укладається договір купівлі-продажу.

Для правильної організації бухгалтерського обліку зобов'язань важливим є визначення моменту виникнення зобов'язання, оскільки юридичні та економічні аспекти цього питання не збігаються.

У бухгалтерському обліку зобов'язання реєструється тільки тоді, коли у зв'язку з ним виникає заборгованість. Заборгованість виникає після одержання прав використання товарів і послуг. Якщо не виконується укладена угода, це може призвести до штрафних санкцій, заборгованість за якими також має відображатись у бухгалтерському обліку.

Розрахункові взаємовідносини між постачальниками та підрядниками часто відбуваються на підставі товарообмінних договорів, тобто між контрагентами відбувається товарний обмін – господарська операція, яка передбачає проведення розрахунків за товари у будь-якій формі, іншій, ніж грошова.

При здійсненні операцій по розрахунках з постачальниками та підрядниками, як правило у бухгалтерському обліку виникає дебіторська заборгованість у випадку здійснення передоплати або кредиторська за умови наступної оплати або іншого погашення зобов'язань.

Отже, у результаті розрахункових взаємовідносин між підприємствами виникають зобов'язання, тобто борги чи інші зобов'язання підприємства.

Науковий керівник: ст. викладач Турова Л.Л.

ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ АУДИТОРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ

На даному етапі Україна як держава займає не останнє місце в світовій економіці та крок за кроком набуває все більшого значення як ділового, так і політичного партнера. Незважаючи на фінансовий контроль та облікову систему в цілому, інтеграційні економічні процеси все ж таки стимулюють до гармонізації міжнародних облікових та аудиторських систем.

Згідно із Законом України «Про аудиторську діяльність» аудит - це перевірка даних бухгалтерського обліку і показників фінансової звітності суб'єкта господарювання з метою отримання незалежної думки аудитора про достовірність в усіх суттєвих аспектах та відповідність вимогам законів України, Положень (стандартів) бухгалтерського обліку або інших правил (внутрішніх положень суб'єкта господарювання) відповідно до вимог користувачів. Ось чому аудит виступає одним із механізмів за допомогою якого розвиваються економічні відносини, в тому числі міжнародні.

На сьогоднішній день незалежний професійний контроль за діяльністю суб'єктів господарювання та її результатами є пріоритетним напрямом економічної політики держави.

Звітність є єдиним та основним джерелом інформації, яка цікавить власників, акціонерів, інвесторів, постачальників, реальних кредиторів, персонал і т.д. Саме тому ряд громадських груп наймають незалежних аудиторів для підтвердження достовірності даних фінансової звітності.

Аудиторська діяльність є досить новою сферою, внаслідок чого має низку проблем ефективного функціонування серед яких можна виділити наступні:

- відсутність контролю над якістю наданих послуг на рівні держави;
- недовіра клієнтів;
- брак методологічних основ;
- відсутність чітко регламентованих і закріплених на державному рівні стандартів аудиту.

Незважаючи на ці проблеми, ринок аудиту продовжує розвиватися, і у нього, без сумніву, є хороші перспективи. В цілому, не беручи до уваги малу вірогідність створення нових великих аудиторських компаній, загальна кількість надаваних послуг стає все більшою. Збільшується і чисельність кваліфікованих аудиторів, на ринку з'являються нові учасники нижчого рівня. Обсяг ринку в грошовому вираженні буде рости насамперед за рахунок збільшення гонорарів аудиторських компаній.

Варто зазначити, що в інфраструктурі економіки України аудит став окремою складовою, яка потребує відповідного регулювання. Оптимальне поєднання економічних, професійних та державних інструментів регулювання,

з поступовим послабленням останнього, є результатом більш ефективного ведення аудиту в країні.

Оскільки Україна обрала європейський шлях розвитку, то і ринок аудиторських послуг потребує впровадження європейської системи контролю якості послуг, що дозволить національним аудиторам гідно конкурувати з міжнародними аудиторськими компаніями і більш якісно надавати професійні послуги.

Науковий керівник : к.е.н., доцент Горбачова О.М.

**Панасюк В.К., студентка
Національний авіаційний університет**

ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ В КОНТЕКСТІ НАЦІОНАЛЬНИХ ТА МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

На сучасному етапі ринкових відносин вкрай важливо отримувати якісну інформацію про фінансовий стан підприємств економічних партнерів та конкурентів. Саме цим пояснюється підвищений інтерес до бухгалтерської фінансової звітності, яка є основним джерелом інформації про фінансовий та майновий стан підприємства, а також результати його діяльності за звітний період.

На сьогоднішній день Міністерство фінансів України поступово вносить зміни до національних стандартів фінансової звітності, наближуючи їх до міжнародних. Потреба у проведенні такої політики викликана тим, що вітчизняні стандарти у повній мірі не відповідають потребам зовнішніх користувачів фінансової звітності – іноземних інвесторів, акціонерів, фінансових інститутів та ін. Міжнародні стандарти покликані забезпечити найбільш повне та детальне відображення усіх аспектів фінансової діяльності підприємства, які розкривають усю сутність діяльності суб'єктів господарювання, у повній мірі відображають доходи і витрати, дають можливість оцінити активи і зобов'язання. Окрім цього, фінансова звітність, що складена відповідно до Міжнародних стандартів, надає можливість об'єктивно оцінити фінансові ризики кожного підприємства, а також порівняти результати діяльності окремих підприємств з метою адекватної оцінки їх потенціалу, а також на основі отриманої інформації прийняти ефективні управлінські рішення.

У суб'єктів, що складають фінансову звітність за Міжнародними стандартами фінансової звітності (далі – МСФЗ), значно зростають шанси на співробітництво з іноземними партнерами та інвесторами, які в майбутньому зможуть забезпечити створення додаткових джерел фінансування та процвітання підприємства в цілому.

У зв'язку з орієнтацією України на розширення зовнішньоторговельних зв'язків, а також збільшення обсягів прямого іноземного інвестування, особливої актуальності набуває питання про адаптацію вітчизняної фінансової звітності до Міжнародних стандартів фінансової звітності. Для початку, розглянемо основні розбіжності між вітчизняними та міжнародними стандартами.

Загалом, відмінності між МСФЗ та П(С)БО не є суттєвими. Перш за все, МСФЗ не орієнтуються на дотримання законодавчих норм складання звітності, а є універсальними і здатні відобразити особливості економіки кожної країни. В свою чергу, П(С)БО вимагають чіткого дотримання норм. Наступна відмінність полягає в формах П(С)БО та МСФЗ. Міжнародні стандарти не регламентують порядок статей у бланках звітності, у той час як національні вимагають дотримання встановленого формату фінансових звітів. Певні відмінності викликані тим, що в Україні використовується План рахунків, який дещо інакше відображає активи і зобов'язання суб'єктів господарювання. Слід відмітити, що практика визначення нарахувань та розрахунку резервів за МСФЗ є набагато ширшою, а також більш широко та деталізовано відображається облік інвестицій та інших фінансових інструментів.

Проте найсуттєвішою відмінністю МСФЗ та П(С)БО є увага до деталей. Міжнародні стандарти передбачають безліч приміток, які здатні відобразити суть кожної операції. Зокрема, МСФЗ включають більш детальні вимоги до розкриття інформації про облікову політику, про невикористані кредитні кошти, про виділення сум, що відносяться до часток участі у спільній діяльності тощо. У національних стандартах такої деталізації не існує.

Звичайно, адаптація вітчизняної фінансової звітності до Міжнародних стандартів викликає певні труднощі, проте всі вони поступово зникнуть і Україна отримає ряд переваг:

- можливість порівнянності фінансових показників суб'єктів господарювання, які також використовують МСФЗ, незалежно від того, резидентами якої країни вони є і де проводять свою діяльність;
- можливість виходу на іноземні ринки, що значно підвищує шанси на співробітництво з іноземними партнерами;
- забезпечення більшої довіри з боку потенційних партнерів;
- полегшення процесу прийняття управлінських рішень інвесторами та кредиторами завдяки підвищенню інформативності фінансової звітності;
- можливість перевірки фінансової звітності світовими аудиторами;

Отже, МСФЗ – це необхідність, яка викликана прагненням до уніфікації фінансової звітності країн світу. Саме впровадження МСФЗ дозволить Україні вийти на якісно новий рівень економічних відносин з провідними фінансовими інституціями. Запровадження Міжнародних стандартів стане поштовхом до збільшення експортних можливостей нашої країни, оскільки збільшиться кількість іноземних бизнес-партнерів і інвесторів. Для успішного

впровадження Міжнародних стандартів фінансової звітності у вітчизняну економіку необхідно: внести належні зміни до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»; призначити відповідальних осіб за впровадження та адаптацію міжнародних стандартів; розробити методичні рекомендації щодо адаптації вітчизняної фінансової звітності до форм міжнародних стандартів; наблизити національні стандарти бухгалтерського обліку до міжнародних; спланувати заходи з підготовки та перепідготовки спеціалістів з МСФЗ у системі вищої освіти; створити контролюючий орган, який перевіряв би дотримання принципів та вимог МСФЗ.

Науковий керівник: к.е.н., доцент Костюнік О.В.

Пілецька С.Т., к.е.н., професор

Пімжина М.С., студентка

Національний авіаційний університет

ФІНАНSOBA ЗВІТНІСТЬ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

На сучасному етапі розвитку ринкових відносин в Україні спостерігаються значні зміни у економічному середовищі. Найбільш значущими особливостями функціонування підприємств в ринкових умовах стає: реальна самостійність підприємств в прийнятті управлінських рішень, постійно зростаючий ступінь невизначеності ринкового середовища та поява нових чинників ризику підприємництва. Відповідно до цих змін значно підвищилась роль фінансової звітності як інформаційного забезпечення в управлінні підприємством. Фінансова звітність є основним джерелом інформації про майновий та фінансовий стан підприємства, а також результати виробничо-господарської діяльності за звітний період. Відповідно до підвищення ролі фінансової звітності в управлінні підприємством значно змінюються і вимоги до неї. Підвищуються вимоги до якості звітної інформації, що визначаються реальністю, змістовністю та оперативністю даних.

В економічній літературі звітність як економічна категорія трактується у двох аспектах. З одного боку, вона є економічною інформацією про фінансовий стан, виробничу і фінансово-господарську діяльність підприємства. З іншого боку, звітність як елемент бухгалтерського обліку — це метод узагальнення і подання інформації про результати діяльності підприємства. Слід зауважити, що звітність повинна включати не тільки систему економічних показників, але і сукупність способів і прийомів узагальнення даних обліку і фінансового стану підприємства. Також фінансова звітність є засобом стимулювання управління підприємством.

Отже, фінансова звітність завжди посідала особливе місце у управлінні підприємством. Вона є основним джерелом інформації про стан виробничо-фінансової діяльності на основі яких приймають управлінські рішення як внутрішні, так і зовнішні користувачі інформації. На підвищення ролі фінансової звітності вплинули зміни у економічному середовищі, а також розширення кола суб'єктів управління підприємством. Сьогодні фінансова звітність є елементом інфраструктури ринкової економіки, реальним засобом комунікації, з допомогою якого її користувачі можуть формувати стратегію і тактику управління підприємства. Саме на підставі даних фінансової звітності можна оцінити майновий стан, результати діяльності та економічний потенціал суб'єкта господарювання, прогнозувати майбутні грошові потоки та визначати вектори його розвитку, приймати ефективні управлінські рішення.

Фінансова звітність розглядається як інструмент для об'єктивної та достовірної оцінки фінансово-майнового стану, результатів діяльності та руху грошових коштів підприємства. Удосконалення принципів складання, змісту форм фінансової звітності, можливість додаткового розкриття інформації забезпечить підвищення її інформативності та значення. Значення фінансової звітності не можливо переоцінити, адже це певний підсумок проведеної роботи, результатом якої є або прибуток, або ж невідповідність очікуванням. Для довгострокового функціонування підприємства і отримання доходу, важливою є також перевірка фінансової звітності, за результатами якої можна не лише робити певні висновки по фінансових аспектах, а й перевіряти кваліфікаційний рівень працівників, їхню сумлінність і чесність.

**Пономаренко Д.О., студентка
Національний авіаційний університет**

ОЦІНКА Й ОБЛІК ІННОВАЦІЙ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО ХАРАКТЕРУ

Поняття «інновації інтелектуального характеру» є досить новим для нашої країни. Як об'єкт обліку інновації інтелектуального характеру слід розглядати насамперед різь радикальні інновації. Це поняття було розглянуто в концепції «довгих інноваційних хвиль» М. Кондратьєва, що набула подальшого розвитку у працях Й. Шумпетера та К. Фрімена. За цією теорією проходження чотирьох довгих циклів відбувається через етапи зародження, освоєння та поширення радикальних інновацій у господарській практиці підприємств. Поява таких інновацій змінює технологію виробництва, сприяє виникненню й розвитку нових галузей, залученню нових ресурсів, формуванню нової інфраструктури, що прискорює суспільний розвиток.

Регулювання методології бухгалтерського обліку в Україні здійснюється державою. Зараз інновації інтелектуального характеру не мають свого

відображення як окремо визначеного рахунка, а обліковується в структурі нематеріальних активів, облік яких регламентується діючим Планом рахунків бухгалтерського обліку та Інструкцією про його застосування. Наведена методика є рекомендованою, а, отже, не деталізованою. В більшості випадків вона не враховує специфіку об'єктів обліку.

Нововведення пов'язане з застосуванням чи використанням нової концепції або ідеї. Визнання її корисності кінцевим споживачем викликає зміну соціально-економічного середовища. Користь є відмінністю нововведення від відкриття і винаходу. Відкриття і винахід не мають соціальної або економічної цінності, якщо вони не стають основою нововведення на ринку.

При первісному визнанні нематеріальні активи враховуються за фактичною собівартістю. У ході наступної оцінки нематеріальних активів підприємство може використати основний або альтернативний методи оцінки. При цьому обраний спосіб повинен використовуватись для всіх об'єктів, що ставляться до певної групи інновацій нематеріального характеру. При чому склад видатків, які можуть бути віднесені на собівартість нематеріального активу при його первісній оцінці, залежить від способу придбання нематеріальних активів.

Процес створення нематеріальних активів у відповідності із МСБО 38 «Нематеріальні активи» ділиться на дві стадії – дослідження й розробки, де під дослідженнями розуміються планові роботи, спрямовані на отримання нових науково-технічних знань, з вибору сфери застосування отриманих результатів, а також пошук альтернативних матеріалів, продуктів, послуг і т.д. Розробки – застосування результатів досліджень у виробництві.

Витрати, зроблені на стадії досліджень, не капіталізуються, а визнаються як витрати періоду, у якому вони були здійснені. Витрати, що виникають на етапі розробок частіше пов'язані із проектуванням, конструюванням і випробовуванням дослідних зразків продукції, а також експериментальних зразків, які через масштаби не підходять для комерційного використання.

Згідно з П(С)БО 8, інновації, отримані в результаті розробки, слід відображати в балансі за умов, якщо підприємство має намір, технічну можливість та ресурси для доведення інноваційного продукту до стану, у якому він придатний для реалізації чи використання, та є можливість отримання економічних вигод від її збуту чи використання.

Тобто, П(С)БО 8 «Нематеріальні активи» стосується розробки і дослідження інновацій нематеріального характеру. Якщо ж підприємство вирішило вдосконалити або створити нові матеріальні активи – матеріальні запаси, обладнання тощо, тоді оцінка нових продуктів повинна базуватись або на вимоги П(С)БО 9 «Запаси» та П(С)БО 7 «Основні засоби».

Отже, оцінку інновацій в бухгалтерському обліку можна проводити у двох напрямках: враховуючи їх матеріальну чи нематеріальну форму.

Науковий керівник: д.е.н., професор Касьянова Н.В.

ПЕРЕОЦІНКА ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ, ЯК ЕЛЕМЕНТ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ ПІДПРИЄМСТВА

Облікова політика – сукупність принципів, методів і процедур, що використовується підприємством для складання та подання фінансової звітності. Відповідно до Наказу про «Методичні рекомендації щодо облікової політики підприємства» затверджений Міністерством фінансів України №635 від 27.06.2013 року існує значна кількість елементів облікової політики, серед них не останнє місце займає переоцінка основних засобів.

З необхідністю переоцінки основних засобів доводиться мати справу більшості бухгалтерів. Причини ж для переоцінки знайдуться завжди: аби вигідно продати бізнес чи отримати кредит – якщо говоримо про дооцінку, чи аби без ПДВ-наслідків продати об'єкт нижче балансової вартості або оптимізувати податок на прибуток (для тих, хто не досяг 20-мільйонної межі) – якщо говорити про уцінку. Звичайно, це не новий, але досить кропіткий процес.

Насамперед варто зазначити, що переоцінка основних засобів – справа цілком добровільна.

Правила переоцінки ОЗ у бухгалтерському обліку прописано у П(С)БО 7 «Основні засоби».

Так, згідно з п. 16 П(С)БО 7, підприємство може переоцінювати об'єкт основних засобів, якщо залишкова вартість цього об'єкта має відхилення на 10% від його справедливої вартості на дату балансу.

Для проведення переоцінки потрібно знайти індекс переоцінки (I_n), який знаходиться наступним чином: справедлива вартість об'єкта після переоцінки ділиться на залишкову вартість об'єкта до переоцінки.

Переоцінка може бути:

- дооцінкою, якщо $I_n > 1$;
- уцінкою, якщо $I_n < 1$.

Постає питання чи потрібно взагалі робити переоцінку.

У бухгалтерському обліку відображення переоцінки залежить від того, що саме проводилося: дооцінка чи уцінка, а також від результату попередніх переоцінок (дооцінка чи уцінка). Так, сума дооцінки залишкової вартості об'єкта основних засобів включається до складу капіталу в дооцінках і відображається в іншому сукупному доході, а сума уцінки – до складу витрат (п. 19 П(С)БО 7).

Потрібно, щоб на підприємстві не виникало різниць між справедливою та залишковою вартістю основних засобів, бо це призводить до спотворення показників фінансової звітності та додаткових витрат підприємства.

ПРОБЛЕМИ ФІНАНСОВОГО АНАЛІЗУ ПІДПРИЄМСТВА

Фінансовий аналіз - це вивчення основних показників фінансового стану та фінансових показників організації з метою залучення зацікавлених осіб до управління, інвестування та інших рішень. Фінансовий аналіз є частиною більш широких термінів: аналіз фінансово-господарської діяльності підприємства та економічний аналіз.

Основою фінансового аналізу є розрахунок спеціальних показників, часто у вигляді коефіцієнтів, що характеризують той чи інший аспект фінансово-господарської діяльності організації. Серед найбільш популярних фінансових показників є:

- 1) коефіцієнт автономії, коефіцієнт фінансової залежності
- 2) коефіцієнт поточної ліквідності
- 3) швидка ліквідність
- 4) рентабельність власного капіталу
- 5) рентабельність продажів, рентабельність за чистим прибутком

Зазвичай використовуються наступні методи фінансового аналізу: вертикальний аналіз, горизонтальний аналіз, прогнозний аналіз на основі тенденцій, факторіальних та інших методів аналізу.

Важливо зазначити, що фінансовий аналіз - це не просто розрахунок різних показників і коефіцієнтів, порівняння їх значень в статистичній та динамічній. Результат якісного аналізу повинен бути обґрунтованим, підтвердженим висновком розрахунків про фінансовий стан організації, який стане основою для прийняття рішень керівництвом, інвесторами та іншими зацікавленими сторонами.

Аналіз фінансового стану підприємства є відносно новим напрямом в Україні, цей напрямок економічної науки лише починає розвиватися. Основною причиною такого стрімкого розвитку фінансового аналізу в Україні є велика кількість проблем, які необхідно розглянути та вирішити у фінансовій сфері.

Розглянемо деякі з них.

1. Ідентифікаційна проблема. Аналізуючи фінансовий стан підприємства, використовується група активів і зобов'язань балансу, а також інші статті у звітній формі. Проблема виникає з конкретної форми офіційної фінансової звітності як основного джерела інформації для аналізу.

2. Проблема групування ліній балансу. З часом відбуваються реформи, що впливають на фінансові звіти, що спричиняє ряд змін, які ведуть до вилучення ряду статей та скорочення стенограми. Отже, у

процесі змін у фінансовій звітності такі предмети зникли: дебіторська заборгованість, векселі та ін.

3. Проблеми часового інтервалу фінансового аналізу. Конкретні коефіцієнти та показники, що розраховуються для цілей аналізу підприємства, відповідно до звітних форм, розраховуються один раз на рік. Аналітик повинен почувати себе корисним з фіксованих форм звітності. Доцільно проводити такі розрахунки один раз на місяць або навіть на тиждень.

4. Проблема бухгалтерського обліку. Є фактори, які ускладнюють аналіз підприємства та аналіз розвитку ринку. Такі фактори включають: схеми оптимізації податків. На практиці неможливо провести надійний аналіз, оскільки неможливо визначити, де є реальні цифри.

5. Проблема повноти інформації. Інформація, яка зазначена у фінансовій звітності, може бути неповною. Так, наприклад, підприємство, яке виробляє багато різних продуктів, не зможе проаналізувати продажі певного виду продукту, оскільки в звіті про прибутки та збитки відображається лише загальна сума продажів.

6. Проблема обліку сфер бізнесу. Аналізуючи фінансовий стан підприємства, практично не враховується обсяг діяльності підприємства. Очевидно, підприємства, що працюють у різних галузях, мають незрівнянну структуру балансу, що означає, що у фінансовому аналізі необхідно використовувати додаткові процедури та розрахунки.

Список перерахованих проблем, звичайно, неповний. Кожен, у процесі аналізу фінансового стану підприємства, може додати ще декілька проблем. Можливо, вирішення виявлених проблем покращить аналіз фінансового стану підприємства.

Література:

1. Директива 2006/43/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 17 травня 2006 року про обов'язковий аудит річної звітності та консолідованої звітності, що вносить зміни до Директив Ради 78/660/ЄС та 83/349/ЄС і припиняє дію Директиви Ради 84/253/ЄС [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=994_844.

2. Чміль Г. Л. Факторний аналіз оборотності капіталу підприємства [Електронний ресурс] / Г. Л. Чміль, О. О. Горошанська // Бізнес Інформ. – 2014. – № 6. – С. 140–144. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/jpdf/binf_2014_6_24.pdf.

Науковий керівник: к.е.н., професор Касьянова Н.В.

ЗАСТОСУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В УПРАВЛІННІ ДЕБІТОРСЬКОЮ ЗАБОРГОВАНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА

В сучасних умовах розвитку ринкових відносин в Україні зростає роль та значення ефективних та раціональних систем управління діяльністю підприємницьких структур. За цих обставин постає завдання формування необхідної бази ресурсів для управління виробничими процесами, вирішальну роль в утворенні якої відіграє управлінський облік, який забезпечує всіх рівнів користувачів необхідною інформацією. Однією з найсуттєвіших проблем виступає криза платежів в системі розрахункових відносин підприємств.

Серед основних завдань щодо ведення обліку дебіторської заборгованості

(реальна оцінка її розміру та класифікація, створення та використання резервів сумнівних боргів, рефінансування заборгованості дебіторів співвідношення кредиторської та дебіторської заборгованості,) виділяють задачу внутрішньогосподарського контролю дебіторської заборгованості. Внутрішньогосподарський контроль дебіторської заборгованості залежить від виконання поставлених завдань оперативного регулювання та управлінського обліку, що визначає стан розрахунків дебіторів як один з чинників впливу на фінансовий стан підприємства.

Основними цілями внутрішньогосподарського контролю дебіторської заборгованості виступають оцінка фінансового стану потенційних дебіторів та визначення показників, що характеризують їх діяльність на ринку, розрахунок оптимальної величини їх заборгованості в розрізі та в цілому кожного дебітора, пошук найефективніших форм повернення боргу. Одним із найважливіших показників і передумов успішного ведення бізнесу є використання сучасних автоматизованих систем облікової інформації. Їх застосування надає нові можливості для оптимізації й розвитку бізнес-процесів підвищувати якість управління бізнесом.

Проведення обліку дебіторської заборгованості в умовах автоматизованих облікових систем залежить від ступеня доступності облікових даних, рівня автоматизації бухгалтерського обліку, складності обробки інформації, наявності методик здійснення автоматизованого обліку. Різноманітність програмних продуктів щодо автоматизації обліку дебіторської заборгованості на підприємстві («1С: Підприємство», «BEST» та інші) відповідають основним вимогам, які до них ставлять користувачі, тобто своєчасне і повне задоволення інформаційних потреб, виконання аудиторських та контрольних завдань

з метою одержання необхідної інформації про наявні відхилення, одержання комп'ютерних управлінських рішень та здійснення аналізу. Автоматизація обліку дебіторської заборгованості забезпечує обробку та збір інформації для оптимізації управління дебіторською заборгованістю. При цьому до первинних даних ставляться нові вимоги.

Різноманітність форм подання інформації, що надходить до бухгалтерії, дозволяє вести зведений облік безпосередньо на підставі первинних документів без попереднього їх узагальнення та накопичення. Введення в практику автоматизованих інтегрованих систем обліку, розподілених систем обробки і контролю та аудиту даних дає можливість комплексно вирішувати завдання не лише з обліку, але й з аудиту, контролю та аналізу. За допомогою таких систем можна здійснювати оцінку фактичного стану підприємства, а також моделювати та прогнозувати управлінські рішення.

Системи ведення обліку дебіторської заборгованості залежать від організаційної структури обліково-фінансових підрозділів підприємства та розподілу повноважень, тобто системи функціональних обов'язків в них. Це може бути головний бухгалтер або його заступник на невеликих підприємствах, також інший працівник облікової служби, який безпосередньо відповідає за дану ділянку обліку. Схема послідовності проходження інформаційних потоків щодо ведення обліку дебіторської заборгованості, що забезпечує ефективне проведення подальшого аналізу передбачає процес ведення обліку, та аналізу заборгованості дебіторів. Первинні документи, що фіксують процес реалізації продукції, послуг, робіт передаються в бухгалтерію, де заносяться у відповідну базу даних. Далі фінансист-аналітик за допомогою різних програмних продуктів (комплексу програмного забезпечення або Powerpoint, Publisher, Excel) здійснює аналіз дебіторської заборгованості. Завершальний етап передбачає прийняття управлінських рішень на основі здійснення контролю за виконанням даних рішень та отриманого аналізу.

Таким чином, облік дебіторської заборгованості зможе вчасно адаптуватися до змін в законодавстві і буде здійснюватися оперативно або ж до внутрішніх змін у діяльності підприємства. Інформаційне насичення системи розрахунків з дебіторами дає можливість більш детального аналізу інформації та оптимізації облікової роботи даної ділянки. Велике значення автоматизованих систем має аналітична обробка, яка надає в результаті проведення аналізу отриманих аналітичних даних та забезпечує прийняття відповідних управлінських рішень.

Науковий керівник: викладач А.О. Сиротенко

ЛІЗИНГ ЯК ЕФЕКТИВНИЙ ІНСТРУМЕНТ РОЗВИТКУ АВІАЦІЙНОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ

Авіаційна галузь є однією з найбільших галузей в українській економіці. Вона займає важливе місце в житті суспільства, так як пов'язана з багатьма сферами життя: перевезення пасажирів, пошти, вантажів та багажу, виконання сільськогосподарських робіт, будівництво. Згідно Повітряного кодексу України, авіаційна діяльність – це діяльність фізичних та юридичних осіб у галузі авіації або організація повітряного руху України. Варто відмітити, що стан авіаційної галузі в Україні, незважаючи на наявність ряду проблем, повільними темпами все ж таки покращується.

Центр транспортних стратегій проаналізував стан флоту українських авіакомпаній, користуючись даними Державного реєстру цивільних повітряних суден (ПС). Упродовж звітнього року на ринку пасажирських та вантажних авіаперевезень працювало 29 вітчизняних авіакомпаній. За статистичними даними за досліджуваний період спостерігається зростання їх кількості у 2010-2012 роках, незначне скорочення у 2013 році та стрімке скорочення у 2014-2015 роках, що пов'язано із політичною та економічною ситуацією в країні. У 2016 році українськими авіакомпаніями виконано 79500 комерційних рейсів, що на 13200 рейсів більше, ніж у попередньому році.

За даними 2016 року найбільшими авіакомпаніями на нашому ринку є Міжнародні авіалінії України (МАУ), авіакомпанії «Буковина», «Українські вертольоти», «Урга» та «Дніпроавіа». Важливою умовою ефективного функціонування авіаперевізних підприємств України є оновлення парку повітряних суден. Займати конкурентне місце на ринку можливо лише використовуючи сучасні моделі та типи літаків. Всього комерційні українські авіакомпанії експлуатують 115 пасажирських літаків. Більшість з них (102 або 89%), взяті в лізинг за кордоном. Зокрема, найбільше пасажирських літаків взято в лізинг в США - 23 одиниці (з них експлуатантом 20 одиниць є авіакомпанія МАУ), на Кіпрі - 21 одиниця, в Ірландії - 11 одиниць, в ОАЕ - 8 одиниць, в Сінгапурі і Португалії - по 7 одиниць.

Згідно з даними Державного реєстру цивільних повітряних суден за 2017 рік, тільки п'ять авіакомпаній володіють власними повітряними судами. Флот ДАП "Україна" цілком складається з власних літаків (Airbus, Ан, Мі), «Мотор Січ» (Ан, Мі, Як), "Урги" (Cessna, АН, SAAB) і «МАУ» (Boeing, Embraer) - частково. Варто зазначити, що з 20 повітряних суден «Мотор Січ» 18 є власними, тільки 1 є не орендованим із 39 у суден у загальному у авіакомпанії МАУ. Половина повітряного флоту «Урги» є орендованим, половина – власним.

Варто зазначити, що тільки у чотирьох перевізників більше 10 повітряних суден: МАУ - 39, «Мотор Січ» - 20, "Урга" - 14, "Роза вітрів" - 15 і "Хорс" - 8.

Згідно Реєстру цивільних повітряних суден України на 02.12.2017, середній вік повітряних суден становить близько 25 років.

Наймолодший парк у ДАП «Україна» — трохи більше 12 років, приблизно такий же вік у літаків МАУ. У цей ж час українські авіакомпанії експлуатують 26 одиниці Boeing 737-800 (24 штуки у МАУ і 2 — AzurAirUkraine), 5 Embraer 190 (всі МАУ), 3 Airbus 320 (2 — AtlasGlobalUkraine і 1 в Роза Вітрів) і 3 Airbus 321 (всі в Роза Вітрів) з двигунами нового покоління. Зараз лише два комерційних перевізники експлуатують пасажирські повітряні судна Антонова. У Мотор Січ — 5 (з них тільки один вироблений в роки незалежності - Ан-140). В Урги — 6 літаків, Урга постійно розширює свій парк і на сьогодні в розпорядженні компанії знаходиться 18 повітряних суден, з яких: 11 пасажирських SAAB-340B; • 4 вантажно-пасажирських Ан-26-100; 1 вантажний Ан-26; 1 навчальний Cessna-172R.

Отже, для розширення можливостей оновлювати матеріально-технічну льотну базу, авіапідприємствам України варто брати літаки на умовах лізингу.

Авіаційний лізинг — це вид цивільно-правових відносин, предметом яких є повітряні судна, а також допоміжне обладнання (використовується для придбання та експлуатації повітряних суден). Кожен учасник лізингу має свій інтерес. Для лізингодавця лізинг повітряного судна — це вигідний спосіб вкладення капіталу і засіб ефективного розміщення вільних грошових активів. Основна вигода полягає в тому, що лізингодавці інвестуються в майно, тобто зменшується ризик неповернення коштів. В свою чергу лізингокористувача приваблює можливість передачі зобов'язань за здійснення технічного обслуговування об'єкта на лізингодавця. Отже, зникає потреба пошуку спеціальних працівників для ремонту та модернізації повітряного судна, тобто таким чином лізингокористувач скорочує витрати на обслуговування об'єкта, взятого в лізинг.

Література:

1. Повітряний кодекс України (2011, зі змінами та доповненнями). Електронний ресурс : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3393-17/ed20170412>
2. Офіційний сайт Державної авіаційної служби, Підсумки діяльності авіаційної галузі України за 2016 рік. Електронний ресурс : <http://www.avia.gov.ua/documents/diyalnist/p%D1%96dsumki%20d%D1%96jaln%20%D1%96/25838.html>
3. Інтернет - портал smida.gov.ua Електронний ресурс : <http://smida.gov.ua/db/emitent/year/xml/showform/98863/165/templ>

Науковий керівник: асистент В.М. Ковтуненко

ВВЕДЕННЯ ПОДАТКУ НА ВИВЕДЕНИЙ КАПІТАЛ ЯК ПЕРЕДУМОВА ЗМІН В ЕКОНОМІЦІ УКРАЇНИ

В Україні останнім часом дуже часто говорять про введення податку на виведений капітал, який повинен прийти на зміну податку на прибуток. У чому ж відмінність між ними? Подібна модель діє в Естонії з 2000 року.

Провідна концепція податку на виведений капітал: прибуток, який отримало підприємство, не обкладається податком до тих пір, поки він не виплачується власникам у якості дивідендів та тотожних до них платежів. Таким чином, створюється мотивація для ділової та інвестиційної діяльності, адже коли гроші знаходяться в обороті, вони гарантують додану вартість, створюють робочі місця. У підприємств при такій схемі немає потреби притемнюють фінансовий результат для ухилення від податків. А це знову-таки робить підприємство більш привабливим для інвесторів і податкові зобов'язання буде легко ревізувати. Що стосується поточної ситуації в Україні, зі сплати податку на прибуток, в країні з 264 тис. платників лише 1 тис. платників сплачує 85% податку. При введенні податку на виведений капітал замість звичайних 18% (які стягуються з прибутку, але не весь приріст суми капіталу буде фактично прибутком, частина грошей піде у виробництво), власник платить тільки 15%. Крім цих відсотків немає нічого, ні податку на доходи фізичних осіб (на 2017 рік це 5% після сплати 18% податку на прибуток), ні податку на доходи нерезидентів (репатріація). Таким чином, ця модель стимулює заробляти гроші в Україні, стимулює інвестувати в українські підприємства.

У податок на виведений капітал бухгалтерський облік не є базою для розрахунку податку. Елементи фінансової звітності матимуть значення тільки для цілей трансфертного ціноутворення. Податок на виведений капітал не оперує такими поняттями як дохід, витрата або прибуток. При даній моделі бухгалтерський облік починає виконувати властиву собі функцію і від цього стає набагато важливіше в житті бізнесу.

Проблема тільки виникає в тому, що перші два роки буде діра в і без цього не дуже оптимістичному бюджеті на 2018 рік. Зараз податок на прибуток дає 2-3% ВВП. Податок на виведений капітал створює перші два роки бюджетну діру, а після дає зростання на 7%. Чи варто потерпіти два роки і дати старт економіці або нас влаштовує 2-3%? Це питання державної стратегії і цілей, до яких рухається країна.

Науковий керівник: асистент В.М. Ковтуненко

ПРОБЛЕМИ ЗДІЙСНЕННЯ РОЗРАХУНКОВИХ ОПЕРАЦІЙ ФІЗИЧНИМИ ОСОБАМИ В УКРАЇНІ

Бурхливий розвиток сфери торгівлі та послуг, активне використання Інтернет – технологій на тлі реформ систем бухгалтерського та податкового обліку надають питанню здійснення розрахункових операцій фізичними особами особливої актуальності. Вивчаючи динаміку активності суб'єктів підприємницької діяльності в Україні варто зазначити, що їх кількість постійно зменшується при тому, що позиція держави в міжнародних рейтингах за показниками кількості податків та часом на їх розрахунок та сплати постійно зростає. Так, за даними звітів Doing Business – 2017 [1] та Paying Taxes – 2017 [2] українці в середньому витрачають на розрахунок та сплату податків 355,5 годин на рік, що більш ніж вдвічі перевищує середній час країн організації економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР) [3]. Зазначені тенденції вказують на цілу низку проблем. Що потребують негайного вирішення.

Так при здійсненні розрахункових операцій фізичними особами варто виділити питанням: істотного обмеження переліку осіб, що можуть не користуватись реєстраторами розрахункових операцій (РРО), суворої регламентації процедур роботи з РРО, що стосується їх державної реєстрації та перевірки, складнощам ремонту зареєстрованих та використанню резервних і орендованих РРО, обмеженню можливості застосування Книг обліку розрахункових операцій (КОРО). Окремим питанням виступає проблема виправлення помилкових розрахункових операцій та складність обліку у продавця при розрахунку картками «БОНУС плюс». Проблеми виникають також при продажу товарів, робіт, послуг через Інтернет. Так, наприклад, при застосування платіжних систем LiqPay, Portmone тощо (у тому числі і з ПТКС) та відправки товару поштою, значно ускладнено процес його отримання й перевірки кінцевим споживачем.

Література:

1. Doing Business 2017 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.doingbusiness.org/~media/WBG/DoingBusiness/Documents/Annual-Reports/English/DB17-Report.pdf>
2. Paying Taxes 2017 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://pwc.com/gx/en/paying-taxes/pdf/pwcpaying-taxes-2017.pdf>
3. Шаламова Н.С., Кузьменко Г.І. Розвиток підприємництва в Україні та вплив системи оподаткування на позицію України в міжнародних рейтингах / Н.С. Шаламова, Г.І.Кузьменко // Стратегія розвитку України: наук. журн. – К.: НАУ, 2017. – №1. – С. 145 – 151.

ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО МАКСИМАЛЬНОЇ МОТИВАЦІЇ ПРАЦІВНИКІВ ЗАРОБІТНОЮ ПЛАТОЮ

В сучасному світі всі люди хочуть отримувати кращі товари, роботи і послуги, навіть якщо їхній дохід значно менший від вартості покупки. Тому перед підприємствами і підприємцями постає завдання: задовольнити потреби споживачів максимально якісним продуктом. Для досягнення цього завдання потрібно максимально вмотивувати працівників підприємства до роботи, а саме платити гідну заробітну плату.

Виходячи із вище сказаного постає питання: який розмір заробітної плати повинен бути у певного працівника?

Відповідь на це питання варіюється за такими критеріями:

- форма власності: приватна; державна, комунальна; змішана;
- метод ціноутворення: норма рентабельності; еластичний, що формується попитом і пропозицією на ринку.

Для підприємств державної та комунальної форми власності, які використовують норму рентабельності як метод ціноутворення, доречно поділити працівників на групи:

- 1) Топ-менеджери – це працівники, які займають ключові посади на підприємстві та мають великий досвід роботи і широку спеціалізацію, тобто знають як працює 15 % (як мінімум) від всього виробничого процесу;
- 2) працівники-професіонали – група працівників, які мають вузьку спеціалізацію, але мають велике значення для підприємства;
- 3) мало кваліфіковані працівники.

Виходячи з вище сказаного необхідно по-різному мотивувати працівників з матеріального аспекту. Топ-менеджерам необхідно віддавати 50 % податку на прибуток, але оскільки вони наймані працівники, то після оподаткування їхнього доходу – дохід зменшиться. А інших 50 % податку на прибуток надійдуть до місцевих або державного бюджетів. Таким чином, держава буде у виграві від збільшення продуктивності праці у 3-5 разів. А отже, і прибуток збільшиться у 3-5 разів.

Другій групі потрібно платити як в провідних країнах світу, щоб висококваліфіковані спеціалісти не виїжджали за кордон.

Третій групі необхідно збільшувати виплату грошових коштів згідно з темпом інфляції, але виходячи з річних результатів діяльності підприємства.

Отже, виходячи з вищесказаного можна зробити висновок, що можливо підвищити результати діяльності підприємства покращивши мотивацію всіх працівників.

Науковий керівник: к.е.н., доцент Попович О. В.

АДАПТАЦИЯ МЕЖДУНАРОДНЫХ СТАНДАРТОВ АУДИТА В РЕСПУБЛИКЕ БЕЛАРУСЬ

В мировой практике принято, что требования к организации и технологии проведения аудита, оказанию аудиторских услуг закрепляются в стандартах аудиторской деятельности. Усиление как общемировых, так и региональных интеграционных процессов сопровождаются, с одной стороны, сближением в сторону слияния стандартов бухгалтерского учета и аудита, а с другой - желанием каждой страны защитить национальные интересы, в том числе с помощью усиления конкурентоспособности своих предприятий на мировом рынке. В связи с этим особую актуальность приобретает сопоставление белорусских и международных стандартов аудита и внедрение лучших мировых практик в отечественную аудиторскую деятельность [1].

Международные стандарты аудита (МСА) (англ. International Standards on Auditing (ISA)) — международные профессиональные стандарты для осуществления аудиторской деятельности. Они издаются Международной федерацией бухгалтеров через Комитет по международным стандартам аудита.

Международная федерация бухгалтеров (МФБ) (англ. International Federation of Accountants (IFAC)) — это глобальная профессиональная бухгалтерско-аудиторская организация, которая включает более 170 национальных бухгалтерско-аудиторских объединений и профессиональных организаций из 130 стран мира.

В последние годы в Республике Беларусь работа по переходу на Международные стандарты финансовой отчетности (МСФО) значительно активизировалась в связи с принятием Директивы Президента Республики Беларусь от 31.12.2010 № 4 «О развитии предпринимательской инициативы и стимулировании деловой активности в Республике Беларусь», а также Стратегии экономического развития Содружества Независимых Государств на период до 2020 года и Стратегии сотрудничества государств-участников СНГ в построении и развитии информационного общества на период до 2025 года.

С 1 января 2017 г. в Республике Беларусь в качестве технических нормативных правовых актов введены в действие 42 международных стандарта и 26 Разъяснений к ним на основании:

- постановления Совета Министров Республики Беларусь, Национального банка Республики Беларусь от 19.08.2016 № 657/20 «О введении в действие на территории Республики Беларусь Международных стандартов финансовой отчетности и их Разъяснений, принимаемых Фондом Международных стандартов финансовой отчетности»;

- постановления Совета Министров Республики Беларусь, Национального банка Республики Беларусь от 30.12.2016 № 1119/35 «О введении в действие на территории Республики Беларусь Международных стандартов финансовой

отчетности и их Разъяснений, принимаемых Фондом Международных стандартов финансовой отчетности» [2].

При этом, МСФО в Республике Беларусь не заменяют национальную систему бухгалтерского учета, а используются параллельно с ней. По Закону Республики Беларусь от 12.07.2013 № 57-З «О бухгалтерском учете и отчетности» (с изменениями и дополнениями) с 2016 года составлять отчетность по МСФО обязаны общественно значимые организации:

- открытые акционерные общества, которые являются учредителями унитарных предприятий и (или) основными хозяйственными обществами по отношению к дочерним хозяйственным обществам;
- банковские и небанковские кредитно-финансовые организации;
- страховые организации.

Важно отметить, что в соответствии с Законом Республики Беларусь от 12.07.2013 № 56-З «Об аудиторской деятельности» (с изменениями и дополнениями) годовая отчетность общественно значимых организаций, составленная в соответствии с МСФО, подлежит обязательному аудиту. После чего должна быть представлена в Минфин (банками — в Нацбанк) не позднее 30 июня года, следующего за отчетным. Также она должна быть размещена на сайте компании не позднее 31 июля года, следующего за отчетным [3].

Важнейшим принципом Международных стандартов финансовой отчетности является превалирования сущности над формой, а именно: в отчетах все операции отражаются в соответствии с их экономическим и финансовым содержанием. Основное отличие и преимущество МСФО перед национальными стандартами содержится уже в слове «международные». Эти нормы общеприняты, а стандарты унифицированы и дают возможность бизнесу из любой страны быть «понятным» без дополнительных пояснений. Следование этой тенденции в Республике Беларусь позволит сделать процесс аудита «прозрачным» для международных организаций, и прежде всего, для инвесторов, как для иностранных, так и для белорусских.

Литература:

1. Перспективы применения Международных стандартов аудита в Беларуси [Электронный ресурс]. — Режим доступа: <https://home.kpmg.com/by/ru/home/insights/2013/12/ifrs-application-in-belarus.html>. – Дата доступа: 01.12.2017.
2. Применение международных стандартов аудита в Республике Беларусь: проблемы и пути решения / В.Лемеш // Производственно-практический журнал «МСФО». – 2017. – №1(37). – С.54-64.
3. Закон Республики Беларусь о бухгалтерском учете и отчетности от 12 июля 2013 г. № 57-З //Нац. реестр правовых актов РБ. – 2013. - № 2/2055.

Научный руководитель: м.э.н., ст. преподаватель Комина Н.В.

ПЕРСПЕКТИВИ І ПРОБЛЕМИ ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В АВТОМАТИЗАЦІЇ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

На сьогоднішній день керівникам організацій часто доводиться приймати рішення в умовах невизначеності і ризику, що змушує їх постійно тримати під контролем різні аспекти фінансово - господарської діяльності. Грамотно оброблена і систематизована інформація є в певній мірі гарантією ефективного управління виробництвом. Навпаки, відсутність достовірних даних може привести до невірної управлінської рішення і, як наслідок, до серйозних збитків.

Розробка і створення інформаційної системи бухгалтерського обліку та звітності є першочерговим завданням автоматизації управління будь-якого підприємства. Характеристики об'єкта управління, особливості форми організації бухгалтерського обліку і звітності та облікової політики, масштаб підприємства та інші чинники мають вирішальний вплив на розробку ІС, з одного боку, і вибір та підтримку інформаційних технологій бухгалтерського обліку та звітності, з іншого.

Аналіз основних переваг, які несе автоматизація бухгалтерського обліку і звітності, дозволив об'єднати їх в чотири основні групи:

1. Підвищення якості інформації. Досягнення в області інформаційних технологій в значній мірі дозволяють знизити вплив «людського фактора», зменшити кількість арифметичних помилок в обліку і звітності, і, завдяки створенню єдиної інформаційної бази, підвищити якість виконання розрахунків.

2. Економія часу і трудовитрат. Використання інформаційних технологій дозволяє скоротити час і сили на обробку облікових операцій, тим самим підвищити продуктивність праці співробітників бухгалтерії. Простота і гнучкість використання комп'ютерних систем дозволяє підвищити швидкість збору, передачі, обробки інформації, складання звітів і ведення документації.

3. Оперативність, своєчасність і актуальність облікових даних. Використання інформаційних технологій в бухгалтерському обліку значно підвищує його оперативність, дає можливість оцінити поточне фінансове становище підприємства і його перспективи. Інформаційні системи значно розширюють аналітичні можливості обліку, дають можливість для паралельного ведення обліку в декількох стандартах.

4. Посилення контролю. Комп'ютерні системи дозволяють здійснити розмежування доступу до інформації, поділ функцій. З'являється можливість для оперативної оцінки і контролю діяльності з боку керівництва організації.

Ринок програмних продуктів безперервно розширюється, а програмне забезпечення постійно модернізується, і незважаючи на появу і розвиток комплексних систем автоматизації діяльності підприємства, систему

автоматизації бухгалтерського обліку і звітності слід вибирати виходячи із завдань і наявних ресурсів.

Існуючі сьогодні на ринку програмні продукти орієнтовані в основному на потреби діючих методик обліку і не відображають перспективи розвитку бухгалтерського обліку і звітності в плані його інтеграції в міжнародні системи обліку. Вони також не відображають передові технології розвитку інформатизації.

Одним з перспективних напрямків розвитку автоматизації бухгалтерського обліку і звітності є робота в області розробки алгоритмів побудови інформаційних систем за типом «штучний інтелект» (ШІ) або «експертні системи» (ЕС). В майбутньому саме до такого типу повинна відноситись автоматизована система бухгалтерського обліку та звітності.

Основою експертних систем і систем інтелектуального типу служить база знань, а однією з головних характеристик - самонавчання. Дані в таких системах накопичуються, зв'язуються і можуть використовуватися для створення нових знань і рішень різних завдань бухгалтерського обліку і звітності.

Хоча в області розробки систем ШІ і ЕС уже є певні напрацювання (паралельні розподілені мережі, нейронні мережі, гібридні алгоритми, еволюційні обчислення), створення і введення в експлуатацію інформаційних систем такого високого класу - справа майбутнього.

Автоматизація бухгалтерського обліку пройшла шлях від простих класів програм до створення інтегрованих систем управління підприємством і продовжує стрімко розвиватися, відкриваючи нові можливості і перспективи для розвитку бухгалтерського обліку та звітності. Основною проблемою є інформаційна безпека. В даний час немає ні нормативно-правових актів, ні технологій, які б гарантували 100% -ву конфіденційність даних. Тому найбільш цінні дані не рекомендується зберігати на віддалених серверах.

Розвиток інформаційних технологій в бухгалтерському обліку сприяє підвищенню ефективності та якості роботи бухгалтера, поліпшенню контролю над фінансово-господарською діяльністю підприємства. Разом з тим слід зауважити, що ніяка система автоматизації обліку не в змозі повністю замінити бухгалтера. Адже існує безліч питань, при вирішенні яких необхідне вироблення професійного судження, яке якраз-таки слабо піддається автоматизації, бо ґрунтується, насамперед, на особистому досвіді людини.

Не слід забувати і про проблеми захисту інформації в інформаційних системах. Зі збільшенням обсягів і складності інформаційних потоків зростають і ризики втрат, спотворення інформації, які можуть носити також умисний, навмисний характер. Тому слід посилювати заходи комп'ютерної безпеки. Залежно від необхідного рівня забезпечення захисту інформації витрати на створення таких систем можуть бути порівнянні з вартістю програми автоматизації обліку.

МІНІМАЛЬНА ЗАРОБІТНА ПЛАТА В УКРАЇНІ

Розмір заробітної плати є одним із ключових показників, що характеризують основні тенденції, притаманні вітчизняному ринку праці. Встановлення її мінімального розміру займає особливе місце у загальному механізмі регулювання оплати праці і передбачає одночасне здійснення важливих функцій:

- боротьба з бідністю шляхом установлення державних соціальних гарантій;
- підвищення загального рівня оплати праці;
- протидія тенденції зниження величини реальної зарплати;
- узгодження соціально-економічної політики із динамікою економічного розвитку країни.

Питання мінімальної заробітної плати завжди були в центрі уваги, так як її розмір впливає на показники соціально-економічного розвитку країни. Низький розмір мінімальної зарплати в Україні порівняно з країнами єврозони сприяє поширенню бідності серед населення, що працює, посилює міграційні процеси висококваліфікованих спеціалістів тощо. Підвищення мінімальної заробітної плати є продуктивнішим методом боротьби з бідністю, ніж різноманітні форми соціальної допомоги.

Найвищий рівень заробітної плати серед Європейських країн зафіксовано в Люксембурзі, Монако, Бельгії, Ірландії та Нідерландах, що відповідає рівню економічно-соціального розвитку цих країн і свідчить про реалізацію у них концепту гідної праці в частині її оплати. Найменш захищеними цією соціальною гарантією є наймані працівники Молдови. Розмір цієї соціальної гарантії в Україні також залишається одним із найнижчих серед країн Європи.

Загалом, у європейській практиці застосовуються три підходи до розрахунку мінімальної заробітної плати:

1) на основі мінімальних потреб працівника. За цим підходом розмір мінімальної заробітної плати визначається на основі прожиткового мінімуму (впроваджений в Україні). Проте вважають, що його доцільно використовувати лише у воєнний час;

2) на основі встановлення розміру, який у 2–2,5 рази перевищує прожитковий мінімум. У деяких країнах ці додаткові витрати враховують під час розрахунку споживчого кошика. Так, наприклад, у Великій Британії до нього включено 350 складових, серед яких: витрати на садівника, шампанське, пиво, акустичну гітару. У Франції у цьому наборі присутні послуги перукаря, придбання косметичних засобів, оренди автомобіля, таксі;

3) на основі співставлення розмірів мінімальної та середньої заробітної плати. Рекомендоване ЄС значення цього показника – 60 %, а Міжнародною організацією праці (МОП) – 50 %.

В Україні визначення розміру мінімальної заробітної плати як однієї з основних соціальних гарантій здійснюється частково на основі об'єктивних показників соціально-економічного розвитку, не повною мірою враховуючи реальні потреби середньостатистичної української сім'ї, а частково на основі кон'юнктурних міркувань політичних сил.

Європейська практика свідчить, що рівень мінімальної заробітної плати є важливим індикатором не лише побудови системи гідної оплати праці, а й соціально-економічного розвитку країни в цілому. Тому коригування її розміру має відбуватись із урахуванням зміни цін та загальних доходів населення з метою соціального захисту найменш оплачуваних категорій працівників та забезпечення стабільності тарифної системи, зменшення ризику інфляційного тиску.

Як відомо, в Україні у 2017 році відбулося різке підвищення мінімального розміру заробітної плати – майже в два рази. Економічна теорія, підтверджена світовою та вітчизняною практикою, свідчить про те, що значне підвищення мінімальної заробітної плати може призвести як до збільшення доходів, у першу чергу, некваліфікованих робітників, так і до збільшення безробітних серед цієї категорії населення. Підвищення мінімального рівня заробітної плати в Україні доцільно було здійснювати поступово протягом попередніх двох років на 10–15 %, адже чим коротший інтервал між термінами коригування, тим більше зміна мінімальної заробітної плати буде відповідати зміні чинників, які на неї впливають. Сприяло цьому і зниження у 2016 р. навантаження на фонд оплати праці за рахунок зменшення ставки єдиного соціального внеску до 22 % та відміна сплати цього внеску найманими працівниками. Серед причин, які виправдовують підвищення мінімального розміру зарплати, визначено:

- невідповідність розміру мінімальної заробітної плати фактичному прожитковому мінімуму для працездатної особи;
- низька частка оплати праці у собівартості продукції;
- зниження частки оплати праці у структурі ВВП;
- високий рівень бідності серед працюючого населення та велика кількість отримувачів соціальних трансфертів.

Для відновлення міжпосадових співвідношень необхідно привести прожитковий мінімум до фактичного його розміру і, використовуючи досвід країн ЄС, встановити законодавчу норму обов'язкового коригування основних державних соціальних стандартів і гарантій у сфері доходів відповідно до індексу інфляції у випадку підвищення споживчих цін більш як на 2 %.

Науковий керівник: ст. викладач Задерака Н. М.

ОБЛІК ТА АНАЛІЗ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ПІДПРИЄМСТВА – ОСНОВОПОЛОЖНІ ПРИНЦИПИ

Зауважимо, що у бухгалтерському обліку розподіл прибутків за результатами року відноситься до категорії подій після звітної дати, що свідчать про виниклі господарські події, вже після звіту. Зобов'язання, розуміють як заборгованість підприємства, яка виникла внаслідок минулих подій і погашення якої, зазвичай, призведе до зменшення ресурсів підприємства, що являють собою економічні вигоди.

Це визначення вважаємо важливим, оскільки в ньому визначені ті характеристики зобов'язань, які впливають на визнання цієї позиції як такої. Залежно від варіювання визначених характеристик заборгованість може бути визнана і відображена як зобов'язання (або ні). Також, можуть змінюватись оцінка та характеристика зобов'язань на момент здійснення бухгалтерських записів і складання фінансової звітності (також і у майбутньому періоді).

Нагадаємо, що з іншого боку, правила обліку зобов'язань є тісно пов'язаними з іншими положеннями бухгалтерського обліку. Тому уникнути проблем з обліком зобов'язань неможливо не побудувавши відповідним чином інші елементи облікової системи, такі як, наприклад, облік доходів та витрат, облік активів тощо.

Як відомо, величина позикових коштів характеризує можливі майбутні вилучення засобів організації, пов'язані з раніше взятими зобов'язаннями. Відповідно цього, аналіз зобов'язань організації вимагає оцінки умов погашення позикових коштів, можливості постійного доступу до цього джерела фінансування, процентних платежів і інших витрат по обслуговуванню боргу, а також умов, що обмежують залучення позикових коштів.

Основою класифікації зобов'язань є їх розподіл залежно від терміну, що визначається від дати балансу до дати погашення, яка визначена умовами виникнення зобов'язання (контрактом, умовами постачання, законодавством тощо).

Схеми погашення окремих видів кредиту можуть передбачати виплату відсотків впродовж усього періоду використання позикових коштів і погашення суми основного боргу після закінчення терміну кредитування. Отже, залучення ресурсів на таких умовах вимагає оцінки готовності організації до значного разового «відтоку» грошових коштів.

Також, особливий інтерес для аналізу зобов'язань може являти вивчення динаміки зобов'язань організації за нетоварними операціями (заборгованість по оплаті праці, соціальному страхуванню і забезпеченню) перед бюджетом. Значне зростання простроченої заборгованості по зазначених статтях свідчить, як правило, про серйозні проблеми з поточною платоспроможністю.

КЛАСИФІКАЦІЯ НЕОБОРОТНИХ АКТИВІВ

Щоб забезпечити діяльність бюджетних установ та надати якісні послуги, потрібно забезпечити їх засобами праці - необоротними активами.

Проблеми обліку необоротних активів розглядали такі вчені та науковці, як Н.Г. Виговська, Н.Є. Селюченко, А.Г. Загородній, Н.М. Малюга, М.І. Бондар, А.А. Белоусов, В.М. Діба, М.М. Зюкова, А.В. Янчев, Л.О. Леонова, Т.В. Сівашенко, В.В. Жук, О.Ю. Омельченко, В.П. Карєв.

Необоротні активи - це комплекс майнових цінностей, котрі декілька разів беруть участь під час підприємницької діяльності у господарстві. Необоротні активи включають засоби тривалість користування якими перевищує один рік (або операційний цикл, якщо він довший за рік).

Необоротними активами вважаються: основні засоби, капітальні інвестиції, інші необоротні матеріальні активи, нематеріальні активи, довгострокові фінансові інвестиції, довгострокова дебіторська заборгованість, інші необоротні активи.

Розглядати класифікацію необоротних активів можна з двох сторін. У бюджетній установі вона дуже різниться з класифікацією необоротних активів господарських розрахункових підприємств. При їх порівнянні з'являється ряд ознак які мають вагомий вплив на організацію їх обліку, наприклад це з якого фонду було здійснено придбання, право власності, основне та допоміжне призначення активів, форма та інші.

Необоротні активи поділяють на три групи:

- основні засоби;
- інші необоротні матеріальні активи;
- нематеріальні активи.

Характеризуючи основні засоби відразу можна сказати, що сюди входять матеріальні активи, якими установа користується декілька разів і без перерви при виконанні її головних функцій. Їх передбачуваний термін корисного використання перевищує рік та вартість не враховуючи ПДВ та інші платежі - 6000 грн за одиницю (комплект).

Решту необоротних активів з речовою формою, які не відносяться до основних засобів називають інші необоротні матеріальні активи. Активи, які не мають фізичну або матеріальну форму які установа використовує при виконанні головних функцій понад рік називають нематеріальними.

Також за виконанням функцій необоротні активи ділять на основні та допоміжні. Місія функцій необоротних активів - це середовище сервісу

активності роботи організації. Необоротні активи, якими користуються виконуючи функції, які є статутними називають основними. Допоміжними необоротними активами користуються щоб забезпечити здійснення головних функцій.

Необоротні активи класифікують і за матеріально-речовою формою:

- матеріальні
- нематеріальні

У матеріальних активах є речова форма. У нематеріальних активах нема речової форми, це можуть бути наприклад: інтелектуальна власність, право використовувати майно, право на використання природних ресурсів, тощо.

Нематеріальні активи можуть по різному використовувати, тому вирізняють діючі та недіючі.

Діючими називають активи, які установа застосовує у своїй роботі. Недіючі активи можуть знаходитись на складі, як запасні, або взагалі не використовуватись, це відбувається, коли здійснюють модернізацію або капітальний ремонт.

За належністю необоротні активи поділяють на власні та взяті в оренду.

Активи, які установа отримала з декількох джерел згідно з законодавством та які були прийняті до балансу організації мають належність до власних активів. Коли вони надійшли в установу кожному об'єкту присвоюють інвентарний номер та відкривають інвентарну карту обліку основних засобів.

Якщо не вистачає деяких видів необоротних активів, організація може орендувати уклавши договір оренди. В цій ситуації необоротні активи, які належать організації та активи, отримані за допомогою угоди фінансової оренди перебувають на обліку в балансі, а активи які отримали в результаті операційної оренди обліковують поза балансом.

Також виокремлюють необоротні активи за джерелами придбання в обліку, їх можуть придбати за кошти загального та спеціального фонду.

Варто звернути увагу на те, з якого фонду придбали необоротні активи адже вони є головною характеристикою коли їх відображають в обліку. Це відбувається оскільки при одночасному оприбуткуванню необоротних активів в обліку здійснюють запис по відтворенню фактичних видатків та утворенню фонду в необоротних активах.

Науковий керівник: к.е.н., доцент Костюнік О. В.

Тарасенко Г.Л., студентка

ОСОБЛИВОСТІ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ В ГОСПОДАРСЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Загальноприйнято, що активи підприємства складаються з матеріальних активів (тобто рухоме та нерухоме майно, а також оборотні кошти) та нематеріальних (до них відносять інтелектуальну власність, права користування пільгами та перевагами; до нематеріальних активів також можна віднести ділову репутацію та клієнтську базу). В економіці розглядається поняття інтелектуальної власності, як витрати капіталу на освіту або придбання підприємцем нематеріальних об'єктів, що здійснюються з метою його приросту.

Для оцінки інтелектуальної власності в бухгалтерському існують три базових підходи: витратний, порівняльний та підхід прибутковості. Кожний з цих підходів застосовується лише у певній ситуації. Так витратний підхід застосовується у випадку, якщо неможливо знайти аналоги такої власності, а прогнозований майбутній прибуток не є гарантовано постійним. Порівняльний підхід можна використовувати тоді, коли є широко розвинений ринок нематеріальних активів, які можна оцінити. Останній – підхід прибутковості – може бути застосований лише при оцінці патентів, ліцензій, франшиз. Перші два підходи схожі між собою тим, що при оцінці враховуються витрати, які були здійснені на створення інтелектуальної власності. Останній – оцінюється, які вигоди (прибуток) може принести дана інтелектуальна власність.

Облік інтелектуальної власності здійснюється на підставі П(с)БО №8 «Нематеріальні активи» та відображається на синтетичному рахунку №12. Інтелектуальна власність зараховується за первісною вартістю та повинна бути підтверджена відповідними документами з детальною характеристикою.

Інтелектуальна власність на підприємстві (в організації і т.д.) може з'явитись внаслідок безкоштовного приєднання, створення або купівля. У разі купівлі або створення – витрати на придбання відображаються на субрахунку №154 «Придбання (створення) нематеріальних активів». Строк користування визначає саме підприємство (але не більше 20 років). Об'єкт інтелектуальної власності списується з балансу внаслідок, якщо підприємство визнає неможливість отримання надалі економічних вигод від його використання.

Отже, в бухгалтерському обліку інтелектуальна власність може бути оцінена за трьома підходами: витратний, порівняльний та підхід прибутковості. Інтелектуальна власність вважається нематеріальним активом та відображається на 12 синтетичному рахунку. На підприємстві вона може з'явитись внаслідок придбання, створення чи безкоштовного отримання. Нарахування амортизації об'єкта інтелектуальної власності здійснюється протягом строку його корисного використання (з моменту, коли об'єкт включили до балансу і до самої ліквідації).

Науковий керівник: к.е.н., доценти Іванченко Н.О.

Ткаченко А.Є., студентка

Національний авіаційний університет

ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В УКРАЇНІ ТА ШЛЯХИ ЇХ ПОДОЛАННЯ

На сучасному етапі бухгалтерський облік потребує багато змін які б задовольняли вимоги людей що займаються підприємницькою діяльністю та сприяли їх продуктивній роботі. На сьогоднішній день сектор економіки, що відповідає за бухгалтерський облік не досконалим і потребує покращення. Не дивлячись на те, що бухгалтерський облік пройшов багато етапів розвитку та змін існують ще багато проблем які потрібно вирішити.

Отже, я вважаю, що на даному етапі економічного розвитку України існує ряд таких проблем які пов'язані з бухгалтерським обліком:

1) Досі не вирішене стоїть питання щодо стандартів за якими повинні працювати наші підприємства-національними чи міжнародними

2) Постає питання щодо проблеми підготовки бухгалтерських кадрів. Якщо подивитися на закордонний досвід то там можна прослідкувати, що постійне підвищення кваліфікації та післядипломна підготовка до початку роботи це привілеї професійних бухгалтерських організацій де досвід їх працівників постає на перше місце.

3) Облік і звітність малих та середніх підприємств-це одна проблема яка постає перед державою сьогодні, адже за своєю природою вони не мають змогу вести звітність у таких обсягах як великі підприємства і по суті у власників малих та середніх підприємств немає потреби у такій великій кількості звітної інформації. Але я вважаю, що доцільніше б було ввести стандарт фінансової звітності малих та середніх підприємств в Україні.

4) Сьогодні склалася така ситуація, що стандарти фінансової звітності встановлює Міністерство фінансів України, але контролювати правильність їх дотримання держава не контролює і з цього випливає питання щодо правильності і достовірності бухгалтерської інформації. І повертаючись до другого питання можна зрозуміти, що не завжди ця інформація може бути правильною, адже кваліфікованих кадрів не так багато.

На мою думку потрібно внести не мало корективів до Закону України про бухгалтерський облік та фінансову звітність. Досить важливо вибрати інститут який несе відповідальність за регулювання бухгалтерського обліку в Україні. Існуюча система державного регулювання вже застаріла і не може у кінцевому результаті представити достовірну інформацію для прийняття рішень як на рівні держави, регіонів так і підприємств

Науковий керівник - В.М.Ковтуненко, асистент кафедри фінансів, обліку і аудиту

**Турова Л.Л., ст.. викладач
Національний авіаційний університет**

ОРГАНІЗАЦІЯ ОПЛАТИ ПРАЦІ НА ПІДПРИЄМСТВІ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

В сучасних умовах економіки України будь-яке підприємство стикається з проблемними питаннями щодо організації оплати праці, адже заробітна плата є основним елементом доходів працівників і елементом витрат працедавців. Перші - зацікавлені в її збільшенні, а другі стримують її ріст, оскільки заробітна плата є складовою собівартості продукції, яка впливає на фінансові результати діяльності підприємства. Тому раціональна організація оплати праці на підприємстві покликана збалансувати їхні інтереси.

Організація оплати праці на підприємстві – це сукупність дій, метою яких є забезпечення визначення величини заробітної плати, принципів її нарахування, строків виплати, диференціації, співвідношення з іншими показниками діяльності підприємства тощо. При цьому, необхідно враховувати фактори, які впливають на рівень організації оплати праці на підприємстві, а саме: галузь економіки, місцезнаходження, розмір та форма власності підприємства, кадрова політика підприємства, діяльність профспілок, платоспроможність та рівень прибутковості підприємства тощо.

Ефективна організація оплати праці на підприємстві повинна базуватись на наступних принципах:

- самостійність підприємства в питаннях оплати праці;
- дотримання мінімальних гарантій в оплаті праці;
- відповідність міри праці і міри її оплати;
- забезпечення випереджаючих темпів підвищення продуктивності праці над темпами зростання заробітної плати;
- гнучкість і оперативність систем оплати праці;
- соціальний захист працівників;
- врахування кон'юнктури ринку праці;
- простота, логічність і справедливність систем оплати праці.

Організація оплати праці базується на таких базових елементах: нормуванні праці, її тарифікації, а також на системах і формах оплати праці. При цьому нормування праці дозволяє кількісно оцінити працю, тарифікація – вплине на якісну сторону, а системи і форми розкриють порядок нарахування заробітної плати.

Згідно ст. 96 Кодексу Законів про працю і ст. 6 Закону України «Про оплату праці» основою організації оплати праці є тарифна система оплати праці, яка використовується для розподілу робіт залежно від їх складності, а працівників – залежно від їх кваліфікації та за розрядами тарифної сітки.

Важливим етапом організації оплати праці є вибір систем і форм оплати праці, які найбільше відповідають особливостям господарської діяльності підприємства. Відповідно до чинного законодавства вони встановлюються

підприємствами самостійно у колективному договорі з дотриманням вимог і гарантій, передбачених законодавством України, генеральною та галузевою, регіональною угодами.

Незважаючи на те, яку систему оплати праці обере підприємство, необхідно зважати на організаційно-технічні умови виробництва та пам'ятати, що заробітна плата є основним джерелом доходів працівників, адже неефективна система оплати праці може призвести до соціальної напруженості у колективі і, як наслідок, до зниження продуктивності праці, погіршення якості продукції тощо.

Отже, раціональна організація оплати праці на підприємстві – це знаходження оптимального співвідношення інтересів кожного працівника та керівництва колективу. Вона повинна не тільки мотивувати працівників підприємства, але і оперативно управляти і стабілізувати необхідну ефективність праці на підприємстві.

Усова К.В., студентка
Белорусский национальный технический университет

ОРГАНИЗАЦИЯ БУХГАЛТЕРСКОГО УЧЕТА СУБЪЕКТАМИ МАЛОГО ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВА В РЕСПУБЛИКЕ БЕЛАРУСЬ

Малое предпринимательство играет важную роль в рыночной экономике, так как оно оперативно реагирует на изменение спроса на товары и услуги, является дополнительным источником создания новых рабочих мест, увеличения доходной части бюджета за счет расширения налогооблагаемой базы.

В соответствии с Законом Республики Беларусь от 1 июля 2010 г. № 148-З «О поддержке малого и среднего предпринимательства» и Законом РБ от 30 декабря 2015 года №344-З «О внесении изменений и дополнения в Закон Республики Беларусь «О поддержке малого и среднего предпринимательства»[3] к субъектам малого предпринимательства относятся:

- индивидуальные предприниматели, зарегистрированные в Республике Беларусь;
- микроорганизации – зарегистрированные в Республике Беларусь коммерческие организации со средней численностью работников за календарный год до 15 человек включительно;
- малые организации – зарегистрированные в Республике Беларусь коммерческие организации со средней численностью работников за календарный год от 16 до 100 человек включительно[1].

Главный бухгалтер в структуре малого бизнеса руководит бухгалтерской службой, занимается постановкой и ведением бухгалтерского учета, формирует учетную политику, составляет и

своевременно предоставляет полную и достоверную бухгалтерскую и налоговую отчетность.

Субъекты малого предпринимательства, не имеющих самостоятельных служб, занимающихся учетом и контролем финансово-хозяйственной деятельности, могут пользоваться на договорных условиях услугами специализированных в этой области организаций, в том числе аудиторских.

Руководитель микроорганизации вправе вести бухгалтерский учет и составлять отчет самостоятельно, если его уровень квалификации отвечает требованиям, предъявляемым к главному бухгалтеру.

Формы организации бухгалтерского учета на малых предприятия следующие:

1) сокращенная журнально-ордерная форма учета, в которой ряд журналов-ордеров полной формы объединены и представлены меньшим их количеством. Данная форма более компактна, однако сложна по построению, что вызывает трудности не только в ее изучении, но и автоматизации;

2) автоматизированная форма учета позволяет вести более точный учет, избегать ошибок, сокращает время обработки информации, тем самым повышая производительность труда работников бухгалтерской службы;

3) упрощенная форма бухгалтерского учета может применяться:

- по простой форме бухгалтерского учета (без использования регистров бухгалтерского учета имущества малого предприятия);
- по форме бухгалтерского учета с использованием регистров бухгалтерского учета имущества малого предприятия.

При составлении бухгалтерской отчетности субъектам малого предпринимательства следует руководствоваться нормативными правовыми актами по годовой бухгалтерской отчетности[2].

В соответствии с Законом РБ от 01.07.2010 № 148-З «О поддержке малого и среднего предпринимательства» в целях реализации государственной политики в сфере поддержки малого и среднего предпринимательства в Республике Беларусь законодательство предусматривает сокращенный состав бухгалтерской отчетности для субъектов малого предпринимательства, а в предусмотренных законодательными актами случаях – освобождение их от обязанности ведения бухгалтерского учета и составления бухгалтерской отчетности.

Бухгалтерская отчетность малых предприятий составляется за отчетный год и состоит из следующих форм:

- бухгалтерский баланс (форма 1);
- отчет о прибылях и убытках (форма 2)[1].

При этом, в бухгалтерский баланс и отчет о прибылях и убытках субъекты малого предпринимательства включают показатели только по группам статей (без детализации показателей по статьям), а в приложении к бухгалтерскому балансу и отчету о прибылях и убытках они приводят

только наиболее важную информацию, без знания которой невозможна оценка финансового положения организации[1].

Литература:

1. Закон РБ от 01.07.2010 № 148-З «О поддержке малого и среднего предпринимательства» [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.pravo.by/document/?guid=3871&p0=H11000148>, свободный. – Загл. с экрана.

2. Закон РБ от 12 июля 2013 года № 57-З «О бухгалтерском учете и отчетности». [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://kodeksy-by.com/zakon_rb_o_buhgalterskom_uchete_i_otchetnosti.htm , свободный. – Загл. с экрана.

3. Закон РБ от 30 декабря 2015 года №344-З «О внесении изменений и дополнения в Закон Республики Беларусь «О поддержке малого и среднего предпринимательства». [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://kodeksy-by.com/norm_akt/source-РБ/type-Закон/344-З-30.12.2015.htm, свободный. – Загл. с экрана.

4. Основы теории бухгалтерского учета: учебно-методическое пособие для студентов направления специальности 1 – 27 01 01 – 01 «Экономика и организация производства (машиностроение)»: в 2 ч./ Н. В. Комина. – Минск: БНТУ, 2014.

Научный руководитель: м.э.н., ст. преподаватель Комина Н.В.

**Федоренко І.В., студентка
Кременчуцький льотний коледж НАУ**

ПРОБЛЕМИ ОБЛІКУ НЕЛІКВІДНИХ ЗАПАСІВ ПІДПРИЄМСТВА

Кожне підприємство прагне пришвидшити рух обігових коштів. Цьому процесу заважає наявність неліквідних запасів або неліквідів.

Згідно Методичних рекомендацій з аналізу і оцінки фінансового стану підприємств, затверджених Центральною спілкою споживчих товариств України від 28.07.2006р., неліквіди - зайві або непотрібні підприємству (організації) товарно-матеріальні цінності, що значаться на його балансі.

За визначенням С. В. Мочерного неліквідні запаси – виробничі або товарні запаси, які тривалий час не використовуються через погіршення їх якості та морального старіння.

Незважаючи на різні визначення, у багатьох випадках неліквідні позиції обертаються «заморожуванням» коштів, гальмуванням оборотності обігових коштів, погіршенням фінансового стану підприємства.

Будуючи свою стратегію щодо поводження з неліквідними запасами, перш за все, необхідно визначити свої неліквіди і підтвердити їх наявність.

Як правило, це відбувається під час проведення інвентаризації у складі компетентної комісії, яка взмозі визначити рівень ліквідності активів.

На наступному етапі необхідно визначити причини виникнення цих неліквідних позицій, серед яких виділяють наступні:

- запас морально або технічно застарілий;

- знизилась якість внаслідок тривалого зберігання або недотримання умов зберігання;

- строк використання запасу незабаром закінчується;

- товар має сезонний характер;

- на складі накопичилась велика кількість одиниць запасів схожих номенклатур;

- виявлення прихованого дефекту в окремій партії;

- перепрофілювання підприємства тощо.

Завершальним етапом, є позбавлення від неліквідів. Це завжди творче, нетривіальне завдання. Такі запаси можна продати, використати у власній господарській діяльності або списати.

Підприємству необхідно розглянути всі можливі варіанти щодо реалізації цих товарно-матеріальних цінностей. Можливо, доречним буде визначити певний обсяг неліквідів і продати їх оптом. Або здійснити реалізацію зі знижкою в ціні.

Запаси, що не мають попиту, можна також використати у власній господарській діяльності, переглянувши потребу в них в іншому виробничому підрозділі.

Якщо реалізувати неліквіди, або використати їх на власному підприємстві неможливо, то необхідно визначитися з доцільністю їх зберігання.

Треба порахувати витрати на їх зберігання, зважити на можливість отримання економічних вигід в майбутньому.

Згідно п. 5 Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 9 «Запаси», затвердженого наказом МФУ від 20.10.1999р. №246, запаси визнаються активами, якщо існує імовірність того, що підприємство отримає в майбутньому економічні вигоди, пов'язані з їх використанням, та їх вартість може бути достовірно визначена.

Отже, якщо дана вимога не виконується, то неліквідні запаси перестають відповідати критеріям визнання активів і підлягають списанню з балансу підприємства.

Очевидно, що рішення стосовно подальшої долі неліквідів повинна приймати комісія, що володіє певними компетенціями і наділена достатніми повноваженнями.

У випадку, якщо приймається рішення щодо подальшого зберігання неліквідних активів (наприклад, з можливістю їх використання в подальших довгострокових проектах), бухгалтеру слід бути обережним при відображенні вартості цих активів у балансі підприємства.

Як відомо, за ступенем ліквідності активи поділяються на відповідні групи.

Ліквідні активи — це група засобів підприємства, які можуть бути швидко конвертовані у грошову форму без суттєвих втрат своєї поточної (балансової) вартості для своєчасного забезпечення платежів за поточними фінансовими зобов'язаннями. До ліквідних активів підприємства належать: грошові активи в різних формах, короткострокові фінансові вкладення, короткострокова дебіторська заборгованість (крім безнадійної), запаси (у т. ч. виробничі запаси, малоцінні та швидкозношувані предмети, готова продукція і товари, призначені для реалізації). Ліквідність передбачає безперешкодне перетворення майна на гроші.

За принципом ліквідності побудований баланс підприємства: в першому розділі наведені активи, що важко реалізуються, а в другому більш ліквідні активи.

Виходячи з цього, постає питання: чи можуть бути відображені неліквіди в другому розділі балансу, якщо термін їх використання більше одного року?

Вважаємо, що ґрунтуючись на нормах діючих стандартів, доречним буде включення їх вартості у склад інших необоротних активів.

Таким чином, для того щоб вчасно виявити неліквіди, потрібно час від часу виконувати аналіз наявних запасів і проводити їх інвентаризацію. При неформальному підході до даного виду контролю за станом запасів є реальна можливість гарантувати своєчасне позбавлення від неліквідів і правильне відображення цих операцій в обліку і звітності підприємства.

Науковий керівник: викладач вищої категорії Бондаренко Л.Ф.

**Філонова Д.І., студентка
Відкритий міжнародний університет
розвитку людини «Україна»**

ЗНАЧЕННЯ ТА РОЛЬ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ТА ЇЇ АНАЛІЗУ В УПРАВЛІННІ ПІДПРИЄМСТВОМ

Фінансова звітність включає в себе внутрішньогосподарську інформацію та призначена для виконання менеджментом підприємства функцій планування та регулювання виробничих процесів.

Аналіз фінансової звітності - це сукупність аналітичних процедур, що ґрунтуються на правилі, на загальнодоступній інформації фінансового характеру та призначено для оцінки стану і ефективності використання економічного потенціалу організації, а також прийняття управлінських рішень щодо оптимізації її діяльності або участі в ній.

До головних особливостей аналізу фінансової звітності відносяться: загальна характеристика майнового та фінансового стану підприємства;

пріоритетність оцінок: платоспроможності, фінансової стійкості, рентабельності; доступність до результатів аналізу будь-яких користувачів інформації; високий рівень достовірності результатів аналізу. При цьому повинен виконуватись принцип співставності баз даних.

На основі даних підсумкового аналізу фінансово-господарської діяльності підприємство проводить планування майже всіх напрямків економічної (в тому числі і фінансової) політики організації. Тому від того, наскільки якісно проведено аналіз, залежить ефективність управлінських рішень, які будуть прийняті.

Завданнями аналізу фінансової звітності є: оцінка динаміки зміни майна підприємства і засобів, вкладених в нього; вивчення правомірності зміни структури майна; визначення фінансової стійкості підприємства; оцінка ефективності фінансово-господарської діяльності; виявлення причин погіршення фінансового стану підприємства та визначення основних напрямів його стабілізації.

Отже, варто відзначити, що на основі даних фінансової звітності проводиться комплексна оцінка фінансового стану підприємства та приймаються управлінські рішення щодо можливостей його покращення.

**Чайковська Т.С., студентка
Національний авіаційний університет**

ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ

Одними із найважливіших факторів, які необхідні при здійсненні господарської діяльності є засоби виробництва та матеріальні і фінансові умови, створені на підприємстві, так як це одні із головних складових продуктивних сил. Дослідження та аналіз основних засобів це одна із найбільш досліджуваних та найважливіших тем, адже вони складають основу у функціонуванні підприємства, сприяють його фінансовим показникам та безпосередньо відображають економічний потенціал суб'єктів господарювання.

Враховуючи ту економічну ситуацію, яка наразі спостерігається в нашій країні та впливає на діяльність підприємств, останні не мають можливості змінювати та оновлювати засоби виробництва, що в свою чергу дуже впливає на їхні фінансові результати та показники їх господарської діяльності.

Для керівників установ, їх співробітників та компаньйонів найбільш необхідним є отримання доцільної, правдивої і своєчасної інформації про стан та рух основних засобів. Тому вдала організація обліку основних засобів на підприємстві є одним із найважливіших елементів для отримання даної інформації.

Є дуже велика кількість підходів та поглядів до тлумачення терміну основні засоби . Різні науковці надають своє розуміння цьому поняттю.

Основне визначення ми можемо спостерігати у нормативно-правових актах та Законах України.

Проаналізувавши літературні джерела та погляди науковців можна прийти до такого визначення даного поняття: основні засоби – це засоби, що використовуються в процесі виробництва суб'єктами господарювання, протягом певних періодів, виробничих циклів та поступово переносять свою вартість на виготовлену продукцію

Доцільно обраний і єдиний метод оцінки, який використовується для всіх основних засобів є запорукою ведення правильного та достовірного обліку. Виділяють декілька видів оцінки основних засобів:

1. Первісна вартість.
2. Залишкова вартість.
3. Переоцінена вартість.
4. Ліквідаційна вартість.

Всі основні засоби, які надходять до підприємства є зарахованими на баланс за їх первісною вартістю. В П(С)БО 7 «Основні засоби» ми можемо спостерігати різноманітність методів визначення первісної вартості, які залежать від способу їх надходження на підприємство.

Система ведення бухгалтерського обліку на підприємствах наразі потребує деякого вдосконалення, хоч аналітичний та синтетичний облік зазвичай відповідає всім вимогам. У першу чергу, в більшості організаціях необхідно підвищити контроль над рухом та використанням основних засобів, а також їх документальним відображенням. Враховуючи ті проблеми, які спостерігаються під час ведення обліку основних засобів, буде доречним розглянути шляхи їх вирішення. Одними із основних факторів, які необхідно враховувати під час організації обліку основних засобів є: довготривалість терміну, протягом якого дані об'єкти обліковуються; складну технічну будову та їх багаторівневість, яку потрібно достовірно і точно відображати у обліку; своєчасність відображення облікової інформації

Отже, з усього вище сказаного можна зробити висновок, що правильно побудована організація обліку основних засобів, яка відповідає всім вимогам, є цілісною і єдиною системою прийомів та методів ведення обліку є запорукою успішного господарювання і яка в свою чергу призводить до високих фінансових результатів підприємства.

Науковий керівник: к.е.н., доцент Костюнік О.В.

**Шевандо О.А., студент
Белорусский национальный технический университет**

**ФИНАНСОВАЯ ОТЧЕТНОСТЬ СУБЪЕКТОВ ХОЗЯЙСТВОВАНИЯ
РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ**

В целях прогнозирования, планирования, контроля, анализа и оценки экономической эффективности хозяйственной деятельности, осуществления внешних контактов субъектам хозяйствования необходима информация, обобщенно характеризующая состояние объектов управления за различные промежутки времени. На основе такой информации можно выявить важнейшие тенденции развития организации, объективно оценить достигнутые результаты деятельности, и наметить задачи на будущее.

Финансовая отчетность представляет собой систему данных о финансовом состоянии субъекта хозяйствования, финансовых результатах его деятельности и изменениях в его финансовом положении и составляется на основе данных бухгалтерского учета.

Главным регулятором финансовой отчетности в системе бухгалтерского учета в РБ является Закон Республики Беларусь №57-3 «О бухгалтерском учете и отчетности» от 12 июля 2013 года. Этот закон не содержит в понятиях и терминах принципиальных отличий от тех, что используются в других странах. Более того, Республика Беларусь принимает международные стандарты отчетности и стремится привести существующую систему бухучета к общепринятым стандартам.

Главными задачами бухгалтерского учета являются:

- формирование полной и достоверной информации о деятельности предприятия и его финансовом положении, полученных доходах и понесенных расходах;
- обеспечение внутренних и внешних пользователей своевременной информацией о наличии и движении активов и обязательств, а также об использовании материальных, трудовых и финансовых ресурсов в соответствии с утвержденными нормами, нормативами и сметами;
- предотвращение отрицательных результатов хозяйственной деятельности предприятия и выявление резервов его финансовой устойчивости;
- совершенствование методологии и организации бухгалтерского учета на основе международных стандартов.

Основной период финансовой отчетности в Республике Беларусь – годовой.

В настоящее время Министерством финансов Республики Беларусь установлены основные формы годовой финансовой отчетности для банков, коммерческих, некоммерческих и бюджетных организаций (таблица).

Таблица «Формы годовой финансовой отчетности для субъектов хозяйствования Республики Беларусь»

Коммерческие организации	Некоммерческие организации
<ul style="list-style-type: none"> ▪ бухгалтерский баланс; ▪ отчет о прибылях и убытках; ▪ отчет об изменении собственного капитала; ▪ отчет о движении денежных средств; ▪ примечания к отчетности, предусмотренные законодательством Республики Беларусь 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ бухгалтерский баланс; ▪ отчет о прибылях и убытках; ▪ отчет об использовании целевого финансирования; ▪ примечания к отчетности, предусмотренные законодательством Республики Беларусь
Бюджетные организации	Банки
<ul style="list-style-type: none"> ▪ бухгалтерский баланс; ▪ отчет об исполнении бюджетной сметы; ▪ отчет об исполнении бюджетной сметы на капитальное строительство ▪ отчет об исполнении сметы доходов и расходов средств от приносящей доходы деятельности бюджетной организации; ▪ отчет о движении основных средств, отдельных предметов в составе оборотных средств; ▪ отчет о движении материальных ценностей; ▪ отчет о поступлении и расходовании средств государственных целевых бюджетных фондов; ▪ отчет о поступлении и расходовании средств государственных внебюджетных фондов; ▪ отчет об использовании средств целевого назначения и иных средств; ▪ отчет об исполнении сметы доходов и расходов фонда развития свободной экономической зоны; ▪ отчет о недостатках и хищениях имущества 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ бухгалтерский баланс; ▪ отчет о прибылях и убытках; ▪ отчет об изменении собственного капитала; ▪ отчет о движении денежных средств; ▪ примечания к годовой финансовой отчетности

Литература:

1. Бухгалтерская отчетность за 2016 год [Электронный ресурс].
– Режим доступа: <https://www.gb.by/aktual/bukhgalterskii-uchet/bukhgalterskaya-otchetnost-za-2016-god-n>, свободный. – Загл. с экрана.

Научный руководитель: м.э.н., ст. преподаватель Комина Н.В.

**Щепіна Т.Г., к.э.н, доцент
Національний авіаційний університет**

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ОЦІНКИ ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ ПОЗИЧАЛЬНИКА

Сучасний етап розвитку світової економіки можна охарактеризувати як посткризовий. Складна ситуація 2008-2009 років показала, що банківська система є не тільки ефективним механізмом перерозподілу коштів, а й доволі суттєвою загрозою, бо у випадку падіння одного з банків спостерігається ланцюгова реакція, яка спричиняє загальну кризу неплатежів та, відповідно, кризи ненадання кредитів.

Такий стан речей та усвідомлення проблеми спонукало міжнародну громадськість вжити заходів, щодо аналізу ризиків неповернення кредитів. У відповідності до цього Базельським комітетом з питань банківського нагляду при Банку міжнародних розрахунків у 2012 році було розроблено рекомендації щодо оцінки кредитних ризиків на основі розрахунку ймовірності неповернення позики – «Базель III».

Базель III – це документ, який містить рекомендації у галузі банківського регулювання, які були розроблені, враховуючи недоліки фінансового регулювання, які стали очевидними після кризи 2000-х років. Головною вимогою цього документа є підвищення якості управління кредитними ризиками, що підвищить стабільність фінансової системи в цілому.

З 3 січня 2017 року Постановою НБУ № 351 введено в дію нові вимоги оцінки кредитоспроможності позичальника. Основні пункти цієї постанови напряду корелюються з зазначеними вище рекомендаціями Базельського комітету з банківського нагляду. Згідно з цією постановою та в рамках Угоди про асоціацію з ЄС Україна взяла на себе зобов'язання впровадити європейське законодавство щодо капіталу (пакет CRR/CRD IV), яке базується на рекомендаціях Базельського комітету. За окремими позиціями впровадження буде здійснюватися з урахуванням національних особливостей, що дозволено нормами CRD IV. У відповідності до цієї постанови сьогодні кожен банк має визнавати кредитний ризик, виходячи з реальної платоспроможності позичальника та його можливості виконувати умови договору, а офіційна фінансова звітність позичальника/групи позичальників має відображати його реальний фінансовий стан. Тобто має превалювати суті над формою.

Постанова № 351 надає принципи та встановлює мінімальні вимоги/стандарти оцінки кредитного ризику та позичальників. На її основі банки повинні мати внутрішню методику, що конкретизує правила визначення кредитного ризику. У той же час тепер існує можливість застосування банком професійних суджень, тобто будь-які зміни в умовах договорів з позичальниками мають супроводжуватися судженням банку про коректність розрахунку ризику неплатежів або про відсутність дефолту позичальника.

На даний момент відбувається посилення координації дій банків та регулятора, уніфікація підходу до оцінки ризиків всередині регулятора. Однак окремі питання банків потребують додаткових роз'яснень, а певні питання застосування суджень потребують додаткового аналізу.

У поточному році оцінка платоспроможності боржника та його власників проводиться з дотриманням принципів адекватності оцінки розміру кредитного ризику, яка, зокрема, передбачає, що під час оцінки кредитного ризику за активом ураховується:

- надійність та стабільність платоспроможності боржника/контрагента, що, зокрема, підтверджується результатами аналізу його платоспроможності за останні кілька років, надійності та стабільності бізнесу;
- зіставлення розміру боргу боржника/контрагента, валюти та строків погашення боргу з обсягами його діяльності, очікуваними грошовими потоками, що генеруватимуться такою діяльністю, що, зокрема, підтверджується фінансовою звітністю/доходами боржника/контрагента, відповідними статистичними даними. Якщо валюта боргу відрізняється від валюти очікуваних грошових потоків для погашення боргу банк ураховує ризик перерахунку однієї валюти в іншу;
- позитивний досвід щодо фактичного стану виконання укладених боржником/контрагентом контрактів/угод, спроможність контрагентів боржника/контрагента забезпечувати виконання зобов'язань перед ним тощо;
- спрямування боржником отриманих кредитних коштів на цілі, що відповідають виду, обсягу та складності здійснюваної ним господарської діяльності;
- готовність акціонерів/власників боржника/контрагента брати на себе відповідальність за виконання боржником/контрагентом зобов'язань перед банком, що, зокрема, підтверджується наявністю достатнього обсягу власного (акціонерного) капіталу боржника/контрагента, наданими акціонерами/власниками боржника/контрагента гарантіями щодо погашення боргу (за потреби) тощо. Ознаки надмірного навантаження визначаються на основі фінансової звітності за останні 12 місяців за ключовими борговими метриками.

Сучасною особливістю також є те, що грошове забезпечення визнається лише протягом 3 місяців з моменту дефолту, а такі позичальники вважаються дефолтними, а розрахунок фінансового класу позичальника тепер відбувається на базі логістичної моделі.

MANAGEMENT OF INNOVATIVE DEVELOPMENT

The research of modern tendencies of innovative development of enterprises shows an increase in the role of innovation management. Currently, the current situation at enterprises shows their ability to innovate, to implement promising research and development and implement effective innovative programs. The urgency of this direction of development is determined by the need to prepare an effective methodological base that provides the formation of innovative developments for the development of enterprise strategies.

The share of innovations in competitive conditions in various sectors of the market remains low due to the lack of clear approaches to the technologies for creating and launching innovations to the market. Enterprises planning to increase the share of sales in the market, optimize their expenses and maintain a stable client base, need to find ways to increase the role of innovation and engage in their constant creation.

Innovative activities include: innovation resources, as well as the results of innovation activities (innovative products and impact on the performance of enterprises).

Innovation is a necessary measure, accelerating the enterprise's reactions to processes occurring both in a competitive environment and within the organization. For the introduction of new technologies, a clearly defined management strategy and its organization are needed, which can lead to the desired result.

By the nature of practical activity, innovations can be not only production, but also managerial, in which the product of the non-material sphere or a service connected with the introduction of innovations in the management process of an enterprise is embodied. Accordingly, management innovation is associated with the introduction of new knowledge and management technologies into the organizational and administrative process.

For the long-term benefits of companies, the implemented management methods must meet certain conditions: be based on an innovative approach that will allow for a review of management principles; be based on a systemic mechanism, encompassing a number of procedures and methods; is not an individual invention, but a constant process of finding new solutions that affect the development of the company.

Thus, measures are needed to activate the innovative component of the enterprise's activity, perceiving this activity as a deeper process based on

the knowledge economy, and not just as a scientific, technical and innovative business.

The problem of many companies is that they do not always have their own developed procedures that allow to improve the management system constantly. An example of continuous improvement of the management process can be the well-known Japanese system Kaizen, aimed at improving many processes in the company daily and continuously, as daily improvements do not require serious financial costs. The processes of Kaizen are not always noticeable for employees, and subsequent results rarely appear immediately. A positive aspect is the formation, with the help of Kaizen, of a way of thinking of employees focused on the continuity of the process.

Global innovation, however, requires large investments to purchase new technologies or equipment. In international practice, the KAIRYO system is used to break through, aimed at major organizational or technological changes, fundamentally new products, so the KAIRYO system is associated with significant investments. The effect of the KAIRYO system is tangible and can be traced right after swift radical changes that will continue to bring the desired profit to enterprises if constant gradual changes, improvements and improvements are applied at all levels of management.

The following Kairyo tools can be applied:

- reengineering of business processes - a new methodology for radical restructuring of activities, working within the creative collective approach of specialists from different functional units;

- expansion, works by creating new divisions, diversifying production, purchasing equipment, etc. In Russia, an example of this tool is the large industrial extracting enterprises, opening new divisions or launching new product lines of production.

In practice, many companies apply both principles - KAIRYO and KAIZEN.

All this requires an appropriate management system that can focus and support the aspirations of all employees of the company to improve, having the opportunity to adjust their efforts in this direction.

In this regard, it is proposed to consider the management of innovation development through the interaction of functions, methods and methods of management aimed at managerial innovation, in accordance with which the program for implementing managerial innovations should be developed.

TAXATION IN POLAND

According to modern tax legislation, it is customary to consider the generally compulsory and non-repayable regular payments made by legal entities and individuals to the state treasury. The tax in Poland is paid by both local residents and foreigners who have incomes in the territory of the country. Based on official migration statistics, the number of business immigrants to the Republic increases every year, which indicates favorable economic conditions for doing business.

Very often for foreign entrepreneurs, the flexibility of the tax system becomes the determining factor in choosing a country for business. Poland is able to provide a transparent and understandable system for calculating tax collections, which guarantees foreign investors fair interaction with the state and high, legitimate revenues.

The taxation system in Poland includes two types of taxes: direct and indirect.

The first are paid directly to the tax authorities of the state by each of the taxpayers on an individual basis (be it car tax, real estate, profit, etc.)

The second is paid automatically, because the value of most goods and services already takes them into account (for example, as VAT is included in the price of the product).

For representatives of large and small businesses from the CIS countries who decided to start their own business in Poland, there is also an important advantage, which is the absence of double taxation. That is, if you work abroad, in particular in Poland, and pay income tax, as provided by law, you are exempt from the need to pay income taxes on the territory of your home country.

Taxation in Poland is divided into several varieties:

The tax on income of legal entities in Poland (CIT) is 19% and applies to entrepreneurs who have a legal address, or registered on the territory of the Republic of the enterprise. The reporting period is chosen at the discretion of the legal entity - the month or quarter, the fiscal year can coincide with the calendar year and last up to 18 months. The profit tax in Poland can be significantly reduced if the company is engaged in charity, or scientific and technical developments, research for the benefit of the country. There are also some branches of agriculture and forestry, which are exempt from taxes.

Corporate taxes in Poland also apply to legal entities. These are taxes that act on the income of foreign resident companies, more precisely on all sources of their earnings, including foreign ones. Non-resident companies pay taxes only for sources of income located directly in Poland.

The tax on dividends in Poland concerns legal entities and individuals who are the founders of companies. Dividends received by foreign investors are

subject to 20% of the tax at the source of their payment, as well as payments on copyright, but cases when the convention on the abolition of double taxation reduces the rate to 5-15%. Since Poland is a party to a multilateral agreement to abolish the double taxation system, for most foreign firms taxes on dividends are a maximum of 15%.

The Personal Income Tax in Poland (PIT) extends to persons who conduct employment and receive income in the form of wages, or have entrepreneurial activity (private law, medical practice, etc.). This law applies to residents and non-residents of the country. As in other countries, the income tax in Poland depends on the income of each taxpayer, the more income - the greater the percentage of tax.

If your annual income was less than PLN 3,091, then you do not need to pay the tax.

To simplify the calculation of income taxes in Poland, there is a system of two steps - if your annual income was 85528 zł. and less, you pay 18% of the tax to the state budget, if your annual income exceeds the specified index, then everything that is over is taxed at a rate of 32% (progressive tax).

The real estate tax in Poland (property tax) applies to types such as land, a detached building / part of a detached building, as well as buildings involved in commercial activities. The amount of tax is established by local communities. The tax rate is estimated for one square meter and this rate can not exceed the rates that were approved by the Ministry of Finance for the current year.

The excise tax in Poland is a kind of indirect tax. It is included in the price of goods and services and paid by the consumer at the time of purchase. Excise duties are: cars, tobacco products, alcohol, electricity and energy / oil products.

VAT in Poland (value added tax of goods and services), as mentioned above, this tax is paid by us automatically, when servicing in various stores and supermarkets, various medical institutions, law offices, etc. Sometimes, in rare cases, the cost of the goods does not include VAT and it should be taken into account when calculating the final cost of the goods / services. Polish VAT has several rates that range from the type of product or service:

0% - export products, socially important services (banking, medical, postal), etc. ;

5% - certain foods, etc. ;

8% - passenger transfer, hotel service, medicines, etc. ;

23% is the basic tax rate.

If you are an entrepreneur and conduct business in Poland, the amount of VAT tax that was included in the price of your products at the time of its sale, you must pay to the state tax authorities of Poland.

Under the current Polish law, there are also cases when legal entities and individuals are exempted from taxes, or receive tax incentives. Acquisition of land, housing, or its construction can significantly affect the reduction of income tax, as you as a taxpayer have significant financial costs.

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
ЕКОНОМІКИ ТА МЕНЕДЖМЕНТУ НАУ
КАФЕДРА ФІНАНСІВ, ОБЛІКУ І АУДИТУ

**Звідувач кафедри
фінансів, обліку і аудиту**

Гайдаржийська Ольга Миколаївна

Кафедра здійснює підготовку фахівців зі спеціальності
«Фінанси, банківська справа та страхування» та спеціальності
«Облік і оподаткування»

Контактні реквізити кафедри:
03680, Україна, Київ, пр. Космонавта Комарова, 1
Національний авіаційний університет
Навчально-науковий інститут Економіки та менеджменту
Корп. 2, кім. 104, 106, 108, 110, 112, 116, 302
Тел.: (044) 406-73-53, 406-79-26, 406-77-22
